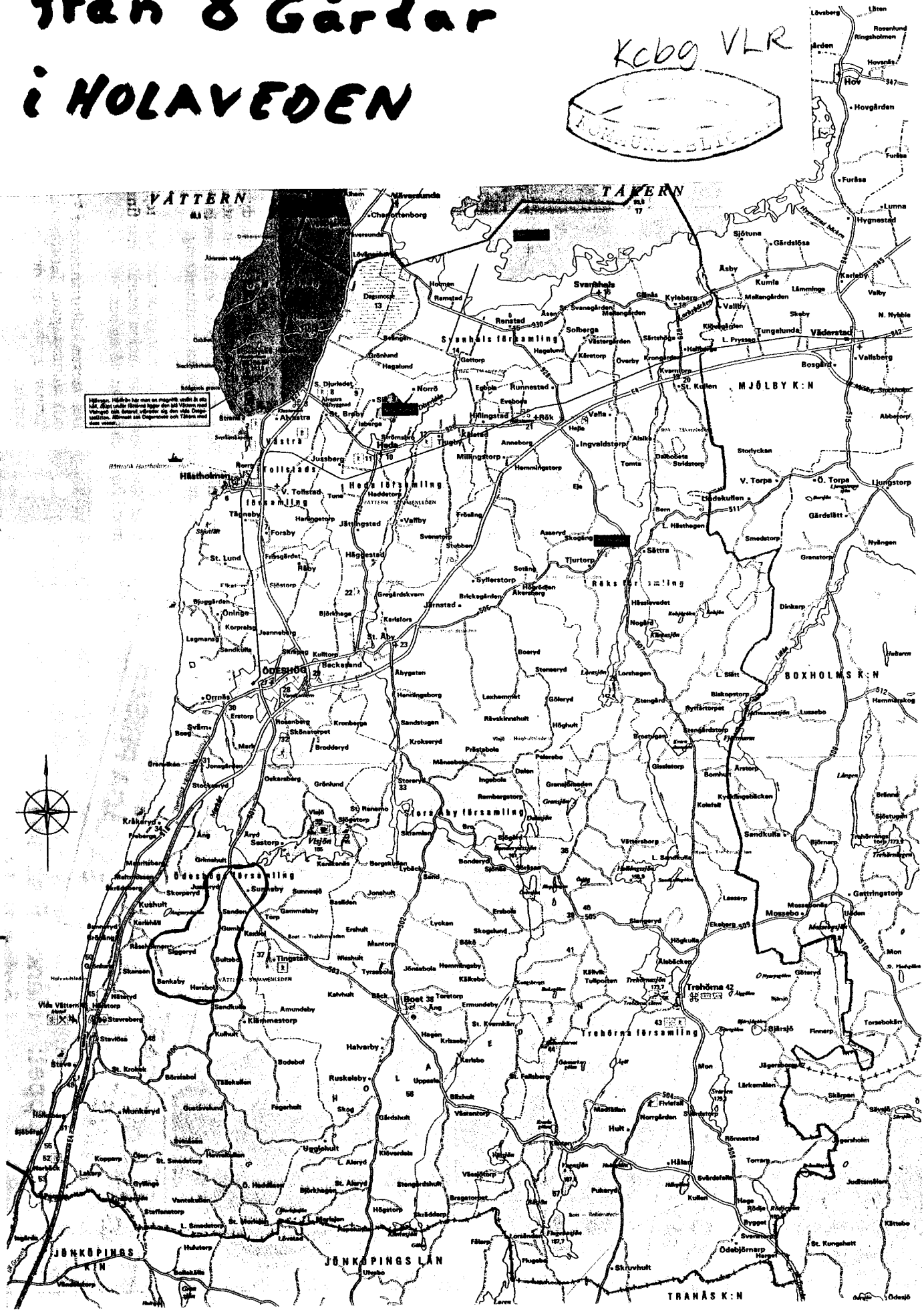

MINNEN från 8 Gårdar i HOLAVEDEN

Wiking, C.

FÖRORD

Under några år i början på 90-talet lät jag några av bygdens äldre personer berätta sina minnen från de närmaste gårdarna. Kartstudier vid Lantmäteriet i Linköping och Gävle kompletterade detta material. En del för ödeshögs Kommun mera allmängiltigt kartmaterial köptes, glädjande nog, vid detta tillfälle in av biblioteket.

När Länsstyrelsen startade sitt Holavedsprojekt startade vi en studiecirkel då ett tiotal personer nu under ca två vintersäsonger träffats och under mycket gemytliga förhållanden berättat om åtta "byar" i omgivningen av Bultsbo i ödeshögs socken. Vad som kom fram under våra träffar, fick komplettera det tidigare materialet. Vi har också använt ett cirkelmateriale från 70-talet då pastor Luthersson gjorde bl.a. en förteckning över torpare på vissa torp, speciellt soldattorpen, i vissa delar av socknen. Våren 97 märktes ett 40-tal torp och vissa andra försvunna byggnader ut med skyltar. Materialet omfattar nu en textversion, en digital version, ifyllda frågelistor från Länsstyrelsen och kartor som vi fått från Lantmäteriet. En större Ekonomisk karta för eget bruk finns också. En dagbok från slutet av förra seklet har också överlämnats till bibliotek och Länsstyrelse. Den är skriven av Karl Gustafsson kallad "Målarn i Harsbo".

En pärm med text, en del foton och kartor har lämnats till varje cirkeldeltagare. Av naturliga skäl kommer denna att innehålla bara en bråkdel av alla minnen som sparats från ett helt liv. Det lilla jag kunnat skriva ned kan förhoppningsvis kompletteras med mera som Ni vill skriva ned och föra vidare till kommande generationer. Däri ligger min största förhoppning att även de yngre idag och i framtiden ska kunna ta del av de minnen Ni så vänligen gett mig tillgång till. Som inflyttad i bygden har det betytt oerhört mycket för mig och min familj.

Till alla deltagare i cirklarna riktas ett hjärtligt tack! Tack Sven i Siggeryd, Karl-Erik i Harsbo, Kjell i Bultsbo, Birger i Jusseryd, Valter, Atrur och Ingrid i Sunneby och Hans i ödeshög. Speciellt stort tack till Harry Pharmansson i Harsbo, som jag delat cirkelledarskapet med. Tack Harry för all hjälp i alla sammanhang! Tack även Ni andra som inte varit med i cirkeln men som ändå bidragit med era minnen. Tack även till personalen på ödeshögs bibliotek, Vuxenskolan och Länsstyrelsen.

I detta arbete nämns personer vid sina rätta namn och även smeknamn. Vi tycker att detta varit nödvändigt för att fånga bygdens minnen och historia. Om någon efterlevande släkting känner sig olustigt utpekad därvid ber jag härmed om ursäkt.

Siggeryd i september 1997

Christer Wiking
Siggeryd, 59991 ödeshög tel 0144/21141

INNEHALLSFÖRTECKNING :

1. BANKABY
2. SIGGERYD
3. HARSBOL
4. BULTSBOL
5. GUMBY
6. HALAN
7. JUSSERYD
8. SUNNEBY
9. Korta noteringar om andra gårdar i närheten.
10. Korta noteringar om övrigt såsom:
 - Soldattorp
 - Talesätt och lokala "ordspråk"
 - Luffare
 - Lokal service i bygden.
 - Sågar
 - Snickerier
 - Intervju med Josef Karlsson. 92 år från Gammelsby
 - övriga obearbetade ideer och noteringar.

BANKABY ALLMANT

Namnet betyder: mannen Bankes gård

På en storskifteskarta från 1790 ligger 2 gårdar vid nuv. Bankaby gård. Soldattorpet i Bankaby finns på sin nuv. plats. Dessutom finns två torp vid varsin liten åker nära gränsen mot Harsbol. Mellangården "Halte Fritz" fanns inte. Inte heller "Stridas" (Pettersburg).

Något laga skifte på Bankaby finns inte. På den stora torpkartan från ca 1870-talet finns Pettersburg, ett torp i nordost nära Siggeryd-Bultsbol gränsen, ett torp kallat Löringsholm 150m söder om soldattorpet utefter vägen och torpet Ängslund som finns kvar idag. Dessutom två torp alldeles intill gränsen mot Stavreberg. Ett av dessa låg nära Lyckan i Stavreberg och ett rakt väster om Pettersburg. De två torpen nära Harsbol är borta.

BANKABY GÅRD (Bankaby 1:2)

Denna gården har varit en av ursprungsgårdarna i Bankaby och legat här sedan minst 1700-talet. I slutet av detta sekel låg ytterligare en gårdsbebyggelse här i byn. Det sägs att en skola ska ha funnits i den norra flygeln till Bankaby gård. Dessutom ryktades det ett tag att det skulle spöka i huset. Nuvarande hus ska enligt folkminnet vara byggt 1860. Ladugården ska vara byggd 1912.

Här bodde Emil Danielsson och hans son, som sålde och flyttade till Råby och blev skomakare.. Köpare på 30-talet var bröderna Normans skogsfirma (Uno Somme) i Sommen. De högg mycket skog på gården. En arrendator hette Hedström och hade ägt granngården. Han flyttade till Motalatrakten (Ljungskil?). Efter Norman kom en ägare som hette Einar Andersson kring 1940 innan nuvarande ägarna fam. Pettersson tog vid 1942. Manne Pettersson från Söderköping var fiskhandlare där.

Manne Petterson var medveten om att jordbruket var magert och skickade en summa pengar till arrendatorn som sedan snabbt betalade in ett lika stort arrende efter alla regler. Detta uppdagades först när Petterson dog och änkan frågade efter arrendet. "Ja, men det har ju inte kommit några pengar från Er" blev svaret.

Bostadshuset renoverades 1936 och 1943 då man bl.a. satte in en väldig vedpanna i köket. Denna panna fanns länge kvar och togs bort först på 80-talet. Husen styckades senare av från fastigheten.

Arrendatorer som vi kunnat minnas var: Ca 1934 Karl Holmberg från Kvarna i Sunneby, Holger Rickardsson, Carl och Rut Monell. fam. Felix 1957-58 och Einar Andersson..

Marken behölls av fam. Pettersson och även det torp som hette Ängslund (även kallat Almas). Detta renoverades mycket fint ca 1984 och året därpå byggdes ett nytt hus intill.

På gränsen mot Stavreberg ligger enligt karta f.d. Lövsjön. Här bedrevs torvbrytning på 1800-talet och det fanns en torvlada. Det var fortfarande klarvatten långt in på detta sekel. Nu är sjön helt igenväxt och trädlös. Det lär dock fortfarande finnas ett farligt ställe där man kan gå ner sig.

"PANTZARS", (Bankaby 1:3)

På detta stället vet vi att det byggdes ett hus 1820 av Samuel Andersson som senare blev riksdagsman. (Se eget kapitel om honom). Innan dess låg huset till denna gården nere vid stora gården. Huset från 1800-talet är nu ersatt med ett nytt hus på samma plats. Från denna gård har styckats av dels Pettersburg eller Stridas och dels Halte-Fritz gård. Den sistnämnda har sedan köpts tillbaka. Gården har varit i Pantzar familjens ägor sedan 1860. Huset renoverades 1935. Ladugården är från 1897.

Här bodde en man i början på seklet Gustav Johansson som kallades för "tvålgubben". När han bodde här var han nygift med en änka som hette Hulda. Hon var dotter till spelmannen "Spele-Hagman" i St Åby. Tvålgubben sålde tvål per cyckel ofta i Västergötland. Tvålen köpte han gärna på kredit kring ödeshög. Han flyttade ofta och lär ha bott på bl.a. följande gårdar: St. Fallsberg, Skälaby, Sunneby, Aryd och Sestorp. Han berättade gärna om sina egna äventyr speciellt till sjöss. Stormar, kannibaler och andra hemsigheter gjorde att folk gärna lyssnade. "En gång seglade han runt Godahopps udden då han styrde båten. De tappade ankaret där. Då gjorde han ett kryss på sjökortet så på hemvägen styrde han så bra när de passerade samma ställe, att det bara var att lägga i en krok och fiska upp ankaret igen." Han berättade också om hamnstaden Hull.

Från Sestorp flyttade han till slut till Västergötland.

I gårdens flygelbyggnad bodde ca 1926 en man Lindberg som sålde radioapparater.

Gården arrenderades av Aron och Hanna Hedström på 20-talet. Efter honom bodde Larsson från Rödebol här ett tag. I början på 30-talet flyttade Fritjof Pantzar och hans hustru Elsa tillbaka hit. Elsa arbetade i unga år i Rossholmen. De fick många barn som fortfarande är kvar i trakten och gården ägs nu av sonen Tor.

En tid flyttade familjen till Småland och hade en gård i trakten av Gränna.

SAMUEL ANDERSSON I BANKABY

En av bygdens mest framstående män var Samuel Andersson i Bankaby. Han kom från Boets Gästgivaregård till Bankaby ca 1811.

Han byggde det gamla huset i Bankaby 1820. Detta hus är nu rivet men stod på samma plats som det nuvarande som ägs av Tor Pantzar.

Ett träkors med följande inbrända inskrift hittades när det gamla huset revs på 60-talet: "Samuel Andersson lade första stocken till detta hus 1820". På baksidan stod: "Herre Gud av nåde. Bevara detta hus från allsköns Våde". Korset finns fortfarande kvar hos Tor Pantzar.

Han köpte kaffe i Stockholm i ett tidigt skede. Något hans hustru inte förstod sig på till en början. "Jag begriper inte vad slags bönor du har köpt. Jag har kokat i två timmar nu och de är lika hårda än. Och ändå la ja i en redi fläskasvål".

Samuel Andersson blev sedermera riksdagsman och nämndeman. Samuels dotter gifte sig med en grenadjär från Vistena. De bosatte sig i Bäck nära Boet. De jobbade i Skälaby och hon var så stark att hon bar 50-kilos rågsäckar på ryggen mellan Skälaby och Bäck.

Samuel Andersson var farmors morfar till Harry Pharmansson som också blev framstående man som bl.a. kommunfullmäktiges ordförande.

"HALTE FRITZAS" (Bankaby 1:3)

Bankabys nordöstra gård är numera igen åretruntbostad efter att ha varit sommarstuga i många år. Den ligger ca 200m in på en egen väg. Den är väl bibehållen. Fastigheten bildades troligtvis i början på detta sekel som en styckning från den östra gården i Bankaby. Huset kan dock vara äldre från ca 1850. Nuvarande ladugård byggdes 1936 och samtidigt renoverades huset något i köket.

Ägarna växlade på denna gården förr i tiden. En hette Hedström. Han flyttade senare till östra gården i Bankaby och bodde där i början på 20-talet. Efter Hedström bodde en Larsson från Rödebol här. När han fick ekonomiska bekymmer ca 1935 köptes den av Fritz Gustafsson, Halte-Fritz kallad. Han byggde ny ladugård 1937. Här bodde han sedan med sin mor Helga och tidvis hennes brorson Paul Andersson. Helga kom från soldattorpet längre upp i Bankaby och var dotter till Gustav Säker. Helga var städerska i Siggeryds skola.

Fritz gick i Siggeryds skola och skadade sitt knä på dess flaggstång. Han skadade sig allvarligt och på den tiden sökte man inte läkare i första taget. Ytterligare en gång skadade han samma knä när han föll från en trappa. Även denna gång lät mamma Helga bli att söka för skadan. Nu blev knäet kraftigt stelt. Detta handikapp hade han sedan hela livet. På 60-talet sålde han gården vilket han sedan lär ha ångrat. Han flyttade till byn. Senare ägnade han sig åt torghandel och julgransförsäljning i Vadstena. Granarna köpte han ofta i denna trakten. När han bodde i Bankaby cyklade han varje tisdag till ödeshög. Han cyklade med endast ett ben och hade en mycket bra teknik. När han körde häst så drev han hästarna väldigt hårt. Fritz dog ca 1991.

Akrarna stenröjdes på 40-talets slut och gården brukades till 60-talet och blev av Lantbruksnämnden sedan snabbt igenplanterad med gran. Husen styckades av 1964.

Gården såldes tillbaka till den östra Bankabygården (Pantzars). Husen styckades av och såldes till sommarstuga. En ägare var Rolf Swahn i ödeshög. Det ägdes några år av en Stockholmsfamilj men är nu sålt till ödeshögsbor igen som alltså glädjande nog bor där året om.

PETTERSBERG, "STRIDAS", UGGLEMOSSEN. (Bankaby 1:5)

Här på gränsen mellan Bankaby och Harsbol ligger denna lilla jordbruksfastighet. Bebyggelsen tillkommer någon gång ca 1870. Fastighetsbildningen sker först 1923 då Emil och David Strid köper marken av Aron och Hanna Hedström som då äger den östra gården i Bankaby. Huset renoveras 1925 och nuvarande ladugård byggs 1929.

Här bodde alltså "Stridapojkarna". Bröderna Strid betonade att de bodde på en gård (ca 16 ha stort) och inte ett torp. De kom via Amundeby från Björnsekyd från början. David, Emil och Oskar var verkliga slitvargar och odlade allt som gick att odla. Oskar som var blind, blev sjuk och fick flytta till B.S. De andra båda bröderna hade dålig syn och dålig hörsel. Den mesta jorden som fanns var mossjord. En åker norrut på gården kallades "Pellamossen". Vissa bitar spadvändes, ibland ner till två spaddjup. De bröt stubbar och grävde diken och gjorde ett jättearbete.

Ett bråk mellan David och grannen Gilbert Danielsson i Harsbol slutade med skottlossning. David berättade efteråt: " Kula ho sitter här (pekade på huvudet). Lever ja i möra så träffas vi på Hjässen och lever ja inte så ä ja dö".

En systerson, Kalle Strid, tog över efter bröderna. Han bodde här med hustru Dagmar och familj. Han jobbade på sågen i Tällekullen. Han jobbade också som skogshuggare ihop med huggarlag. Han köpte sig en Chevrolet i Tällekullen och körde i diket på premiärturen. Han hade heller inget körkort. Dessutom hade han problem med spriten. Familjen flyttade till Karlsby på 60-talet. Kalle högg ner skogen, och åkrarna förföll. Det blev för mycket för Emil, som tog sitt liv genom att gå ner sig i en damm.

Nästa familj kom från Adelöv. Hjalmar och Ellen "Sibylla" Johansson (kallade Sköld) jobbade med tillfälliga arbeten och plockade bl.a. potatis. De grälade alltid med varandra och bodde här i ca 10 år till början av 70-talet. De främtogs vårdnaden av sina tvillingpojkar.

Tor Pantzar i Bankaby hade detta stället som sommaratuga i några år. Nu bor en av hans grabbar här, men i en ny villa som han byggt brevid nu på nittioalet.

SOLDATTORPET, RYTTARETORPET,
"AXELA-TORPET" (Bankaby 1:6)

Huset som ligger längst upp i Bankaby var förr ett soldattorp. Det har varit bebott av soldater minst från 1700-talets slut. På en karta från denna tid kallas det för Ryttaretorpet, och var ca 7 ha stort och lydde under Vadstena Kompani. Där bodde 5 olika familjer under 1800-talet. Soldaterna kallades för Livgrenadjärer. De hade namn som Bank, Tell, Pang, Wetter och Kämpe. Nuvarande hus och ladugård lär vara från ca 1840-50.

1930 köptes torpet av fam Pantzar i Bankaby.

Här bodde som arrendatorer Gustav Säker med familj och minst 4 barn. En dotter, Helga, blev sedan mor till Halte Fritz i Bankaby. Tre söner hette Albin, Reinhold och Axel. Dessa grävde diken. Axel Säker, "Pilsner-Axel" kallad bodde här med familj på 1940-talet. Axel hette egentligen Gustavsson, hans hustru hette Hilda. De hade kor och andra djur i den mycket lilla ladugården. (Axel var farbror med Karl-Erik i Harsbol). Paret fick två pojkar, Nisse och Gunnar. Även Nisse lär ha bott här.

Huset har renoverats i olika omgångar och på 90-talet har det oftast varit sommarbostad och kortare tider även åretruntbostad.

TORP I BANKABY

Varken soldattorpet, även kallat Ryttaertorpet, eller Pettersburg, som var en liten jordbruksfastighet, tas upp här. Torpen är skyltade 1997.

1. Ett torp fanns på 1790-talet vid en liten åker rakt öster om soldattorpet i Bankaby. Det låg nära gränsen till Harsbol. Detta torp är borta på 1800-tals kartan över torp i trakten.

2. Torp som ovan vid en liten åker nära Harsbol. Även nära den gamla kvarnen intill Bultsbolsgränsen. Likaså borta på 1800-talet.

3. Torp "Läsebo" eller "Emil-Jakobatorpet" i nordöstra hörnet nära gränsen till Siggeryd och Bultsbol. Detta torp byggdes på 1800-talet och var bebott till början av detta århundrade. Emil Jakobsson bodde här med 6 barn. Han bodde senare i Tingstad. Norr om kraftledningen ser man tydliga spår efter husgrund, jordkällare och små åkrar.

4. Torp "Läringsholm" ca 150m söderut från soldattorpet utefter vägen syns i de öppna markerna växter efter ett torp. I folkminne kallas det "Pella-torpet". En rest från en jordkällare syns också. Detta finns ej på 1700-talet. En torpare härifrån blev misstänkt för stöld. Det hade försvunnit en gris från Rossholmen-området strax före jul. På julafton kom den bestulne bonden, länsman och präst på besök vid "Pella-torpet". Torparen och hans fru och många barn stod mitt uppe i jul-slakt, skinkkok och korvstoppning. Dock kunde inte torparen ge någon förklaring var han fått grisen ifrån. Den julafton slutade med att både maten och torparen fick följa länsman till arresten.

5. Torp "Ångslund" som finns kvar idag. Det ligger ca 500m in på en mindre väg som går söderut från Bankaby Gård. Här bodde Gustav och Lena Johansson som fick 11 barn i den mycket lilla stugan. Ett av dessa hette Alma. Torpet har också kallats "Almas" efter henne. Hon blev kvar och skötte om de gamla. Alma syster Helga blev mor till Fritz i Bankaby. Alma hade en hund, en spets, som hon på vintern kopplade framför sparken när hon skulle åka och handla. Hon hade också många katter på övervåningen. De lär inte ha fått gå ut. Alma dog 1973.

Torpet blev mycket fint renoverat ca 1984 efter att ha varit helt förfallet. Det byggdes någon gång på förra seklet. Bredvid torpet ligger nu också en ny villa byggd på 1980-talet. Dessa båda hus ägs nu av Gunnar Pettersson i Stegeborg Söderköping, som också äger marken till stora gården i Bankaby.

6. Torp från 1800-talet vid gränsen mot Stavreberg. Det låg rakt väster om Pettersburg (Stridas).

7. Torp från 1800-talet vid gränsen mot Stavreberg. Det låg rakt norrut från torpet Lyckan som finns kvar idag i Stavreberg.

BANKABY

I

- ANDERS ARFWIDSSON f. 1732 -1767
AGNETA ARFWIDSDOTTER f. 1725
- JOHAN PERSSON f. 1733 1767-
STINA GÖRANSDOTTER f. 1738
- PETTER JONSSON f. 1740 i Heda 1780[?]-181[?]
ANNA STINA JONSDOTTER f. 48 i Ö-g A. 2. 8
Petru - 82 Johannes - 93 Nathaniel - 88
Santti. leavt en fädd i Odesh. s. " därän gerrmjön all man kom på 80-lett
- ANSK. LIVGREN. JOH. SUNN f. 1782 i Adelen 181[?]-26
I. LISA NILSDOTTER f. 1771 i Lindens död 25 A. 3. 20
II. SARA LENA JONSDOTTER f. 1798 i Odeshög
Maja Stina - 11.
- JOHANNES PERSSON f. 1793 i Ö-g på tegel 1826-30
ANNA STINA JONSDOTTER f. 1807 " " A. 4. 24.
+ 2 barn.
- ANDERS PERSSON f. 1775 i Ö-g död 1847 1830-49
CATHRINA JONSDOTTER f. 1794 " " A. 5. 26
Anders Magnus - 20 Johanna - 22 Johannes - 23
Stina Sofia - 35 Carl Petru - 40. 9. 16
- ANDERS MAGNUS ANDERSSON f. 1820 på Teglet 1849-51
An. tegel för 35 Rd. ägn. skogen A. 9. 18, 10. 14
- JOHANNES ANDERSSON f. 1823 på Teglet 1851-
LOVISA JONSDOTTER f. 1827 i Ö-g A. 11. 18, 12. 8
Carl Gustaf - 54 Hans Emil - 57
Christina Josefina - 60. Victor Albin - 64.
- Ladugården arrenderat 1864
CARL LUDVIG JOHANSSON f. 1832 i St. Abg A. 12. 8.
CAROLINA HYLBERG f. 1834 i Lemmingsd.
Johann Albin - 55 Johann August - 57 Carl Victor - 59
Hilda Josefina - 61 Jenny Math. - 63 Ada - 65.

Utan kända årtal

Ryttare Jacob Ehrnström f. 1724
 Hustrun Maria Andersdotter 1721.
 barn: Maria-55.

1802-20

Corpral Joh. Friberg f. 1779 i Ö-g
 Hustr. Stina Jonsdotter f. 1772 i S.Åby.
 barn: Petter-03, Johannes-05 Gustaf-08,
 Brita Stina-08, Anna Greta-10
 Familjen utfl. t Sunneryds ägor-20.

1820-36

Livgren. Carl Bank f. 1796 i Lommaryd
 Hustr. Anna Stina Persdotter-02 i St.Åby.
 barn: Carl Vilhelm-23, Johanna Maria-26
 Johan Alfred -29

1836-51

Livgren. Petter Anders Tell f. 1816 d. 1851 f i Svanshals
 Hustr. Lena Katz Andersdotter - 13 i V. Tollst.
 barn: Johan Peter-37, Emeli Fredrika-40, Paulina Josefina-42
 Carl Herman-45, Sven-47, Gustaf Albin-51.

1852-72

Livgren. Per Johan Pang f. 1818 i Heda
 Hustr. Anna Maria Isaksdotter f. 1813 i Flisby
 barn: Carl Johan-42, Frans Oscar-45, Sven Petter-47,
 Anders Gustaf-52, August -55

1873-97

Livgren. Johan Petter August Johansson Wetter
 född i Ökna socken 1844
 Hustr. I. Sara Mathilda Christina Nilsdotter
 I. född i Fivelstad 1845 död 1883
 Hustr. II. Tilda Johansdotter f. 1860 i Gränna
 II.
 barn: Johan August-66, Carl Ernst-74,
 Eda Mathilda Teresia-82 död-94
 John Frithiof-91
 Tilda Wetter utfl. 1897 till Kråkeryd
 och bor där även efter mannens död.

1900-

Livgren. Simon Jonas Fredriksson Kämpe f. 1880 i St.Åby.

BANKABY

IV

TORDARE

JOHANNES HÅKANSSON f. 1782 i Skarstad
ANNA ANDERSDOTTER f. 1788 i Närrya
Stina Carin - 22 Gustaf - 25 Nils Jakob - 30
Utt. till Klämmestorp

1831-42
A. 6:18
7:20

KARL FREDRIK LARSSON f. 1813 i Ö-g
MAJA STINA FREDRIKSDOTTER f. 1808 i " " - död - 44
JOHANNA CAROLINA ANDERSDOTT. f. 1821 i V. Tolld " - 57
ANNA CAISA JOHANSDOTTER f. 1815
Josefina Augusta - 46 Gustaf Alfred - 49
August Herman - 51 Louisa Matilda - 64
Utt. f. Gumbly i mitten om 50-talet

1842-56?
A. 7:18
11:24

CARL SVENSSON f. 1818 i Adelsö
ANNA CATHARINA PETERSDOTTER f. 1820 i " "
Carl Jakob - 53
Arrenderor en mindre ladajord ev. A. 12

1857-
A. 11
12:8

BANKABY

III

TORDARE JAEN NÄTT f. 1787 i Adelsö
ANNIKN PERSDOTTER f. 1791 i Ö-g
Maja Stina - 24 Johan Henrik - 26

1836-
A. 5:28
11:18

Se A. 6:16 tycks förutgå att Nättar lagrum medan Ydus S (II) bor inlyper.

IBEN STUGA

PER JOHAN NILSSON f. 1827 i Källstad
MAJA STINA JAENSDOTTER NÄTT f. 1824 i Tolld
Maja Carakna - 52, Clara Janshona - 54 Gustaf Theodor - 58
Carl Johan - 62 Albertina - 64

1865-
A. 12:5

BANKABY

II

NILS LARSSON f. 1712 -1773
INERID PEHRSDOTTER f. 1720

ANDERS LARSSON f. 1740 1773 -
ELIN JONSDOTTER f. 1746

FREDRIC SAMUELSSON f. 1761 i St. Åby 180? - 1845
I. LENA LARSDOTTER f. 1764 i Ö-g. död 182? A. 2:10
II. LISA ANDERSDOTTER f. 1785 i Ö-g. död 1844 8:18
I (Anders Fredric - 90 Catharina - 92 Maja Stina - 97
Brita dess - 05 Maja Stina - 07.
II Samuel Johan - 25 Johanna - 30
Fredric utfl. f. fällöhuset - 25.

CARL JONSSON f. 1802 i Askeryd 1846 - 50.
MARTHA STINA OLOFSDOTTER f. 1799 i V. Hary A. 9:24
Carl Gust - 31 Johan Petri - 33 Frans August - 36 10:20.
Christina Alwidin - 39

UGGLEMOSSEN (Kanske detta torpct) 1849 - 54

JOHAN SVENSSON f. 1813 i Gränna död 13/5 - 54 A. 10:20
ANNA CARIN JONSDOTTER f. 1812 i Ö-g. " 11/5 - 54 11:24.
Anders Herman - 45 Johan Alfred - 48 Susan Petri - 53
til (B. 29 o 234)

JONAS PETTERSSON f. 1824 i Ö-g 1855 -
JOHANNA SOFIA JONSDOTTER f. 1821 " A. 12:7
Augusta Matt - 55 Carl Gustaf - 57 Axel Fredrik - 61

finns fortfarande idag

SIGGERYD ALLMANT.

Siggeryds by låg förr mellan de nuvarande västra gårdarna. Vägens sträckning (förutom de nya bitarna från 1980-talet) är idag densamma som den man kan se på kartan från laga skiftet 1864. Emellan de skarpa krökarna nedanför Sven Falks ladugård låg två bostadshus, tre små uthus och en stor ladugård norr därom. All denna bebyggelse är borta och bostadshusen troligtvis utflyttade (utan statligt flyttningsbidrag och inom 2 år !) till nuvarande läge. (Svens och Stures gårdar). Byn hade vid skiftet ingen pålitlig vattenkälla.

Den östra gården var dock utflyttad "(utflyttat hemman)" 1864, kallad Jonstorpstet senare kallad Eldastället.

Dessutom låg ett torp 50 m norr om nuv. skolan, Falktorpet, samt ett torp i det nordvästligaste hörnet av fastigheten, nära Rossholmen.

1864 arrenderades hela Siggeryd av Carl Hansson i Kushult. Då ägde tre svågrar till honom varsin gård i Siggeryd. En av dessa hade dessutom Carl som sin förmyndare .

Mellan 1864 och 1898 byggdes en stuga där nuv. lärarbostadens garage ligger. Denna stuga kallades Samuelssons och flyttades till Jusseryd och kallades där för Nordhem (Lisa-Norr). Här bodde antagligen Frans Samuelsson som beställde målning (av målarn i Harsbol) av en Amerikakoffert till Jenny Leotina.

Kring 1870-80-talet byggdes skola och senare, 1936/37, lärarbostad i Siggeryd.

SIGGERYD VÄSTERGÅRD "HJALMARS" (Siggeryd 1:2)

Denna gården (1/5 mantal) är utflyttad från Siggeryds gamla by troligtvis kring 1870. Antagligen blev huset nybyggt i det nuvarande läget. Huset är tillbyggt under 30-talet. Tidigaste kända ägare hette Frans Otto Danielsson född i S:t Aby 1839. Han var gift med en dotter till Carl Bank, och ägde också en gård i Harsbol.

Ägare från 1880 var Anders Engdal. 1887 arvsaftades gården mellan hans hustru och 4 barn. En av hans söner bodde här ca 1920. Han var yrkesmurare och lade grunder och gjorde murstockar till folk i trakten. En annan son hette Frans Otto Hjalmar född 4/1 1877. Hjalmar blev bonde här igen på 30-talet men också söndagsskolelärare och ombud för brandförsäkringsbolaget. Han kallades ibland "Kapitalisten och söndagsskoleläraren".

Gården såldes till en familj Thell som hade två söner och en dotter. Äldste sonen Oskar blev pastor, mellansonen Sven blev först militär i Skövde, senare blev han polis, därefter lastbilschafför och till slut vaktmästare i Skara Domkyrka. Senare flyttade familjen till Fivelstad och gården såldes på 30-talet tillbaka till Hjalmar och Anna Andersson i Rossholmen. De fick 6 barn varav 3 blev lärare, Einar i Munkeryd, Signe i Gårdshult och Lydia i Normlösa och Holmen vid Tåkern. Hjalmar och Anna bodde i detta hus till sin död på 50-talet. De hade häst och några kor i ladugården. Gården sambrukades ihop med Rossholmen. Deras son Seved med maka Svea och sonson Sture och sondotter Majken Gustavsson har ägt och brukat gårdarna sedan dess. Huset blev avstyckat på sextiotalet och köptes av "Bergsprängarn" från Stockholm. Därefter kom Pia Pymäki och Sören Sundbäck. Då gick det vilt till ett tag med mycket sprit och bråk. Sedan stod detta huset tomt ett tag innan det köptes i mitten på 70-talet av Sixten Englund. Han bodde här till sin död i april 1988. Han var f.d. kavallerist och Securitasvakt från Solna. Han hjälpte grannarna en del och försökte renovera det gamla dåliga bostadshuset. Dock gick det inte så bra. Arbeteerna blev oftast inte slutförda. Han drömde om att skaffa sig en häst och sälja sin vita Volkswagen. Han köpte också en egen häst på 80-talet. Den hade han kvar ända till slutet.

Huset såldes av Sixtens barn till paret Bergström från Boet.

FALKS GÅRD. (Siggeryd 1:3)

Den mittersta gården i Siggeryd ligger på krönet där backarna ner mot Vättern börjar. Gården (1/5 mtl) är utflyttad troligtvis ca 1870 från gamla Siggeryds by som låg emellan vägkrökarna på gamla vägen ca 50 m nedanför nuvarande ladugård. Detta huset monterades ner och sattes upp på sin nuvarande plats. Nuvarande flygelbyggnad byggdes ca 1900. Den gamla ladugården låg mellan den nuvarande och den gamla byn norr om vägen. Inget av gamla byn syns nu, bara en stenmur på hällen där gränsen mellan gårdarna fortfarande går. Efter Televerkets kabelnedgrävning 1991 och den nya vägsträckningen 1987 så ligger det schaktmassor över hela gamla byn.

På den gamla skifteskartan från 1864 finns en del namn på åkrarna som inte längre är i bruk. Källandet intill byn var dock i sen tid 1950-tal ansedd som en bördig liten åkerlapp som var bra att odla jordgubbar på.

Denna gården ägdes liksom granngården av nämnden Carl Bank i Harsbol. Efter hans död ärvdes gården av en av hans söner Gustav August Carlsson Bank. Tre år senare köpte Carl Hansson i Kushult gården. Han var gift med en dotter till Carl Bank. Tidigaste brukare som vi känner på denna gården hette Johan Patrik Karlsson som kom från Rök med hustru och 4 barn 1886. De efterträddes 1899 av brukare Johan Adolf Svensson med hustru Gustava. År 1900 ärvde ägare Hanssons dotter Johanna Maria gården men hon sålde samma år till arrendator Svensson. 1905 dog Johan och änkan Gustava och tre personer till (Carl Viktor Johansson, Oscar Emil Hult och Frans Albert Rosell) fick tillsammans 7/40 dels mantal. Anders Falk ärvde 1/40 dels mantal. Vid detta tillfället köpte genast Anders Falk ut de andra 7/40 delarna och ägde nu hela gården. Familjen Falk har sedan bott här i flera generationer.

Anders Falk med fru Hilma kom hit från Stenkilsby. Hilma var hemsömerska. De bodde på gamla dar i den lilla undantagsstugan som finns på gårdsplanen. I 12 år satt Anders helt förvärgt och krokig i sin säng, helt beroende av familjens vård. Hilma dog 1933 och Anders 1934.

Sonen John Falk med hustru Astrid tog över gården 1934. Astrid hade kommit som gårdspiga och blev kvar hela livet. 1936 började John med mjölkkörning med lastbil. Han körde även andra varor. Inga intäkter fick försummas.

Under kriget blev bensinförsörjningen ett problem för lastbilsägare och det var frestande att köpa stora mängder och lagra hemma. Detta kunde få hemska följder. Den 20 januari 1940 under tankning av lastbilen i skenet av en fotogenlampa exploderade bensinångorna och tände ladugården på några ögonblick. Bilen, en ko, en kviga och hästen kunde räddas. Sex kor och tre grisar brändes inne. Det brann också en stund i gaveln på bostadshuset men detta lyckades brandkåren släcka. Man arbetade även med en manuell hinkkedja från kärren en bit bort. Men det förslog inte så värst. Sedan blev det att dra till skogs och fälla timmer till en ny ladugård. Ett flyttbart sågverk från Grimshult kom hit och sågade och sommaren därpå byggdes den nya ladugården upp på samma plats men den blev några meter längre.

I ett års tid blev man tvingad att köra mjölk med häst innan man kunde skaffa ett aggregat och köra på gengas. Tre säckar, 300 liter björk- och al-ved räckte en hel dag. Veden fick kapas i småbitar lite större än tändsticksaskar. Det berättas om att man under kriget höjde upp lastbilen och lade en rem om bakhjulet, kopplade remmen om vedkåpen och kapade gengasveden på detta sett.

Sonen Sven med hustru Sigbritt tog därefter över gården 1963. Djur fanns kvar på gården in på 70-talet. På slutet bara ungdjur och i samarbete med Hasse Jonsson och med hjälp av grannen Henning Johansson.

Redan 1954 hade Sven börjat köra med egen lastbil och detta körande växte så småningom till firman Berg & Falk där han fortfarande jobbar med grushantering i grusgropen i Kimme mellan Väderstad och Boxholm. På fritiden är vedbacken Svens favorittillhåll. Veden säljer han sedan över hela västra östergötland. Vedboden som nu ligger bakom bostadshuset låg på den södra sidan av vägen ungefär vid brevlådan. Den flyttades i början på 80-talet.

Ett gammalt uthus som låg på den nuvarande vedbacken flyttades på 60-talet på slädar, men på barmark, under dramatiska förhållanden till "Sunnagården" i Harsbol. Det var ganska ruttet men dock timrat och därför tungt. Flera gånger sjönk huset ihop på vägen och fick baxas upp på nytt. En halvkilometer från målet var stålmedarna utslitna. Det gick inte att köra på bara träet, så nya slädar fick skaffas fram. Efter ytterligare ett stopp i sista uppførsbacken kunde man efter tre dygn nå fram till målet. Mottagaren av uthuset ville under resans gång elda upp eländet, men andra personer var mera envisa och uthuset står kvar där än idag. Det har renoverats och fått nya fönster.

1993 flyttade Sven Falk, efter att ha bott hela livet i Siggeryd, med sin hustru Sigbritt till ödeshögs samhälle. Hans älsste son Peter flyttade hit i stället. De bytte bostad med varandra.

Samma år köpte yngsta dottern Veronika, med sambo Jorma, en tomt och byggde sig ett hus ca 150m åt sydväst från gården. Byggstommen bestod först av några baracker kring vilka de byggde huset.

Dessutom har Sven och Sigbritt vid mitten på nittiotalet byggt sig en liten sommarstuga nära Veronicas nya hus.

ELDASTALLET, JONSTORPET. (Siggeryd 1:4)

På den gamla kartan från 1864 finns detta huset på sitt nuvarande läge. Huset kallas för Jonstorpet då. Det är den minsta av de tre Siggerydsgårdarna. Ladugården från 1898 rasade i mitten på 1970-talet efter dåligt takunderhåll. På 1800-talet låg ladugården på ett annat ställe, ca 20m västerut. Huset som kan vara från tidigaste 1800-tal, var från början en backstuga men fick grund och en tillbyggd övervåning ca 1934. Denna utbyggnad gjordes av en snickare Eskil Karlsson i Tingstad. Vatten och avlopp drogs in 1966. Sedan slutet av 70-talet har mindre renoveringar gjorts då och då fram tills nu.

Denna gården köptes 1843 av nämndeman Carl Bank i Harsbol. Säljaren hette Frans Edvard Carlsson. Efter Banks död 1857 ärvdes gården av en av hans söner Carl Vilhelm Carlsson Bank. Han levde under förmyndare, men var gift och fick 4 barn som i sin tur ärvde gården 1891. Huruvida dessa brukade gården är osäkert. Släkten Eld kom troligtvis hit som arrendatorer redan 1873 från Svanshals. Den 25 feb. 1893 såldes gården genom offentlig auktion till Anders Eld o h h Klara Gustava Persdotter. Priset var 3200 kr och tax. värdet var 1400 kr. Paret Eld hade 4 barn. Två söner, Frans Albert och Ernst Alrik, som emigrerade till Amerika och döttrarna Klara Matilda som bosatte sig i Siggeryd och Johanna Augusta som gifte sig och bodde i Lilla Juna i Hogstad. Johanna är mor till Henning som kom till Siggeryd som 5 åring och då fick bo hos sin morfar, mormor och moster. Anders Eld dog 1919 och det värdefullaste i bouppteckningen var två oxar värderade till 2200 kr.

Här bodde sedan Henning och Ella Johansson under knappa villkor i många år. Ella kom hit från Småland på 1920 talet. Moster Klara Eld, som de hade inneboende, var en mycket duktig människa och hjälpte till i jordbruket till gamla dar. Hon blev närmare 90 år.

Henning arbetade tidigt i skogen som huggare och lastkarl åt hästkörarna. Senare arbetade han mycket på sågarna bl.a. i Jusseryd. Han var först kubbkultare (rulla fram stockarna), och senare baksågare, men han hyvlade också spån. Många dagsverken har han gjort åt bönderna runtomkring.

De hade några kor, gris, höns, får och en fin häst. Mjölken fick levereras till Bultsbo dit den bästa vägen gick. Henning hade hästen kvar till sist. Den blev riktigt dålig till slut och när den avlivades gick han ut i skogen på morgonen och kom inte hem förrän på kvällen.

En tid hade Henning svårt med törsten efter pilsner. Speciellt på tisdagarna när torgresan lockade. Då tog han cykeln och där inne i byn mötte han två andra småväxta, nämligen Anton och "Pumpen" och hade en glad dag med dessa. Dessa laster tog han sig dock ur efter ett antal år.

Folket på smågårdarna gick ofta samman vid slätter och skörd. Det budades till arbete. Någon av barnen sprang ofta med bud. Dessutom deltog alla torpare och andra som inte hade egen jord.

Klara, Ella och Henning fick arbete på Siggeryds skola som städare, chokladkokare och vaktmästare och detta hjälpte familjen till en bättre tillvaro. Sämjan mellan paret Johansson och lärarparet Falk i Siggeryds skola var inte den bästa.

Henning fick två hjärnblödningar på kort tid 1975 och hamnade på långvården. Där blev han kvar i sju år innan han dog 1982.

På denna gården hände ca 1976 en annan tragisk händelse. Under slåtterarbete mitt på sommaren segrade John Bäck från Bultsbo ned och dog.

Fam Wiking äger gården sedan 1977. 1985 byggdes ett nytt bostadshus ca 200m norr om det gamla.

SIGGERYDS SKOLA. (Siggeryd 1:5. 1:6)

Skolan byggdes någon gång kring 1875. Då en avstyckning gjordes från Siggeryds mellersta gård. Antagligen var det ödeshögs församling som organiserade uppbyggnaden ty den stod som ägare till långt in på detta sekel.

På 20-talet fanns skolbyggnad, vedskjul och dass.

Skolan inrymde från början en stor sal på nedre botten, "Storskolan". Dessutom fanns en bostad åt en lärare. På andra våningen, men med ingång från baksidan, låg "Småskolan" åt öster. På denna våningen bodde också en lärare med utsikt över Vättern. På gården fanns ett dass och ett vedskjul. Vissa barn utsågs till "vakter" och bar in ved och vatten.

Barnen gick i skolan endast varannan dag i början på seklet. Ena dagen gick 1-2:an och 3-4:an, och den andra dagen gick 5-6:an. Efter lärarbostadens tillkomst 1937, gick barnen i skolan varje dag.

Efter dessa obligatoriska klasser kunde man gå Fortsättningsskola, förlagd till jullovet 6 veckor i två år. Antingen jordbruksdel eller ekonomisk del. Fortsättningsskolan var också obligatorisk.

Elevantalet var från början stort, ofta kring 15 barn i varje klass, dvs. kanske uppemot 70 barn totalt. På 40-talet var det nere i ca 35. Barnen fick ha egen matsäck i början. Så småningom på 50-talet fick de varm mjölkchoklad och nyponsoppa. På 60-talet fick barnen även skolmat.

Paret Ebba och Verner Falk var lärare här under många år. Verner Falk hade tagit sin lärarexamen per korrespondentkurs. Han hade också varit dräng i Bankaby Gård.

Verner blev flyttad 1938 av disciplinära orsaker till ödeshög men kom tillbaka 1943. Han var en mycket sträng lärare. "Där är dörren" är en av hans minnesvärda repliker. Barnen fick inte ha klocka och inte heller cykla till skolan.

Andra lärare var bl.a.:

- Astrid Karlsson ca 1920.
- Adolf Fredrik Nilsson (Ebba Falks far). Han bodde med sin fru många år i skolan. Sedan flyttade de till Gränna, men han återkom som änkling och bodde i lärarbostaden. Han var duktig "skrivkarl".
- Harry Leo (hade ett vackert hembiträde som hette Asta Carlborg).
- Sven Wasen (rökte pipa och studerade fåglar).
- Lennart Risberg.
- Swahn (vikarie).
- Allan Svensson.
- Blomkvist (kallad Nidälven).
- Olof Hedin (barnen fick alltid sjunga Fjäril vingad syns på Haga).
- Hanna Ekdal
- Ingrid Staaf. Fortfarande lärare i Boets skola.

Vaktmästare var Helga Gustavsson från Bankaby och Ella och Henning Johansson från Siggeryd. Dessa tände i spisar och skurade och senare koktes choklad till barnen i en stor kopparcistern.

En ombyggnad av skolan gjordes 1946. Under ombyggnadstiden gick barnen i skola i Bultsbols missionshus. Några år senare sattes också en bastu in i ett uthus. Barnen fick på lördagarna i denna bastu en obligatorisk grundlig rengöring.

Skolans fastigheter köptes succesivt till från Siggerydsgården. Först själva skolan, därefter trädgården, sedan lärarbostaden och sist skolplanen och berget (Siggeryd 1:8).

Lärarykstaden (Siggeryd 1:7) byggdes 1936/37 av K-A Johansson kallad "Västgöten". Här fanns en lägenhet på 2 rum och kök samt ett rum för vikarier, på övervåningen. På nedre plan var en lägenhet med fler rum och kök. Skolplanen var förr ett kärr som gjordes i ordning 1947. 25 billass grus, sand och makadam från Sunneryd och Harsbol lades dit. Ogräsbekämpning utfördes med Klorex och detta medel tog eld vid ett dramatiskt tillfälle. Markerna kring skolan präglades av vältrampade stigar överallt och stättor över alla gårdesgårdar.

Skolskjuts infördes på vintern 1948-49 för de barn som bodde mer än 4 km bort. På sommaren fick barnen cykla.

Småskolan lades ner på 50-talet och utbyte med barn skedde med Munkeryd och St. Abv skolor. Dock väcktes småskolan till liv igen 1961-65 då Ingrid Staaf fick sin första tjänst. 5-6:an var kvar ett år till. Hela skolan lades ner 1966.

Skolbyggnaden såldes till familjen Sandberg som renoverade och byggde om det stora huset till bostad. Sedan 1977 bor familjen Hermansson här.

TORP I SIGGERYD.

1. Falktorpet.

Ca 50m norr om gamla skolan, öster om en åker med "rödsandjord", låg ett torp och ytterligare en liten byggnad intill på en åkerholme. Detta benäms Falktorpet på skifteskartan från 1864. På 1860 talet bodde här Enkan efter Johannes Falk, Stina Eriksdotter Falk född 1801 i Grenna. Hon nämns som fattig. Dock har hon, från 1863, boende hos sig Hedda Lena Kalf född 1817 i Säby och hennes dotter Anna Lena Wilhelmina Svendsdotter född 1846 i ödeshög. Båda dessa kvinnor nämns som fattighjon. De var mycket duktiga vid husförhören med a och AB i betyg. (Skyltat -97)

2. Torp "Jössalycka"

Vid Siggeryds nordvästra hörn låg ett torp på gränsen till Rossholmen. Rester av en stensatt brunn, en igenrasad jordkällare och syrensnår finns kvar idag. Marken mellan nuvarande vägen och detta torpet kallades "lilla betet". På 1860-talet bor här Fattighjon och Enkeman Johannes Jönsson född 1816 i ödeshög och hans båda söner Johan Ludvig född 45 och Gustav Adolf född 49. Dessa gossar har bra betyg i innantilläsning och katekeskunskap. Johan är dock sjuk i fallandesot (epilepsi) sedan 1855 och Gustav (ant. i Bankaby) är begifven på snatteri. (Skyltat -97)

3. Torp "Samuelssons".

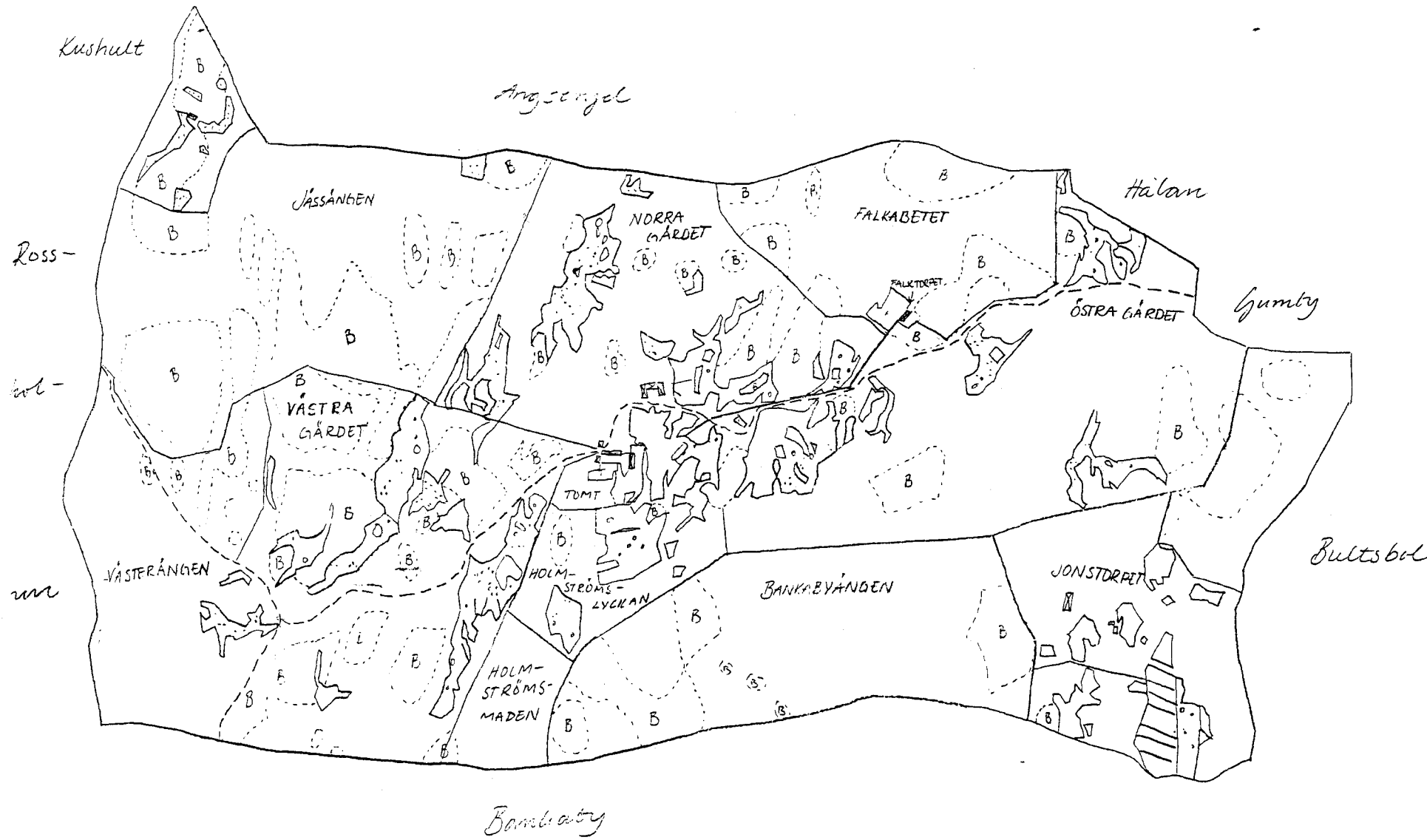
1898 flyttades ett hus från Siggeryd till Jusseryd som där blev Nordhem och finns kvar än idag. Det lär ha legat ungefär där nuv. lärarbostadens garage ligger. Samuelssons trädgård fanns kvar bredvid skolan innan man byggde lärarbostad.

På 1890-talet bodde troligtvis här en skräddare Frans Alfred Samuelsson med hustru Gustava Danielsson Fast och 2 döttrar. De kom från Stora Åby. 1898 dog Frans. Ankan och en dotter for till Amerika. Den andra dottern flyttade till örberga.

Några människor (troligtvis torpare eller inhysningar) i Siggeryd på 1860-talet som vi ej vet var de bott:

-Jonas Jonsson född i Grenna 1784 och hans hustru Stina Carlsdotter född 1808. Jonas kom hit redan 1825 från Å på Vikbolandet. Det står antecknat om dem: Förpantning ringa. Mannen och hustrun gamla, orkeslösa och genomsjukliga. Böra från mantal befrias.

-Inhyses Peter Borg född 1802 i Grenna och hustrun Hedda Sofia Jonsdotter född 1825 i Rök och deras tre barn födda mellan 1852 och 1862.

LAGA SKIFTE
 SIGGERYD
 ÖDESÖLFS SÖ
 AKT 159 15
 1863
 SKALA 1:400
 ANNA I.
 960103

Kushult

Angsängel

LAGA SKIFTE

SIGGERYD
 ÖDESTÖGGS S-1
 AKT 159 15
 1863
 SKALA ~~1:4000~~
 ANNA I.
 960103

Ross-

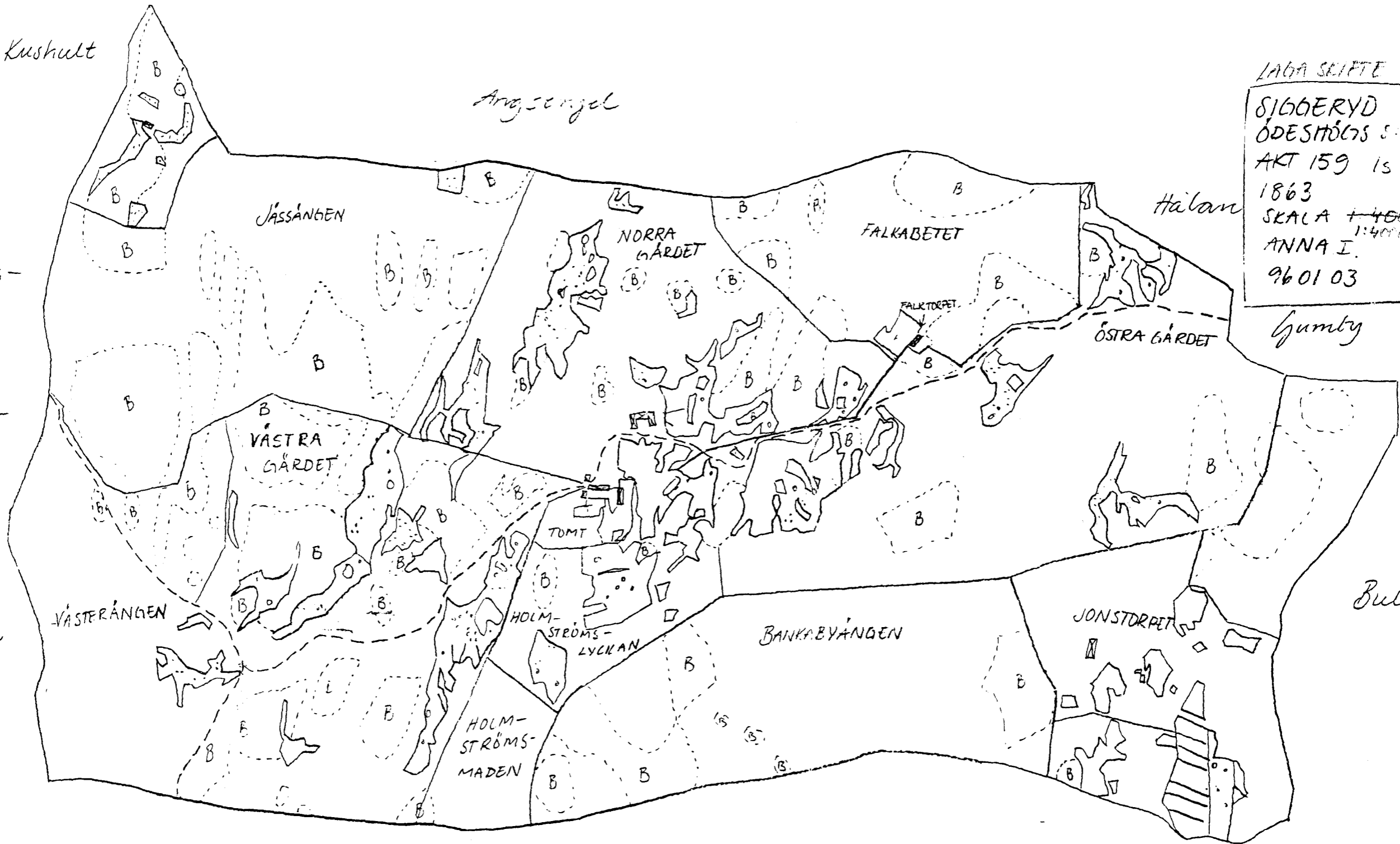
Hälvan

l-
-

Gumby

m

Buli

HARSBOL. Allmänt.

På 1600-talets mitt kallades gården Harsbol och ägdes då av Greve Per Brahe d.y. på Visingsborg. År 1681 drogs gården in till kronan. Vid mitten på 1700-talet sålde kronan gården och den blev ett skattehemman, där den självägande bonden, skattebonden, betalade skatt till kronan.

Den äldsta kartan på Harsbol hos Lantmäteriet i Linköping är den från storskiftet år 1790. Det är en vacker karta som dock inte har samma detaljrikedom som kartan från laga skiftet från år 1864.

Vid storskiftet fanns två gårdar i Harsbol. 6/10-delar ägdes av Anders Jonsson, och 4/10-delar av Per och Jonas Svensson tillsammans.

Det är ingen tvekan om var bebyggelsen låg på 1700-talets slut. Vid den nu i trakten s.k. Sunnagården låg de två huvudgårdarna som alltså hade hela Harsbol uppdelad mellan sig. Dessutom fanns ett torp vid en åker i väster som nu kallas Hansagärdet, och en kvarn vid bäcken i nordöstra hörnet på gården.

Jonas och Per, som hade norra delen av Harsbol, delade snabbt sin gård i varsin del. Den andra gården i söder delades 1813 också i två delar mellan ett par syskon, Jonas Håkansson och Anna Britta Håkansdotter.

Vid det laga skiftet var gårdarna redan utflyttade till de platser som de nu ligger på. Andregår'n har ju försvunnit sen dess, Karl-Erik Gustavssons byggdes senare liksom Björksnäs och Davids. Dessutom fanns i mitten på 1800-talet minst tre torp på Harsbols marker.

En sämjedelning år 1875 delade det nordostligaste skiftet i tre delar. Den mittersta av dessa blev Karl-Erik Gustavssons gård (nu 1:10). Hit hamnade också torpet vid gränsen mot Tyrsabola. De två övriga delarna köptes till Bultsbol och ligger nu under Gumby.

Smånamn på Harsbols marker: A=Smegärdet, B=Hagen, C=Hagen, D=Målaremossen, E=Rumpåkern, F=Blomlyckan, G=Nyodlingen, H=Andregårdsgärdet, I=Blankahölet (-hålet), J=Dammagärdet, K=Stenabetet, L=Honungalycka, M=Tallemossen, N=Odlingsvägen.

PHARMAN I HARSBOL. (Harsbol 1:3 A, nu 1:8)

Nu familjen Pharmanssons gård. Ett mycket gammalt bostadshus från 1740-talet revs på 1960-talet. Gården låg inte här på 1790-talet. Troligtvis flyttades husen hit från det gamla läget vid "Sunnagården". Vid laga skiftet 1864 låg boningshuset vid denna plats. Ladugårdens läge var dock annorlunda. Ett lika gammalt uthus som låg där nuvarande bilgaraget ligger revs på 70-talet.

Gården ägdes på 1890-talet av Alfred Axelsson. Carl Bank ägde gården innan dess. Carl Bank ägde också granngården norrut i Harsbol och gårdar i Siggeryd. På 20-talet ägdes gården av Emma Pettersson som bodde i huset intill (Smens) och arrenderades av familjen Pharmansson från 1930-talet. De kom via arrende i Daglösa och Kulhult hit vid den tiden. Gården köpte de 1944. Priset var 12 000 kronor.

Här på gården fanns som på så många andra ställen i bygden ett litet snickeri som tillverkade bl.a. möbler, vagnar och slädar. Ett uthus som finns kvar kallas fortfarande för "snickarbon" och där finns också en del gamla verktyg.

Det nya boningshuset byggdes 1966 och ladugården är från 1911.

På gården finns en av traktens "bysågar". Den flyttades hit ca 1970 och är fortfarande i drift.

PETTER-JÄRNS. (Harsbol 1:2)

Denna gården byggdes i sitt nuvarande läge i början på 1800-talet. Gården ägdes 1807 av Per Persson i Öninge. I mitten på seklet ägdes och brukades gården av nämndeman Carl Bank. Efter hans död ärvdes och köptes gården av en dotter Emilia Carolina Bank och hennes man Frans Otto Danielsson. Ända till 1927 stannade gården i deras släkt.

På 1864 års karta ligger ladugården ca 100m bakom huset innanför åkrarna. Denna ladugården brann ner ung. 1890. En stackars piga råkade välla den lampa hon hade med sig när hon skulle se till djuren på kvällen. Hennes skuld uppdagades inte och visshet om denna olycka kom först när hon som gammal skrev brev från Amerika, dit hon utvandrat, och ville berätta sanningen och be om förlåtelse. En ny ladugård byggdes 1891. Den finns fortfarande kvar.

Bostadshusets äldsta del är från ca 1850. Det har tillbyggts ca 1905, 1920, 1939 och moderniserats 1959.

1927 köptes den av fam. Järn från Skälaby. Andregårn köptes upp hit. Gården har också arrenderats av Harry Pharmansson bl.a. byggdes den nuvarande ladugården om till mjölkproduktion.

ANDREGÄRN

Denna gården (1/8 mantal) uppkom 1813 då Jonas Håkansson brukade den tillsammans med sin hustru Sara Lena Persdotter. Gården såldes 1853 men 1856 köpte sonen Carl Johan tillbaka den.

Gården är numera helt borta. Den låg ca 300m in på vägen mot Amundeby från korset räknat. Gården finns på kartan från 1864, men här fanns ingen bebyggelse 1790. Tre hus inklusive bostadshus låg söder om vägen och ladugården låg norr därom. Ladugård fanns kvar till ca 1940. Nu syns bara rester efter en jordkällare norr om vägen. I ladugården hände ett tragiskt självmord vid denna tid.

Här bodde Erik Bank en tid. Han var född i Bankaby men bodde även på granngården (Pharmanssons). Hans far kom från Bankaby. Erik som var född 1796 var mellan 1820-1836 soldat på soldattorpet i Bankaby. Erik flyttade via Siggeryd till Sväms östergård.

Marken till denna gården köptes till Petter Järns gård.

En skola lär ha funnits på denna gård ca 1860-1870.

Gården skyltad april-97.

KARL-ERIK GUSTAFSSONS (Harsbol 1:3 C. nu 1:10)

Gården kom till vid en samsedelning 1875. Då ett skifte i den här delen av bvn delades upp i tre delar. Den mittersta delen blev denna gård. Bostadshuset byggdes ca 1875 och byggdes om 1939. Nuvarande ladugård byggdes 1936. Den kom hitflvttad från ett torp på Norra Bråten kallat Passatorpet. Det behövdes mera virke till detta ladugårdsbygge och timmertransporten till Tällekullensågen var lite väl stor så skötträt gick sönder. Som tur var var Kalle Ross med. Han fick krypa under lasset och hålla upp det så en ny del gick att sätta dit.

Oskar och Emma Gustafsson bodde här. De kom ifrån Bankaby och köpte 1926. Oskar arbetade som dikesgravare och vägarbetare. Deras son Karl-Erik bor fortfarande här. De har haft några kor. Men Karl Erik var tidigt dräng i Tyrsabola. Han hann knappt gå färdigt skolan till lärare Falks stora förtret. Sen jobbade han i skogen bl.a. under krigsvintrarna och därefter mest som snickare hos Edvin Asenhed, Eskil Karlsson i Tingstad och Valfrid i Aryd. De tog också ned gamla stugor som sålts som sommarstugor och satte upp dessa på nya platser.

Här bodde förr i tiden också en kvinna vid namn Emma Ek.

SUNNASTALLET. (Harsbol 1:3 B, nu 1:6)

I en vänstersväng några hundra meter in på grusvägen som går till Karl-Erik Gustafssons gård ligger nu en liten röd sommarstuga. Detta hus är troligtvis mangårdsbyggnaden till en mindre gård där marken gått upp i först Bultsbol och sedan Gumby gårdar. Ladugården är borta men grunden syns fortfarande tydligt bakom huset.

Vad som är mest intressant är att här har den ursprungliga Harsbols by legat. På slutet av 1700-talet låg två gårdar här medan resten av gården var i stort sett obebyggd. Det ena gamla bostadshuset stod kvar i trädgården nära nuvarande huset till ca 1930-talet. Det andra gamla 1700-talshuset flyttades ut till Pharmanssons gård.

Här ryktas att en silverskatt i en kopparkittel är nedgrävd på denna gården. Vid danskarnas härjningar, kanske 1567, här i Holaveden, samlades människornas värdesaker ihop och lär ha grävts ner på denna platsen.

Här bodde gubben Sund och hans hustru Fina. Gården såldes till Oskar Franssons gård i Bultsbol.

Det nuvarande uthuset har under mycket äventyrliga former flyttats från Falks gård i Siggeryd.

BJÖRKENÄS, "Målarns", Haradansen. (Harsbol 1:4)

Litet boställe på östra sidan vägen i sydligaste Harsbol. Byggt ca 1865. Till detta hörde en liten åker och en ladugård. Bostadshuset finns kvar idag.

Här bodde "Kalle-målare" eller "Farbror Målarn", Karl Gustafsson, från 1908 och senare. "Målarn" kom från Stavreberg, där han föddes och startade sitt måleri. Han var en liten gubbe med mustasch som ofta gick och pratade för sig själv. Han hade skrivit dagböcker från 1880- och 1890-talet. (Dessa blev renskrivna av mågen Herbert Gustafsson och förvaras hos Margit och Karl-Erik Gustavsson i Harsbol.) Han var duktig målare. Helst valde han himmelsblå färg som lades på tjockt och tog flera dagar på sig att torka. Han hade en verkstad där han själv blandade färgerna. Han målade också tavlor, vagnar och annat.

Han var aktiv i Missionsförsamlingen i Bultsbol och också söndagsskollärare där.

Detta boställe ligger utefter vägen vid vägkorset mot Amundeby. Det byggdes 1883. Snett mittemot över vägen lågvid laga skiftet 1864 ett "hus" som nu är försvunnet.

Här bodde en smed i slutet på förra och början på detta sekel. "Smen i Harsbol" hette Gustaf Svensson. Han kom från Orrlunda. Hustrun hette Fia, kallad "sme-mor". Huset hade 1 rum och kök på den tiden och var rödmålat. Det fick ytterligare en våning ca 1931. Själva smedjan låg 50 m längre söderut, utefter vägen. Den var byggd av enkelt svallträ från sågen. Smens specialitet var att välla yxor, d.v.s. lägga på nytt skär på utslitna yxor. Deras pojk Gustav Adolf, född 1890, blev föreståndare för skoaffären Oscaria i ödeshög.

"Sme-mor" och en annan gumma, Lina Jönsson, bodde här på 30- talet. Det berättas om dessa hur de fick resterna av lövkärvarna som togs till djuren hos grannen och hur de sedan eldade med dessa hela kärvar i öppna spisen. Lina Jönsson är berömd för sina åderbräck. Talesättet som lever kvar: "Var och en har sitt, men Lina Jönsson har bräcket".

Hos dessa gummor stannade alltid Olle i Klämmestorp för att dricka ett glas vatten och prata en stund när han var på hemväg från skolan.

Även Emma Pettersson som ägde granngården i Harsbol bodde här från 1930. Tidigare hade hon bott i lägenheten i missionshuset i Bultsbol. Hos henne bodde en tid "Brazil-Jack" som hette Gustav Ceder. De var syskon. Han var smålänning från Marbäck. Ibland gick han inte så bra ihop med folk, han skröt för mycket. Han hade stor hatt, berättade hiskeliga historier och hade dålig cirkulation i sina ben. Han skröt ofta om sin 7/4-dels lie. (105 cm lång). En gång skulle han slå klöver som låg ner. Han slog tre gånger så mycket som bonden. När bonden sen ville köpa den fina lien fick han till svar: "De sa ja säja dej att de vill till lite i skjortärmarna för att följa den."

Senare bodde Henning Gustafsson här. Han kom hit från Klämmestorp och han hjälpte folk i bygden att ta ut nya vattenkällor med slagruta.

Senare bodde David Gustafsson här, kallad "David Per". Han var uppvuxen på norra gården i Tvrsabola och var slaktare i hela sitt liv. David dog i dec. 92.

Huset är nu köpt av fam. Hans Nyberg. Hans har sina rötter i granngården "Petter-Järns".

GAMLA TORP OCH ANDRA BYGGNADER I HARSBOL

1. Lönnakullen.

Torp i syd-östligaste hörnet på Harsbol. Fanns ej vid storskiftet 1790, men väl vid laga skiftet 1864. Låg nära den stora gränsten mellan Klämmestorp, Kulhult och Harsbol. Rester av små åkerlappar syns idag. Dock ingen grund hittad.

Enligt torpinventeringen gjord på 70-talet är detta troligtvis torp nr.1. Bebott mellan åren ca 1819 och 1878. Här var f.d. soldaten Nils Lönn från Skärstad inhyst mellan 1867 och 1878. Kanske har han gett torpet dess namn. Torpet skyltat april-97.

2. Torp vid "Hansagärdet".

Enligt storskifteskartan från 1790 låg ett torp (ev backstuga) vid en numera nedlagd åker i västra delen av Pharmanssons gård. Platsen benäms fortfarande Hansagärdet och huset här bör ha varit bebott vid denna tiden på 1700-talet eftersom inga uthus eller ladugårdar uttritades på storskifteskartorna. Förste brukare är känd. Han hette Hans Johansson, född 5/2 1742. Gift med Lisa Hansdotter, född 1734 i Gränna. Huset är borta på kartan från laga skiftet 1864. Torpet skyltat april-97.

3. Kvarn.

I nordvästligaste hörnet på Harsbol vid bäcken som rinner mot norr låg i slutet på 1700-talet en samfällt ägd kvarn, som "endast användes något i vårtid". Rester av kvarndammen syns fortfarande vid bäcken. Den är borta på kartan från laga skiftet 1864. Läget är vid hörnet mot Bankaby och Bultsbol. Bäckens dikades och rätades i ett omfattande arbete den varma sommaren 1932. Kvarnen skyltat april-97.

4. Torp. "Stina- eller Sare-kalvgårn"

Ca 4-500 m sydväst om husen till Petter-Järns gård låg detta torp. Det finns med på kartan från 1864. En åkerlapp är fortfarande öppen som viltåker. Det finns rester efter husgrund och eventuellt jordkällare. Lämningar efter en rund stensatt brunn syns också. Enligt torpinventeringen troligtvis torp nr. 2, bebott mellan åren ca 1820 och 1875. Siste brukare var Johan Svensson som tillträdde redan 1848. Han var född i Gränna. Hans fru hette Sara Lena Natanaelsdotter. Kanske har hon gett torpet dess namn. Efterlevande släktingar har besökt torpet på senare år. Torpet skyltat april-97.

5. Torp.

Detta torp är med på kartan från 1864. Det låg intill gränsen mot Tyrsabola i det nordligaste hörnet på Karl-Eriks nuvarande Harsbolsgård. Otydliga rester efter hus och åkerdiken syns fortfarande. Torpet skyltat april-97.

6. Hus/lada.

På kartan från 1864 låg 2 byggnader intill två mossåkrar i sydvästligaste Harsbol på de skiften som nu ligger under Gumbygården. Om dessa har varit bebodda är svårt att säga. Dock har mossåkrarna varit brukade till 30-talet och i närheten fanns mycket bebyggelse på 1800-talet. Pettersburg samt tre torp under Kulhult på rad mellan Sandkulla och Pettersburg.

7. Hus/lada/smedja(?).

Vid Karl-Eriks nuvarande infart låg ett hus 1864 utefter vägen. Det låg ensamt här. Davids hus fanns ej då.

HARSBOL
 ÖDESHÖGS S:N
 AKT 49
 STORSKIFTE
 1790
 1:4000

*Denna uppsats är
skriven av Hans Nyberg.*

HARTSBOL

Ursprungligen var Hartsbol troligen, liksom många andra gårdar i Hållaveden, sommarviste d.v.s. ett slags sommarfäbod till gårdarna på Östgötaslätten. Den slutsatsen kan man dra då ortsnamn som slutar på -torp, -ryd, -bol med flera sannolikt röjer en tidigare förekomst av tillfälliga uppehållsplatser.

Nyodlingsepoken satte igång under tidig medeltid. Enligt Östgötalagen från slutet av 1200-talet, fick man, om man hade häradshövdingens tillstånd, göra en intaga d.v.s. inhägnat ett bestämt område med gärdesgård och där börja nybygge. Nybyggarebonden var endast "åbonde" och således ej ägare till jorden, vilken alltså tillhörde häradet.

År 1647 kallades gården för Harsbol. Den ägdes då liksom 3/4 av alla andra gårdar i Ödeshögs socken av Greve Per Brahe d.y. på Visingsborg. Per Brahe hade släppt ifrån sig gårdar på andra håll i landet och istället fått ett stort antal som låg närmare Visingsö, bl.a. 31 gårdar i Ödeshög och däri ingick Harsbol. Vid reduktionen av Visingsborgs grevskap år 1681 indrogs Harsbol till kronan.

Vid mitten av 1700-talet sålde kronan gården och den övergick till att bli ett s.k. skattehemman, d.v.s. den självägande bonden, skattebonden, brukade jorden men fick betala skatt till kronan.

År 1766 ägdes och brukades gården av:

Sven Larsson f. 1717
Sara Persdotter f. 1725

barn:

Maria	f. 1746	Jonan	f. 1758
Lars	f. 1749	Sara	f. 1762
Per	f. 1753	Karin	f. 1766
Kerstin	f. 1756	Jonas	f. 1772

Vid tiden för storskiftet 1790, var Harsbol uppdelat i två delar vilka ägdes till 6/10 delar av Anders Jonsson och till 4/10 delar av två söner till föregående ägare nämligen Per Svensson f. 1753 och Jonas Svensson f. 1772.

Storskiftet företogs enligt följande:

Efter storskiftet bestod Harsbol av 2 gårdar, en i norr och en i söder. Syskonen Per och Jonas Svensson delar sin norra del i två enheter och således bestod Harsbol vid slutet av 1700-talet av 3 gårdar.

Den södra delen av Harsbol som efter storskiftet ägdes av Anders Jonsson delades år 1813 av ägaren Hakan Olofsson 1749 - 1838 i 2 hälfter.

Den ena tillföll sonen Jonas Håkansson 1781 - 1853.

Den andra tillföll dottern Anna Britta Håkansdotter f. 1791.

X { På cirka 50 år hade Hartsbol från att ha bestått av 1 gård, uppdelats så att den 1813 bestod av 4 gårdar med därtill hörande torp. Jag skall koncentrera mig på de 2 gårdar som kom att utgöra vad som idag (1977) kallas för Hartsbol 1:2.

1/8 mtl. den sk. Andra gården

Ägare och brukare 1816:

Jonas Håkansson 1781 - 1853

Sara Lena Persdotter 1783 - 1861

barn:

Petrus f. 1812, flyttade till Sunneby 1847.

Carl Johan f. 1819, gifte sig 1848 med Johanna Sofia Svensdotter.

Maja Stina f. 1808, gift med drängen C.A. Pettersson vilka utflyttade 1840.

Föregående ägaren Hakan Olofsson 1749 - 1838 och h.h. Kristina Jaensdotter 1758 - 1831 bodde hos sonen på undantag.

Efter Jonas Håkanssons död 1853, flyttade sonen Carl Johan Jonsson med fru och barn och gården såldes.

Ägare och brukare 1854:

Jonas Samuelsson f. 1810

Maja Stina Johansdotter 1814 - 1856

barn

Gustafa Fredrika f. 1838 Ada Maria f. 1852

Herman Albin f. 1844 Carolina f. 1855

August f. 1846 Johan Reinhold f. 1856

Christoffer f. 1849

Efter hustruns död 1856, flyttade Jonas Samuelsson med barn och sålde gården.

Ägare och brukare 1834: *Petter Järns*

Nämndeman Carl Bank 1796 - 1857
Anna Stina Persdotter 1802 - 1879

barn:

Carl Villis	f. 1823	Gustaf August	f. 1837
Johanna Maria	f. 1826	Emelia Carolina	f. 1841
Johan Alfred	f. 1829		

Efter Carl Banks död 1857 delades gården mellan de fem barnen.
De erhöll var sin fyrtiodels mantal.

Dottern Emelia Carolina gifte sig år 1863 med Frans Otto Danielsson.
Dessa köpte samma år Johanna Marias, Johan Alfreds och
Gustaf Augusts andelar i gården och ägde därefter 1/10 mtl. av densamma.
Carl Villis som stod i förmyndarskap under Johanna Marias make
Carl Hansson i Kushult, behöll sin 1/40 mtl.

Så är vi framme vid tiden för laga skiftet.

Byggnader på familjen Järns fastighet i Hartsbol

Bostadshus : Äldsta delen (den norra) uppförd omkr 1850.
Omkring 1905 sattes veranda på huset och frontespis på
övervåningen. Omkring 1920 förlängdes huset mot söder,
samtidigt som flygelbyggnaden revs. 1939 tillbyggdes
hallar i 2 våningar samt frontespis mot baksidan.
1959 moderniserades byggnaden med centralvärme WC och badrum.
De båda norra rummen har fortfarande kvar mycket av sitt gamla utseende.

Ladugård loge och stall : uppförd omkring 1880 efter att
gammal ladugård brunnit ner. Länge visste man inte orsaken
till branden. Men långt efter att familjen Danielsson, som
ägde gården vid branden, sålt gården, fick de ett brev från
en gammal dam bosatt i Nord Amerika. Hon hade vid 1880 talet
varit piga vid gården i Hartsbol. En sen kväll gick hon för
att se till djuren i ladugården. Hon råkade då välta den lampa
hon hade med sig, så höet fattade eld. Hon blev då så chockad
att hon sprang tillbaka till boningshuset, gick till sängs
och berättade inte för någon att elden tagit sig i ladugården.
Hon hade länge buret på sin hemlighet men skrev till familjen
Danielsson att hon inte ville dö utan att berätta sanningen
och be om förlåtelse.

Vidare har det på baksidan av ladugården funnits ett drevhus
för en oxvandring, vilket revs i slutet på 1970-talet.

Magasinsbyggnaden byggdes ungefär samtidigt som flygelbyggnaden.
revs. Det är inte omöjligt att de timmerstockar som finns
i den byggnaden kommer från den gamla flygelbyggnaden.

X
Ägare och brukare 1856:

Carl Johan Jonsson f. 1819 (vars far ägde gården 1813-1816)
Johanna Sofia Svendsdotter f. 1824

barn:

Maria Kristina	f. 1849	Anders Oscar	f. 1856
Carl Gustaf Herman	f. 1850	Ernst Victor	f. 1859
Johan Adolf Ferdinand	f. 1852	Amanda Augusta	f. 1861
Frans Alfred	f. 1854	Albin Teodor	f. 1864

1/8 mtl Nuvarande huvudgården

Ägare 1807:

Petter Persson i Öninge.

Brukare 1807:

Jaen Månsson 1767 - 1836
Lisa Persdotter f. 1757

Brukare 1820:

Per Skilling f. 1786
Greta Johansdotter f. 1782

Brukare 1821:

Peter Jonsson f. 1795
Lena Kristina Hansdotter f. 1800

Dessa utflyttade till Munkeryd 1824

Brukare 1825:

Johannes Nilsson f. 1791
Carin Andersdotter f. 1784

Dessa utflyttade till Stavreberg 1829.

1829 delades gården upp i 2 brukningsenheter.

Den 1:a brukades av:

Jonas Petter Persson f. 1807
Stina Greta Nilsson f. 1809

Den 2:a brukades av:

Karl Anders Pettersson f. 1809
Maja Stina Jönsdotter f. 1808

Carl Jonsson sålde 1864 sin 1/8 mtl. till Carl Fredrik Johansson i Kulltorp, mera känd som "Kalle i mjölboa". Denne sålde i sin tur gården 1866 till Frans Otto Danielsson. F.O. Danielsson köpte 1869 Carl Villis Karlsson - Banks fyrtiondels mtl. genom förmyndaren Carl Hansson.

Ägare och brukare 1869 av 1/4 mtl Hartsbohl:

Frans Otto Danielsson f. i St Aby 1839
Emelia Carolina Bank f. i Hartsbol 1841

barn:

August Emil Ferdinand f. 1864 reste till Nordamerika
Carl Otto f. 1869 reste till Nordamerika
Johan Alfred Gilbert f. 1871 reste till Nordamerika
Gustaf Albin f. 1873 reste till Nordamerika
Oscar George f. 1879
Adolf Tino f. 1882

*kom han hem?
1898 kommer
Carl Otto D.
till Bultsbohl!*

Frans och Emelia sålde 1911 gården till sin son Oscar George.
Makarna bodde kvar i Hartsbol till sin död.

Ägare och brukare 1911:

Oscar George Danielsson 1879 - 1964
Lovisa Hjertstedt 1884 - 1957

barn:

Verner
Gerda gift m. K.E. Johanson Vallby
Anna gift m. H. Ström Lindeberg

Oscar och Lovisa sålde 1927 Hartsbol och flyttade till Järnstad.

Ägare 1927:

Claes August Jern i Skälaby 1862 - 1936
Hulda Rosina Johansdotter 1854 - 1936

Dessa arrenderade ut gården till sin son Petter Jern och sålde den 1932.

Ägare och brukare 1932:

Petter Paul Jern f. i Skälaby 1900
Hilda Amanda Wigh f. i Jusseryd 1897

barn:

Paul Sture f. i Jusseryd 1926, gift m. V Fransson
Bultsbol
Stina Maria f. i Jusseryd 1927, gift m. S. Jakobsson
Sestorp.
Inga-Lisa f. i Hartsbol 1929, gift m. A Nyberg
Gräsberg

Petter och Hilda överläter 1973 gården på sina barn.

HARSBOL
ÖDESHÖGS S.N
AKT 49
STORSKIFTE
1790
1:4000

Banlyaby

S:N

0 500 alnar

Torsabod

NORRALYKAN

kårrvall med björk

kårrvall sank

stubbunden

nårdvall med björk

åker av sandmylla 4:e korn

ÅNGTAPPAN nårdvall stubbunden med björk

kårrvall med små björkar 3 lass hö

ÅNGTAPPAN

TOMT

åker av sragare sandmylla 3 1/2 korn

ÖSTRA GÅRDET

kårrvall något sank mest avdöjd

ÅNGEN

nårdvall stubbunden

med björk

kårr-mosse med al och björk

betes (kunde ge 3 lass)

6 lass hö

squacura mosse med tall och björk

HÅGNEN

betes

Betes hage av stubbunden

bergig stubbunden

åker

kårrvall

åker av sandmylla 4:e korn

åker

åker

åker sand

500 alman

BULTSBOL, ALLMANT.

Bultsbol har blivit lite av en "centralort" i bygden. Här fanns i början på 1900-talet affär, telestation, skomakare och missionshus.

Förr, på 1700-talet, fanns här dock bara två gårdar som låg intill varandra. Bultsbol var en liten by med tätt liggande bebyggelse, precis som andra små byar här omkring, t.ex. Harsbol, Gumby och Siggeryd.

Vid storskiftet 1791 låg de båda gårdarna på samma plats som idag. Gårdens källa låg ca 50 m norr om gårdarna. Fastighetsgränserna var som idag. Dock har ju den östra gården "Oskar Franssons" nu köps och gått ihop med Gumby. Tidigare köptes också ett skifte till i nordöstligaste Harsbol. "Albin Karlssons" är dock precis samma gård som för 200 år sedan.

Vid laga skiftet 1868 hade Bultsbol utökats med två torp, en jordkula och ytterligare några okända byggnader (se Torp). Gårdarnas brunn låg i vattenhållet öster om byn intill fågatan som gick åt detta hållet. Då ägdes ena gården av Frans Wilhelm Jonsson och den andra av Karl Andersson.

AFFÄREN

Affären i Bultsbol var en viktig samlingsplats för människorna här i trakten. Innan affären i Bultsbol kom till lär det ha funnits en handelsbod i bostadshuset i Grimshult.

Förste ägare till Bultsbols affär hette Viktor Holstensson. Han öppnade en filial här, till sin affär i Ödeshög. Den affären låg där nuvarande Kullerstrands ligger.

Den förste handlarn var troligtvis Halvar Larsson, född 1/3 1934 i Malung. Han flyttade hit 25/11 1884 från Klockrike. Hans hustru var Karin Andersson född 20/10 1843 också i Malung. Kanske var det ca 1884 affären kom till. Näste handlare var Johan Alfrid Christoffer Andersson som kom hit 1892 med hustru och 5 barn. Två av dessa flyttade till Amerika. 1898 kom Oskar Malm från Mantorp hit som handlare.

Den allra första boden lär ha legat i uthuset på andra sidan vägen. Sedan låg Bultsbolsaffären i Albin Johannsons bostadshus (nuv. Kjell Franssons). Affärsinnehavaren hyrde in sig i den norra delen av huset. Det som är kök och grovingång på det nuvarande huset. Affären bestod endast av ett mindre rum ca 16 m², och ett lager bakom. En bjällra på dörren ljöd vid kundbesök. Även uthuset på andra sidan vägen var lager. Sortimentet av specerier och andra varor var dock desto större. Dofterna av sill och fotogen blandades med såpa, karameller och kaffebönor. Socker och jäst var förstås också viktiga. Fotogen fick senare flytta ut utomhus. Det mesta såldes i lös vikt och hölls i papperspåsar. Trätöfflor hängde i taket ihop med sockertoppar och fotogenkannor. Spik, arbetskläder, tyger och handredskap fanns också. Och här inne dröjde man sig gärna kvar för att prata lite med sina grannar om allt mellan himmel och jord. Man kunde handla med egna varor också. T. ex. en korg med ägg dög som betalning fram till ca 50-talet.

Varannan dag kom posten hit och lades i postfack för vissa av de omkringliggande gårdarna. Den hämtades ofta av skolbarnen på väg hem från skolan. Postbörare var Valle i Vantekullen som gick och cyklade. Därefter Erik Pettersson i Haddåsen. Han var ilsken av sig och körde lätt motorcykel och senare Saab.

Affären övertogs av Eskil Nilsson och hans fru Sara och därefter av Josef Pettersson som kom hit från Rinna. Han hade tidigare en affär i Tjugby i Heda. Hans butiksbiträde hette Karin. Under hans tid körde grannen Albin Karlsson ut varor med häst och vagn. Albin kallades för "sångar-Albin". Rundan föregicks av personlig kontakt. Pettersson eller biträdet kom på cykel eller på skidor och "tog upp order". Senare sköttes detta via telefon. Ingrid i Torp eller Pettersson själv ringde. Levererade varor kunde bytas mot köparens egna framställda produkter. Ca 1936 kom det att förläggas en telefonstation i våningen över affären. Då fanns inte mer än ett tiotal abonnenter här omkring. En del hade s.k. A och B telefon sammankopplade på samma nummer. Då ringde det i båda apparaterna samtidigt, men med en signal om samtalet var till A och två signaler om det var till B.

Ett nytt affärshus byggdes 1943 av Josef Pettersson, som då fick en bättre affär och en bra bostad. Byggare var Valfrid Karlsson i Aryd. Affären hette då Josef E. Petterssons Speceri och Diverseaffär. Telestationen följde med till övervåningen på det nya huset och hjälpte till att betala nybygget. Nu tillkom också några telefonhytter. Att vikariera i televäxeln från 8 på morgonen till 9 på kvällen kunde på 50-talet ge tre-fyra kronor i lön.

Huset byggdes på en moränbacke full med stora block. Trots detta grävdes det för en källarvåning. Nu tillkom också bensinstation till affären. handpump fick kunden använda för att tanka. Även hemkörning av varor med bil erbjöds nu kunderna. Bensinförsäljningen upphörde så småningom.

Siste ägare av affären var John och Elsa Bäck från 1955. Sista biträde var Siri Fransson. På slutet blev lokalbefolkningen sämre på att handla lokalt. Affären lades ned 1970.

Andra affärer i trakten har funnits i Maltmossen, Haddåsen och Tällekullen. I Haddåsen hette handlarn Albert Karlsson. Han var även gårdfarihandlare och hade taxi-rörelse. Han ägde en gammal Opel som han körde i.

VÄSTRA GÅRDEN "ALBIN I BULTSBOL" (Bultsbol 1:2)

Denna gård är en av de två gamla ursprungsgårdarna i Bultsbol. Sedan minst 1700-talets slut har den legat ungefär här med samma fastighetsgränser som idag. Ägare då var Lars Jönsson eller Sven Persson.

Mångårdsbyggnaden hade denna placering på kartan från laga skiftet 1868. Uthuset utefter vägen ligger också på sitt ursprungliga läge. Ladugården och en del uthus är flyttade sedan dess. Nuvarande ladugård är byggd 1911.

Bostadshuset är till- och om-byggt i omgångar. Det fanns en handelsbod i husets norra del på 1920-talet. Affären flyttade senare till ett nybyggt hus snett över vägen. Familjen Ross bodde här, ungefär vid sekelskiftet, innan de köpte en av Gumbygårdarna.

Här bodde också Albin Johansson. "Albin i Varv" kallades han för att han flyttade härifrån till Varv. Han sålde gården till kamrer Nilssons dotter Birgitta "Britta" Karlsson och hennes man Albin Karlsson. Han kallades för Albin i Bultsbol och även för sångar-Albin. I några år arrenderade Fritz Olsson jordbruket på 40-talet. Varken Albin eller Fritz var särskilt duktiga bönder. Albin flyttade till villa i ödeshög.

Helmer Fransson köpte denna gården 1950. De kom från Stengårdshult. Den ägs och brukas idag av sonen Kjell Fransson och hans familj.

ÖSTRA GÅRDEN "OSKAR I BULTSBOL" (Bultsbol 1:3)

Denna gården har legat här åtminstone sedan 1700-talet. Då hette ägaren antingen Lars Jönsson eller Sven Persson (1791). Ågorna var uppdelade mellan de båda gårdarna i Bultsbol på samma sätt då som nu. Mangårdsbyggnaden låg på samma plats på kartan från laga skiftet 1868. Huset lär vara ett av traktens nu äldsta hus. Troligtvis byggt ca 1800.

Under en ombyggnad av bostaden 1941 togs ett gammalt undertak av lång råghalm bort. All den rivna halmen bars till korna för att strö med, men döm om allas förvåning när korna åt upp all halmen som det bästa hö. Man hittade vid samma tillfälle en nästan helt förkolnad, bärande takbjälke intill murstocken alldeles under denna halm. Ladugården och en del uthus är flyttade sedan 1800-talet. Nuvarande ladugård är byggd ca 1885.

Här bodde Oskar Fransson förr. Hans son Artur Fransson tog över efter honom. Arturs fru Svea bor fortfarande kvar i huset.

Marken och husen köptes av Kindgren på 70-talet. På 80-talet köptes den av Ake Lidegran i Gumby och slogs ihop med Gumbygården. Huset är avstyckat.

MISSIONSHUSET I BULTSBOL. (Bultsbol 1:4)

Missionshuset byggdes 1883. Tidigare hade frikyrkomedlemmarna samlats hos varandra i hemmen. Virket till huset samlades ihop och skänktes av bönderna i trakten. Redan innan arbetet var slutfört hölls det första mötet då medlemmarna fick sitta på vad som fanns, bl. a. golvbjälkarna. Det var en efterlängtd lokal.

1958 renoverades missionshuset och innredningen "vändes" och eternitplattor sattes på utsidan. Dessa skänktes gratis till församlingen av Eda Ross. 1993 kläddes huset på nytt med ny panel. Denna gången i trä.

Söndagsskolelärare här var bl.a. Kalle "målare" i Harsbol, Eda Ross i Gumby, Anton i Angseryd, Hjalmar Andersson i Siggeryd och "Olsson" i Bultsbol, "Albin" i Bultsbol och "Pettersson" i Bultsbol.

Hus i Bultsbo mitt emot missionshuset. Byggt 1890-1895. Detta hus var en liten röd stuga som byggdes till på 60-talet. Här bedrev Harry Wiss sin taxirörelse på 60-, 70- och 80-talet.

Förste boende här som vi känner var en Hagelin kring 1890. Han satte sten till husgrunder. Snickare August Daun har bott här ungefär vid den här tiden. Han hade verkstad i ett av de nuvarande uthusen. Här bodde också senare skomakare Johan August Olausson, "Olsson i Bultsbo" eller "Bek-Olle i Bultsbo". Hans fru hette Hilda. Olausson hade bott i detta hus en kort tid förr. Eventuellt bodde han i stället då i "Eka-torpet". Sedan bodde han i Gumbö (Albertins) ett antal år. Där var han mest bonde. Han flyttade till Bultsbo 1890 från Hedvig Elionora församling i Stockholm. Från början lär han dock ha varit från öland. Familjen bestod av hustru och 7 barn. Barnen föddes alla här kring sekelskiftet.

I sin verkstad tillverkade han skor och stövlar och hade 3-4 man sysselsatta. Det sägs att skorna ofta blev för små. Han var lite argsint av sig när barnen kom med sina utslitna skor. Från 1899 hade han en 16-årig lärling från S:t Åby som hette Karl Axel Grek. Senare hade han en lärling som hette Johan Kling och en som hette Nisse (ev. Elis Nielssen). Han hade verkstad i ett uthus hos Albertin i Gumbö.

Även detta lilla hus utan mark hade på 40-talet 2 nötkreatur.

Olausson var också vaktmästare i missionsförsamlingen och trakten "skrivkarl". Han var ibland lite för pigg på att hjälpa till att stämma folk. Han skötte bröllop och begravingar. Han var "kvacksalvare" och "tandläkare", och drog hårdhänt ut tänder med en nyckel, utan bedövning. "Han tog tag om huvudet med vänsterarmen och höll fast tills han hade lirkat ut tanden". Tandem fick patienten med sig hem som ett minne av tortyren. Och 25 öre kostade det.

"Mor Olson" som Hilda kallades hade på höstarna "oste". Folk från trakten kom då på en bestämd dag med mjölk till Täppan och resultatet blev många granna julostar.

Olausson åkte på gamla dagar till Amerika för att hälsa på barn som emigrerat. Han besåg bl.a. Niagarafallen. Efter resan blev han dock sjuk och dog på 50-talet.

Här bodde också sergant Hwitfeldt, en av de ledande inom Bultsbos missionsförsamling i slutet på 1800-talet. Han hade tidigare bott på Svens-torpet vid gränsen mot Tyrsabola och Harsbo.

Även snickare August Daun har bott i Täppan.

"GAMMELBO" (Bultsbol 1:7)

Det nordligaste huset i Bultsbols by, är en röd träbyggnad med tomt.

Detta hus kommer från Sestorp. Det flyttades hit ung. 1926 av en kamrer Eskil Nilsson. Han hade sin dotter och måg som grannar här i Bultsbol. Det brutna taket sattes dit i samband med flyttningen.

Kamrer Nilsson kom från Norrköping och flyttade hit med sin fru på "gamla dar". Fru Nilsson hjälpte till i Bultsbols affär ibland.

Det gistna garaget. (numera något reparerat) på andra sidan vägen var en gång i tiden emballage till en glastruta ("Sveriges största då") till ett skyltfönster som sattes in i Tunborgska huset i ödeshög.

Senare bodde här Hilda och Halvar Karlsson. De köpte 1944 och byggde om 1947. Han hjälpte till i lantbruket på gårdarna runtomkring.

Huset ägs numera av en tysk familj.

MÄRGELBRYTNINGEN PÅ MOSSEN I BULTSBOL.

Vid Storskiftet 1792 beskrivs mossen, kallad Skogskärret sålunda:

Södra delen: Sank tuvig kärrvall med al och björk beväxt, giver hö 2 lass.

Norra delen: Sqvackramässe ogagnelig utom någon Tallskog. Är som impedimenta ansedd.

Vid Laga Skiftet 1867 är beskrivningen:

Södra delen: Åker, mossodling dyjord.

Norra delen: Mosse, kärr.

Här kan vi se att de södra delarna har legat först i uppodlingen och där är torven också djupast.

Märgel kallades de kalkhaltiga leror som bröts och såldes till jordförbättringsmedel (konstgödning).

I slutet på förra seklet och i början på detta, förekom på Bultsbolsmossens västra kant mot Siggeryd en brytning av detta mineral.

Torven, eller mossjorden, lades först åt sidan som vallar på märgelgravarna. Härunder fanns ett lager märgel ca 1 m tjockt som man bröt i fyrkantiga block och sedan lade på tork i strängar. Blocken vändes ibland. Arbetet utfördes sommar och höst och allt gjordes för hand.

Brytningen gjordes troligtvis av något bolag. Materialet kördes till en kross innan det såldes. Märgelgravarna som upptog stora ytor av mossen, var på 20-talet fyllda av vatten och barnen i Siggeryds skola var strängt förbjudna att gå till dessa och leka. Gravarna blev så småningom inhägnade och troligtvis igenlagda. Av dessa syns idag endast små spår i granskogen på mossen.

29/6 1874 flyttade en man hit från Slimminge, Malmöhus län, som hette Axel Gustaf Holger Landgren. Han var enligt husförhörslängden förvaltare vid Bultsbols Kalkfabrik. Han flyttade härifrån 24/10 år 1900.

GAMLA TORP OCH ANDRA BYGGNADER I BULTSBOL.

I Torpinventeringen som gjordes i Ödeshögs socken finns dessa tre ställen med. De får här samma nummer som i torpinventeringen.

1. Ek-torpet eller Eka-stället.

Det låg på Åkerholmen ca 80m öster om vagen, i sydligaste delen vid gränsen mot Harsbol. Det finns fortfarande tydliga spår efter trädgårdsväxtlighet, bl.a. svren och snöbär. Dock fanns också på kartan från 1868 ett hus alldeles intill vagen. Här fanns en grind som kallades "Kari-Eka"-grinden.

Enligt torpinventeringen bodde människor här mellan 1828 och 1874. Torpare Lars Backmans familj bodde här i 42 år mellan 1832 och 1874. Han var först gift med Maia Jonsdotter som dog 1840. Han gifte om sig och även denna gång tog han en fru som hette Maja för säkerhets skull. Hon blev änka 1858 men bodde kvar till sin död 1874. Kring 1870 bodde här en Hedvig Ek. Eventuellt bodde också "Olsson i Bultsbol" här i sin ungdom. Det fanns en skomakare Kari Ek i Harsbol vid denna tid. Kanske fanns här släktskap och läringsmöjligheter. Troligtvis hade familjen Ek fyra barn. Tre emigrerade till Amerika. Emma Ek blev kvar och ägde ett tag granngården i Harsbol. (Nuvarande 1:10, innan fam. Gustavsson köpte gården av henne.) Torpet skyltat april-97.

2. Svens eller Sventa torpet.

Detta torp, som bestod av 2 byggnader, fanns vid det låga skiftet 1868 och låg i det sydöstligaste hörnet av Bultsbol på gränsen mot Tvrsabola och Harsbol. Enligt torpinventeringen bodde förste innehavare här från 1823, torpare Nils Jaensson född 1776 i Gränna och hans fru Maia Svendsdotter. Här bodde också en murare, Andreas Gustafsson från Källstad, 1883-87. Eventuellt bodde en murare Engdal här som också bodde i Siggeryds västra gård senare. Sista boende 1887-89 var sergent Jean Wilhelm Gottfrid Hvitfeldt. Han flyttade troligen till Tappan i Bultsbols by. Rester efter husgrunden svns fortfarande intill en mindre åker i nuvarande betesmarken. 50 m söderut svns också en grund fast inne på Harsbols mark. Denna är efter en ladugård som byggdes av en man som aldrig hann bygga bostadshuset innan han dog. Denna byggnad flyttades i mitten på detta sekel och står endast några meter från Bultsbols östra ladugård. Torpet skyltat april-97.

3. "Kleistens" (se även längre artikel om Kleist)

På en moränkulle, alltid kallad Kleista kulle, utefter vagen i norra delen av Bultsbol bodde två generationer Kleist mellan 1867 och våren 1891. Fadern, Sven Magnus, hade varit Grenadier på rusthållet i Klämmestorp men fått avsked på grund av fylleri. De fick bo kvar i Soldattorpet till 1857. Barnskaran bestod av 6 barn. En dotter Johanna Gustava gifte sig med drängen Alfred Skönberg i Bankaby. Var Kleist-familjen bodde mellan 57 och 67 vet vi inte. Bostaden i Bultsbol var en jordkula delvis ingrävd i kullen. Stugan låg enligt 1868 års karta i den norra delen uppe på kullen men av den svns dock inga spår. Dock kan man se rester av små åkrar på kullen. Nu

växer det tallskog på den, men de äldre i trakten minns när den slogs med lie.

Far och son Kleist hade det troligtvis svårt och fattigt tillsammans med sina familjer. Sonen Carl Johan född 1845, försökte komma härifrån, han arbetade 12 år på Svea Livgarde, han var dräng i Forsby i V. Tollstad ca 1887 men flyttade tillbaka året efter. Han gifte sig 1886 med Amanda Carolina Högman som var 14 år yngre och från Källstad. Backstugornas folk arbetade hos bönderna i trakten som dagpenningsarbetare, men fick ofta dåligt betalt.

Våren 1891 sålde han stugan för 10 kronor och flyttade till Rogslösa rusthåll och fick statkarlsplats hos bonden Otto Larsson. Där fick han så småningom bostad i ett hus kallat Pölstorp. Carl Johan och Amanda Carolina var inte särskilt lyckligt gifta. Han hade tidigare också misshandlat henne. Den 4 november 1891, när de snart skulle ha sitt tredje barn uppstod brand i stugan mitt i natten. Carl Johan tog sig ut men underlät att rädda resten av familjen. Hustru och två flickor, Frida Maria 3 år och Charlotta Elisabeth 1 år, brändes inne. Vid första domen, 1892, blev han frikänd. Han erkände dock 1895, att han dödat familjemedlemmarna innan han tänkte på. Han fick dödsstraff men sökte nåd och blev benådad av kung Oskar 1895. Han satt på "fästning" i bl. a. Malmö och Uppsala. Han dog 1911 och blev begravd i ödeshög troligtvis dock ej i vigd jord.

Backstugan skyltades april-97.

På våren 1891 sålde Carl Johan Kleist stugan för 10 kronor och flyttade till Rogslösa. Där fick han en statkarlsplats hos Otto Larsson på Rogslösa rusthåll. Familjen fick bostad i en statarlänga.

Under våren och sommaren tycks Kleist ha arbetat bra och skött sig. I slutet av oktober fick dock paret flytta till en egen liten stuga i Pölstorp något norr om Rogslösa. Denna flyttning tyckte inte Kleist om. Han blev på dåligt humör och ilskan gick ut över familjen. Han slog sin hustru som gråtande visade upp sina blånader för grannarna.

Redan några dagar efter flyttningen skulle den händelse inträffa som fått människorna i bygden att aldrig glömma Carl Johan Kleist.

Torsdagen den 5 november kl 00.30 utbröt brand i stugan. Kleist själv hakade av ett fönster och räddade sig ut medan de övriga tre i familjen brann inne. Dessutom omkom en gris och 5 höns.

När mannen tagit sig ut träffade han grannen som bodde endast ca 30 m bort och sa då i chockat tillstånd. " De äro där inne. Jag ångrar att jag inte släppte ut grisen."

Kleist greps naturligtvis och fördes till länsfängelset i Linköping. Nu började i pressen ett frosseri av anklagelser och sensationsskriveri som inte ligger moderna kvällstidningar långt efter. Kleist har varit frispråkig om sin familj gentemot grannar och arbetskamrater och dessa hans uttalanden hamnade också i tidningen. Här följer ett xplock:

"Hustru och barnamord samt mordbrand - med en till fullständig visshet gränsande förmodan kan man åt detta hemska drama giva ovanstående rubrik".

"Kleist hade beklagat sig över den förbannade hållhake som en stor familj utgjorde".

"Den diaboliska människan lär ha fällt följande yttrande: Att döda en människa är ej mera synd än att döda ett djur bara det sker ordentligt så att hon ej behöver plågas".

östgöta Kuriren gjorde till och med ett besök hos Kleist i fängelset varvid journalisten berättade att han "försöker gråta, läser Nya Testamentet tillgjort och är en soldattyp till utseendet."

Många var de människor som vill se denne man, och de ting som nu gick av stapeln vid Dals Häradsrätt fylldes snabbt, och många fick inte plats.

Kleist förnekade all skuld till branden. Han skyllde på att bakugnen varit dålig och eftersom de bakat på kvällen så måste branden uppkommit i den dåliga skorstensmuren. Han hade dock stora svårigheter att försvara sig. All misshandel, uttalanden om familjen och hans allmänt dåliga uppträdande talade emot honom. Vissa detaljer under branden, bl.a. avlyfta fönster hade han svårt att förklara.

Obduktionen av hustruns och barnens kroppar gjordes den 12 november av en läkare i ödeshög. Resultatet, som inte offentliggjordes förrän i april året efter, visade att de utsatts för kraftigt yttre våld innan branden börjat. Kleist förnekade våld, "såvitt det ej skett under sömngång."

I väntan på resultat av analyser från bl.a sängkläder försattes Carl-Johan till stor förvåning på fri fot den 28 december. Då åkte han till sin syster och sväger i Ullevi.

Händelserna i Pölstorp var av den digniteten att de togs upp i Hovrätten i Jönköping. Kleist häktades på nytt den 3 maj och fallet togs upp 24 maj. Som förklaring till skadorna på kropparna sa Carl-Johan att "de uppkommit genom att kistan forslats på en för kort vagn och att skadorna uppkommit genom för stark skakning."

Trots detta ansågs inte bevisföringen tillräckligt stark utan Kleist friades i Hovrätten 11 juni 1892. Alla kostnader för rättegången, obduktionen m.m. betalades med allmänna medel. Kleist fick ut 318 kr från östergöta Brandstodsbolag. Sedan levde Carl-Johan Kleist ensam vidare som skördearbetare i V Tollstad. Han blev en gång bötfälld för fylleri i Vadstena. Han jobbade som kolare i Boxholm och återigen som dagsverkare i närheten av Bultsbo. Han bodde dock knappast mera i sin jordkula. Missionshuset i byn var säkert en viktig samlingspunkt, och kanske var det där han kom att fundera över sin tillvaro.

Tre år senare togs fallet upp på nytt av Göta Hovrätt. Kleist hade nu "drifven av samvetsqual och efter bön till högsta väsendet" inför häradsrätten "frivilligt erkänt att, sedan han, som levat i oenighet med sin hustru, en dag i början av november månad 1891 beslutat beröva henne livet, samma dag på qvällen, efter det hustrun gått till hvila och insomnat, satt klykan av en stöfvelknekt om halsen på hustrun för att på så sätt strypa henne, men då det lyckats henne att afvärja detta våld, med båda händerna fattat om hennes strupe och hårt kramat densamma, till dess hustrun legat, såsom det synts, liflös, att Kleist därefter strypt sina båda brevid modern i sängen liggande barn; att Kleist för att dölja det av honom sålunda föröfvade våld och bortsopa hvarje spår, som kunde röja honom, begjutit täcke och kuddar med fotogen och därefter satt eld på desamma samt, sedan jämväl tak och väggar antändts och Kleist för eld och rök ej längre vågat uppehålla sig i rummet, krupit ut genom ett fönster, samt att byggnaden därefter nedbrunnit." Kleist sa kort och gott: "Jag ville få ett slut på eländet."

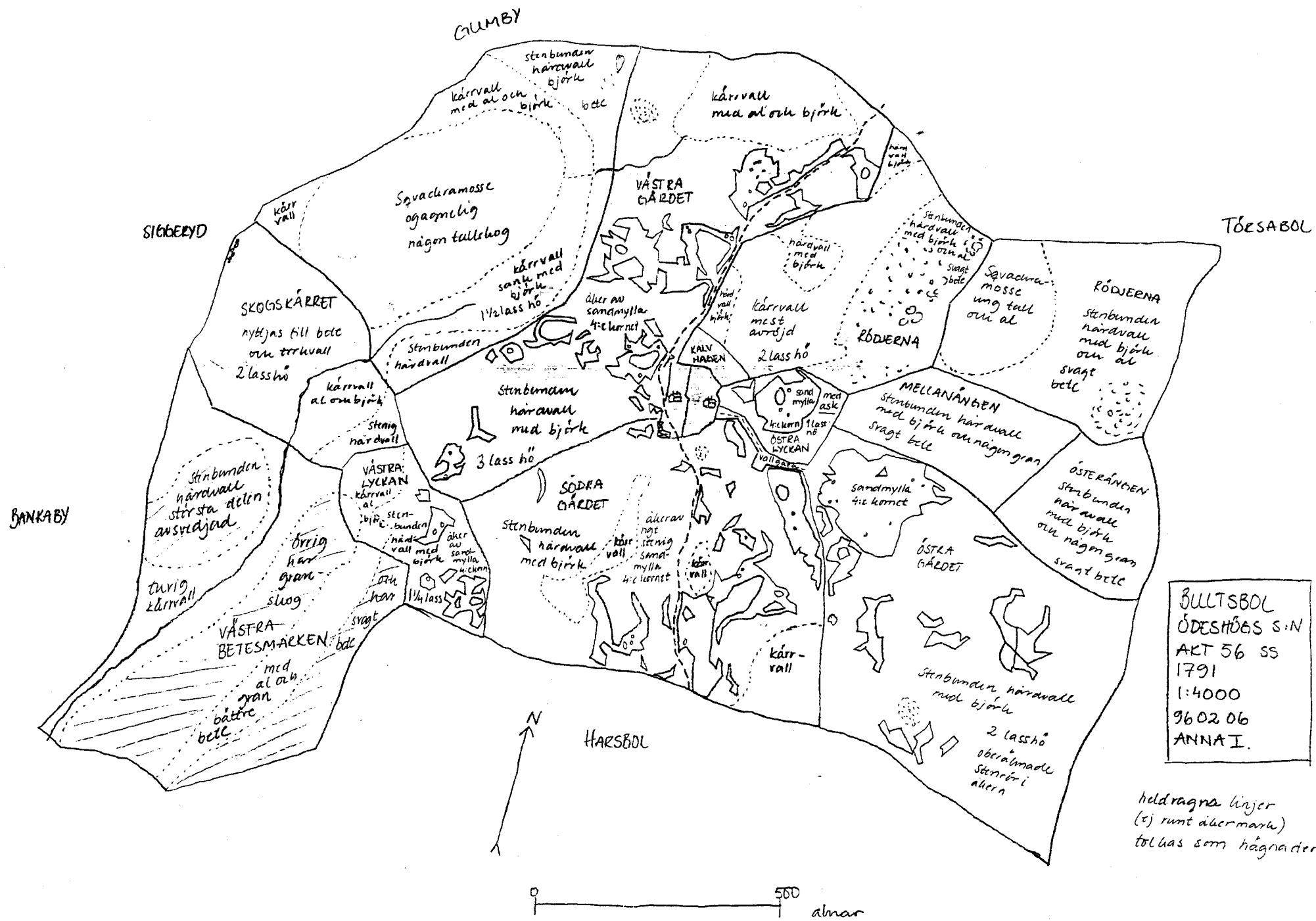
Kleist dömdes nu till döden genom halshuggning och skulle mista medborgeligt förtroende för all framtid. Dessutom blev han ersättningskyldig för obduktionskostnader och kostnader för rättskemiska analyser. Dessutom skulle han återbetala försäkringsersättningar plus ränta. Bara detta belopp hamnade på en summa av 546 kr.

Nu fick Kleist 45 dagar att överklaga eller att söka nåd. Han sökte nåd och får den 2 december 1895 på fint papper med konung Oskars sigill sitt straff omvandlat till livstids straffarbete, dock fortfarande med förlust av medborgeligt förtroende för alltid. Det första året tillbringade 50-åringen på fängelset i Linköping. Han hade ordinär växt, 163 cm lång, brunt hår, blå ögon, ovalt ansikte och rak näsa. Han hade 3 ärr i pannan, ett större ärr över vänstra handleden och två mindre ärr på vänstra knäet. Av hans ägodelar kunde vi se att han snusade, inte hade några pengar och att han hade tagit med sig 2 böcker att läsa. I december 1895 flyttades han till Centralfängelset i Malmö. 1901 överfördes han till Långholmen i Stockholm. Han dog på sinnessjukhuset Uppsala Hospital 2 november 1911. Han begravdes i ödeshög, troligtvis i ovigd jord utanför kyrkogårdsmuren.

Komminister Sven Snellman i ödeshög skrev till tinget 1891 att makarna Kleist tidigare fått varning för sin oenighet i det olyckliga äktenskapet och att han förordat skilsmässa. Dock skrev komministern att en viss person genom oförståndigt nit förhindrat detta. Man kan undra hur händelseutvecklingen ändrats om skilsmässan blivit av.

Källor:

Husförhørsprotokoll.
Protokoll från Dals Häradsrätt
Protokoll från Göta Hovrätt
Tidningsartiklar i östgöta Correspondenten, östgöta
Kuriren och Vadstena Läns Tidning.
Kartor från Lantmäteriet i Linköping
Folkbokföringen i ödeshög.

BULLTSBOL
ÖDESLOBS SKIFTE
AKT 56 SS
1791
1:4000
960206
ANNA I.

heldragna linjer
(r) runt äkermark
tolkas som hägnader

B U L T S B O L

①

TORP 1.

inh. 1828-31

Johannes Håkansson f. 1782 i Skärstad

A.4:74.

Anna Andersdotter f. 1788 i Nässja

barn: Lars Anders-16, Stina Carin-22, Gustaf-25, Nils Johan-30

torpare 1832-74

Lars Beckman f. 1787 i Ö-g död-58

A.5:66

Maja Jönsdotter f. 1779 död 1840

14:34

Maja Nilsdotter f. 1817 död.-74

barn: Anna Maria-11, Nils Peter-14, Sara Lena-18

Johan Albert-46, Carl August-51

Här bor också en tid systersonen Joh. Peter Spjut -37

"puckolsnygg och på krycket" på 1860-talet

②

TORP X 2.

torpare, backstuguhjon, inhyses. 1823-30

Nils Jaensson f. 1776 i Gränna

A.4:76

Maja Svensdotter

torpare 1830-76.

Sven Samuelsson f. 1780 i Ö-g död-65

A.5:

Maja Isaksdotter f. 1785 i Forserum död 1849

14:

Joh: a Cathr. Johansdotter f. 1818 i Heda "ser illa" på 1860-talet.

Efter Svens död utfl. JCJ 1876

Inhyses 1876-83. 1885-87.

Petter död. 1869

A.14:35.

Maja Stina Larsdotter f. 1821 i Ö-g

16:33

barn: Hilma Josefina.-61 Jenny Amanda-65

1883-87

Muraren Andreas Gustafsson f. 1839 i Källstad

Karolina Charl: a Jönsdotter f. 1843 i Rök

barn: Carolina-71

1887-89

Sergeant Jean Wilh. Gottfr. Whitfeldt f. 1840 i Sund

A.17:33

Hilma Augusta Carlsdotter f. 1854 i Ö-g

barn: Ester Idalia Berhardina-74

Jean Bernhard Teodor -86

③

BACKSTUGA 1867-85

inh. Sven Magnus Kleist f. 1813 i Gränna död-85

A.15:29

Maja Lotta Svensdotter f. 1806 i Ö-g död-87

16:31

barn: Carl Johan-45, Anna Maria-51

1885-87. 1888-1891

Arb. Carl Johan Kleist f. 1845 i Ö-g

Amanda Carolina Högman f. 1859 i Källstad

barn: Frida Maria-88, Anna Charlotta Elisabeth-90

Sven Persson Kaxe 1683-

Peer Jönsson Granberg -1725 född 1701

Måns Svensson Lindgren 1725-42 född 1701 död i Finland-42

1742-73

Soldat Måns Persson Ängdahl född 1719
 Anna Mattisdotter född 1723
 2 barn

1775-77

Soldat Anders Gustaf de Charliere f.1755

1778-1803

Soldat Nils Mörck född 1755

1803- ?

Soldat Anders Kaxe född 1784 i Udeshög
 Commenderad till Pommern.

1807-15

Livgren. Johan Kaxe född 1790 i V.Tollstad

1815-42

Livgren. Peter Bandur född 1795 i Udeshög. .
 Han var gift tre gånger...
 1. Stina Greta Olofsdotter f.1797 död-37
 . Anna Lena Månsdotter f. 87 " 39
 3. Anna Jonsdotter f. 92

*Flyttade till
 Sunneby*

I första äktenskapet föds 7 barn. Den tredje hustrun
 hade varit gift förut o i sitt äktenskap hade tre barn.

1849-52

Livgren. Johan Ludvig Bandur född 1829 i Heda
 Stina Maria Gustafsdot.f.1821 i Adelöv
 2 barn.

1852-53

Livgren. Carl Gustaf Roth f. 1829 i Udeshög död 1853
~~XXX~~ har en dotter Ida Mathilda f.1853 död samma år.

1853-83

Livgren Gjerdt Wilhelm Rooth f. 1827 i Udeshög
 Brita Lena Svendsdotter f.-23 i "
 6 barn

*Jugrid Skafs
 fästas fru*

1883-88

Livgren. Carl Johan Käck född 1862 i Askeby
 Anna Cathr.Carlsdotter-60 i Grebo
 en son Axel Edvin-83.

1888-

Livgren Johan Albin Hadd/ Fritz född 1867 i Udeshög
 Augusta Serena Wig " 1874 "

Dog på 40-talet.

Johan Albin hette fr. Bødelsen Hadd men tar sig senare
 efternamnet Fritz.

Extremt snusberoende.

ALLMANT OM GUMBY.

Gumby gård hörde en gång i tiden till Alvastra Kloster. Gumby hörde också till Brahe och Visingsö. Gårdarna skulle senare försörja Braheskolan på Visingsö och kallades därför "Skolagods".

På slutet av 1700-talet fanns två gårdar som brukades av Jonas Svensson och Petter Håkansson. Dessutom fanns två torp och en kvarn. Hundra år senare var det fyra gårdar och fyra torp. Dessutom har ett soldattorp, Gumby rote, legat här sedan 1600-talet.

I norra delen av Gumby gick vägen i ett östligare läge än nu. Mellan Kalle Dabb och Sand gick vägen i stort sett i åkerkanter. Först i västerkant på största åkern, sedan i österkant på nästa åker fram till Sand. Där gick den mycket nära väster om huset.

Vägen mot Hålan fanns inte som nu. Eventuellt finns det en äldre stig från ungefär Siggeryskorset mot Hålan som kan vara den äldsta vägen dit.

Vägen till Tyrsabola och Segeryd (Siggeryd) fanns dock.

Detta är en av ursprungsgårdarna i Gumby och den gård (1/4 mtl.) som fortfarande är brukad och bebodd i Gumby. Bostadshuset ligger där det alltid har legat men är kraftigt tillbyggt på 1970-talet. Ladugården låg på 1800-talet tätt intill vägen vid Hålan-vägskalet. Den nuvarande ladugården byggdes 1905-06 och 1979. Bostadshuset byggdes, alternativt byggdes om, ca 1910.

I vinkel till bostadshuset låg en mindre flygelbyggnad som revs på 1970-talet.

Brunnen till gården var en av traktens mest pålitliga källor som aldrig sinade. Den kallades för "Vangslén-källan".

Vid det laga skiftet 1879 ägdes gården av Wisingsborgs skolegods och brukare/arrendator var Johannes Petterson. Den tidigaste ägare som folk minns var en kvinna vid namn Sara. I bostadshuset bodde hennes arrendatorer. En hette Fredriksson.

Sara sålde (ev. arrenderade ut) till Skomakare Olausson med familj. Under hans tid här byggdes ett nytt bostadshus på gården (ca 1905). Skomakeriet låg i flygeln där 3-4 skomakare hade verkstad. Här tillverkades bra stövlar och skor förutom lagning av befolkningens skor. Sadelmakeri ville han dock inte syssla med i någon större omfattning. Även här i Gumby drog han ut tänder när folk behövde. 25 öre kostade det nöjet. Olausson flyttade senare till Täppan i Bultsbol. Ekonomiska problem tvingade honom att sälja Gumby. En annan arrendator hette Wilhelm Gustavsson.

Köpare blev "Albertin i Gumby". Hon hette Albertina Karlsson, kom från Sestorp och hade eventuellt varit i Amerika. Hon var en av traktens många duktiga och strävsamma kvinnor. De kvinnor som skötte gårdar mer eller mindre ensamma kallades för "kjortla-bönnor". Albertina arbetade alltid. Ibland kunde hon ta sig en tupplur på mjölkpallen eller vid köksbordet. Det lyste alltid i huset. Hon hade en häst som hette Freja.

Ungdomen i bygden bråkade ofta med Albertina. Men hon hade ett kraftuttryck som hon tog till "söen anaggat eller söen anaskade sloka". När friarna till Albertinas dotter Nanny blev alltför envisa hände det till och med att hon kokte vatten och slängde efter dem. Detta minns folk här i trakten ännu.

Som hjälp hade hon s.k. sommardrängar under de mest bråda tiderna. En var från Tällekullen, den lite till åren komne "Svarvarn". Han lärde sig cykla vid 80 års ålder. Andra drängar var "klockan 3", John i Renemo och Albin Bäck.

På vintrarna klarade hon sig själv, trots att hon hade relativt mycket djur. Hon hann också gå som kokerska vid fester i granngårdarna. Liksvepning var också en av hennes bisysslor. Med åren kroknade hon i ryggen och gick som en fällkniv. Hon avled efter ett fall i trappan på 1960-talet.

Albertina hade varit gift med Otto Kämpe i Lilla Aleryd och hade en dotter som hette Nanny. Nanny gifte sig med Gunnar Bäck som tog över gården. På deras bröllop var det fina slagsmål. En av Gunnars bröder, som hette Elving, hade varit dräng hos Albertina. Gunnar var en mycket skötsam bonde som bl.a. gjorde Gumby ängar till en av traktens mest välskötta. De slogs med lie till 1957 av Gunnar och Olle Bäck. Endast enstaka ekar fanns då i ängen som krävde 7 dagsverken per sida om vägen. Ca 1962 råkade Gunnar, när han knackade ur sin pipa, tända eld på en stor del av ängen på norra sidan vägen. 1990 började lokalbefolkningen att slå en liten del av ängen med lie på nytt.

ROSSA-STALLET. (Gumby 1:3)

Denna gård (1/8 mtl) ligger ca 100m in på Siggerydsvägen och flyttades hit någon gång före laga skiftet i Gumby som gjordes 1878-79. Då låg 4 hus på rad i den gamla fruktträdgården norväst om nyvarande ladugård. Det östligaste var den gamla ladugården. Boningshuset byggdes nytt 1936. Äldsta huset i nuvarande bebyggelse är troligtvis uthuset bredvid nuvarande bostad.

Vid Laga skiftet ägdes gården av F.d. Grenadieren Johan Stolt.

Från denna gården (troligtvis) emigrerade 1899 en Anders August Johansson med fru Klara (född Stolt) och 4 barn. Hon var dotter till en knekt Stolt i Heda.

Hit kom före detta soldaten Johan Ross med hustru Maria ca 1906. Johans föräldrar kom från Lommaryd (fadern Johan) och Linderås (modern Maja). Släkten bodde 1836-1897 i rusthållet i Rossholmen (nuv. Karlshäll, "Åsenheds"). En kort tid arrenderade de en gård i Visjö. De bodde även i Bultsbo från 1897. De hade 7 barn varav flera emigrerade till Amerika.

Barnen Kalle och Eda blev kvar och bodde här i början och mitten på 1900-talet. Kalle föddes snabbare än väntat och fick se dagens ljus i skogen. Mor Maria var på väg hem från Hårstorp och kom hem med gossen i förklädet varvid pappa Ross utbrast: Nu var du duktig Marie! Det trodde jag dig inte om!

Det äldsta huset låg i "gamla" trädgården, idag under en stor alm. Det lilla huset bestod av rum och kök med tillbyggd kammare på övervåningen. Något rum fanns på övervåningen. Där sov Kalle. Han var inte så nogräknad när han spottade ut snuset. Det var alldeles svart i taket över sängen, berättas det. På samma övervåning hade en skomakarelev till Olsson i Bultsbo sin verkstad. Elis skomakare kallades han. Han hade kört omkull på motorcykel.

Sedan byggdes 1936 nytt hus som finns i dag. Byggmästare var den döve Stor-Emil från Småland. Det sågade virket från sågen i Torp till Gumby tog två dagar att köra fram. Karl-Erik Gustafsson i Harsbo var ung pojke då och lönen blev 75 öre och 3 näsdukar. Hästen var grå och hette Noak.

Kalle var bl.a. biodlare och ville även syssla med smide förutom jordbruket. Han byggde sig en liten smedja på 40-talet i trädgården mot Gumby ängar. Innan hade han haft en smedja där bostadshuset ligger i dag. Den smedjan brann ner. Kalles specialitet var att vässa stenborr. Det fanns också en vedbod/hönshus i denna trädgård. Detta hus och smedjan revs i sen tid kring 1990. Annars var han inte så framgångsrik varken med biodlandet eller smidet. Honungen kramades ut vaxkakorna med händerna och honungen blev lite svårsäld. Han köpte dock en honungsslunga till slut.

Syskonparet var lite av allas hackkycklingar. Man var nog inte så snälla mot dem. Kalle blev t.ex. inlåst i jordkällaren av skolbarnen, Eda hade svårt att sälja sin ost och sitt bröd på missionsauktionerna.

En berättelse finns om hur Kalle lär ha kramat en fästemo Gerda, så kraftigt att hennes revben gick av. Han var stor och stark. Förlovningsringen lär ha varit hemmagjord och bestått av seldon.

Vid ett annat tillfälle skulle han cykla till öSjö med Lisa Norr som medpassagerare på stängen. Båda gick i tungviktsklassen och det bar sig inte bättre än att de körde omkull i lösgruset i Arydsli. "Hej va de visslar sa Kalle Ross när han körde omkull med Lisa Norr" blev sedan ett talesätt i bygden.

Kalle arbetade också på ett ambulerande tröskverk som fanns i bygden. Dock med det smutsigaste arbetet i halmen s.k. halmbuse. Han arbetade också på en såg hos familjen Andersson i Torp.

Eda var den mest ordningsamma i familjen. Sparsam och flitig. De hankade sig fram med 3-4 kor, och några höns, som till allas förtret alltid gick på vägen.

När Kalle dött hade Eda predikanter från församlingen inneboende för att dryga ut kassan. Dessutom hade hon barn inakorderade.

Eda Ross testamenterade gården till Bultsbol missionsförsamling, som sålde gården på auktion till Ake Lidegran.

Han i sin tur sålde husen till Lars-Eric och Solveig Redin som fortfarande bor kvar här.

GUMBY-SAND. (Gumby 1:4)

På 1700-talet låg ett ställe på västra sidan vägen, närmre Jusseryd. På 1879 års karta ligger dock husen i nuvarande läge utom ett litet uthus mellan boningshuset och vägen. Stugan är timrad och flyttad hit eller byggd här ca 1870. Den är tillbyggd ca 1910. Gården är ett mindre (1/16 mtl.) jordbruk som ligger på en sandås.

Vid det laga skiftet bodde här änkan Johanna Jonsdotter. Senare bodde en Pettersson som kom från Nytorp. Han köpte loss gården 1905 från skolagods-fonden på Visingsö. Då skrev man till självaste Oscar II för att få detta gjort. 187 kronor 80 öre var priset.

Efter Petterson kom Kalle och Charlotta Johansson hit. Kalle kom från Norra Bråten och Charlotta (f. Nilsson) från Sestorp. De hade häst. De tog ett sommarbarn, Rut från Stockholm, under första världskriget. När hennes riktiga mor dog blev hon kvar här resten av sitt liv. Hon gifte sig med Henning från Rinna senare av alla kallad "Henning på Sand". Henning blev s.k. dagverkare och hjälpte bönder i trakten med diverse sysslor, bl.a. arbetade han mycket i skogen och vid snickeriet i Jusseryd. De hade 2-3 kor, gris och höns. Henning med familj brukade även "Väratorpet" på andra sidan "Värakärret". Ängarna slogs där och även kärret slogs och till stor del bar han hem höet på ryggen.

Nu bor deras dotter IngaBritt, född 34 med make här.

KALLE-DABB. (Gumby 2:1)

Denna lilla gården, 1/16 mantal, är en av Gumbys ursprungliga gårdar, en av de två gårdar som låg nära varandra på 1700-talet. Innan det laga skiftet 1879 friköptes denna gården från Wisingsborgs skolegods. Trots gårdens ringa storlek, 6,5 ha, fanns vid skiftet 2 torp, båda på vägen in mot Hålan. Det östligaste torpet låg i den s.k. Hålängen.

Bostadshuset låg på höjden nordost om vägskälet mot Hålan. Huset var en liten timrad stuga med ett rum med öppen spis, ett kök med järnspis och en liten farstu. På framsidan var en dörr och ett fönster. En köksingång fanns på norra gaveln. En annan litet stuga, kallad kammarn, med ett minimalt kök och ett rum, låg nära huset i vinkel mot vägen. I "kammarn" har en man kallad "Spötten" bott. Därför hette den också "Spöttakammarn". Även "Skräddarn" i Gumby hade sin verkstad här en tid. Eventuellt bodde han också i "kammarn". På 1879-års karta låg ladugården i annat läge. Den gråa ladugården fanns kvar tills asfalteringen av vägen 1992. Bostad och flygel såldes och flyttades härifrån till Haverdal och Tylösand i Halland i slutet på 1950-talet. Ett mindre uthus flyttades ner till granngården där det nu är garage. Rester av grunderna syns fortfarande och naturligtvis trädgården.

Här bodde enligt folkminnet Märten och Mina Andersson under knappa förhållanden på 1800-talets slut. Mina lär vid ett tillfälle blivit ertappad vid vedstöld i Tyrsabola. Enligt skiftet ägdes gården av Anders Svensson och hans hustru Mina. (Troligtvis samma personer.) De hade tidigare bott i Visjö. Märten arbetade på gårdarna här omkring. Han var mycket i Kaxbol hos en finsnickare där. Tyvärr hade han lite häftigt humör och hade ibland svårt att hålla sämjan med sina grannar. De fick tre barn, Kalle (Carl Andersson) född 1875, Amanda född 1868 och Selma. Amanda reste till Amerika 1897 gifte sig där, kom tillbaka, köpte och bosatte sig i granngården Hålan.

Kalle flyttade till Ingmarsbacken bredvid Granliden i Stora Åby, där han arbetade hos bönderna där omkring. Innan föräldrarna avled ca 1925 flyttade Kalle hem till Gumby. Här blev han sedan kvar till sin död 1950.

Han var en mycket förnöjsam människa och klagade aldrig trots sin fattigdom. Han blev så småningom ett av traktens mest kända original, och kallades för Kalle Dabb. Kalle var lite låghalt och något argsint. Skrytsam var han liksom väderspåman. Han var alltid klädd i blåställ, lumberjacka och krimmelmössa av päls. Han var en storkonsument av snus. Det går många historier om Kalle. Bland annat hade han en ko, kallad Sippa, som mjölkade så mycket så att mjölken aldrig tog slut. "Jag skulle kunna ha mjölkat hele dan om jag haft tid". "Ho mjölker 18 liter-på var spene" Han låg på ena knät och höll hinken med en hand och mjölkade med den andra.

Han hade en hund som hette Vecke. På hundens begravning ställde han till stort kalas.

Kalle var också rädd för elströmmen när den kom till bygden 1944. När strömmen sen var indragen hade han dock den bästa av alla. Eda Ross i granngården påstod att hon hade bästa strömmen. De var inte bästa vänner. Kalle kallade henne för "Svartmogga". Hennes påstående fick Kalle att härskna till och han svarade: "Det begriper du väl att det är jag som har bästa strömmen för till mej är det ju därför".

På gamla dar köpte sig Kalle en trättgrammofon och spelade på den med hög volym till förbipasserande resenärers stora nöje. "Känn hur de drar" sa Kalle och kände vid tratten. Lapp-Lisa var hans stora favorit. Han spelade också Spiskroksvalsen och Kolmårdsvalsen.

Kalle var ju tacksam att bråka med för traktens ungdom. Ibland hände det att han fick både spikar och annat i gramofonens trätt. En gång satt det ett päron i tratten som Kalle inte märkt. "Ho blir lite heser ibland" sa Kalle. En del gånger ställde ungdomarna om klockan för honom.

Kalle ville också ta bort all idrott.

I köket hade han en Klumpafälla som alltså var en rättfälla. Att besöka och reta Kalle tillhörde lördagsnöjet för ungdomarna. Här kunde ofta ett 20-tal ungdomar samlas, ofta i olika gäng. Några var inne i stugan hos honom och hetsade upp Kalle mot de hemska "smälänningarna" som fanns utanför stugan. Och Kalle som var både rädd och arg gick vid något tillfälle ut och brände av ett skott mot himlen för och skrämma bort dess plågoandar. Men de planerade busstrecken kunde då fortsätta med att "smälänningarna" bar omkring på en bår med en gosse, som var inkletad med lingonsylt.

På andra sidan vägen låg ett stort flyttblock som ungdomarna hotade att de skulle rulla ner på Kalles lilla stuga. Kalle blev halvt ihjälskrämd vid dessa tillfällen. Ungdomarna hade dock väldigt roligt. Kalle var det mera synd om.

Kalle Andersson levde ensam hela livet med en ko, några kalvar, höns och någon gris. Han hade också några bikupor. Han fick hjälp av grannar ibland med matlagning och annat. Han hade länge ett elakartat bensår som skulle läggas om ofta. På slutet blev han inlagd på sanatorium och dog där 1950.

Soldattorpet i Gumby rote. Enligt torpinvevteringen Rusthåll nr 22 av Första Livgrenadierregementet Ombergs Kompani.

Någon gång på 1800-talet, kanske vid laga skiftet, fick soldaten marktillskott i fyra skiften. Ett skifte från varje gård i Gumby. Dessa återfördes till resp. gård på 1900-talet. Nuvarande hus byggdes ca 1850 och har byggts om bl.a. 1925.

Här finns anteckningar om boende sen 1683, Sven Persson Kaxe. En annan kaxe förekommer också i början av 1800-talet i denna stuga. De boende kallades soldater fram till början på 1800-talet, senare kallades de livgrenadjärer. Oftast var kronans män födda här på orten och ibland gick tjänsten i arv från far till son. Sista tjänstgörande livgrenadjär, eller roteknekt som det stod på knekttavlan på husets gavel, var Johan Albin Hadd från 1888 till ca 1900. Han bytte senare namn till Fritz. Han var i kronans tjänst ända till 1933 då han gjorde sitt sista rekrytmöte i Linköping. Då bodde han på en gård i Sestorp. Denne Fritz Hadd var också ett original. Han var enormt snusberoende. Sen hade också sina duster med grannen Kalle Dabb. Han kallade Kalles ställe för kanongjuteriet. Fritz hade två medaljer som han gärna visade upp. En lär han ha fått för tapperhet i fält! Han dog på 1940-talet.

Huset såldes ca 1918 till några gummor som hade det i några få år.

Från 1923 till på 1950-talet bodde en skräddare här, Valfrid Bengtsson med fru Betty och fem barn. De kom från Daggs mosse. Hon hade varit mjölkerska i Hjorted i Småland. Han sydde kostymer m.m. till traktens folk. Han hade 2 kor, grisar, höns och några bisamhällen. Han odlade gurkor i Gumby och hade spannmål i Angseryd. Han anordnade slättergille. Men framförallt var han också en hängiven jägare. Han jagade på dagarna, speciellt på tisdagarna, och sydde på nätterna. Hans uthållighet när han fått upp ett djurspår var oändlig berättas det. "Jaktmarken sträkte sig mellan Vadstena och Gränna". En mård följde han i djup snö från Angseryd till Ingabola innan jakten tog slut och bytet fälldes. Pälsarna var värda stora pengar, upp till 325 kr för ett mårdskind, om man jämför med normala dagslöner ca 2 kr om dagen. Han sköt 14 mårdar på 10 år. Räv drev han ut ur grytet genom att elda gamla gummistövlar.

Skräddarn blev kvar här hela livet. Han avled en tisdagmorgon i gurklandet när han skulle plocka gurkor för att fara till togs och sälja.

Efter skräddarn bodde en änkekan som hette Lidberg här i många år. Nu ägs stugan av ett pensionärspar från Stockholm som har det som sommarstuga.

TORP OCH ANDRA BYGGNADER I GUMBY

På storskifteskartan från 1787 finns tre torp med, varav ett soldattorp som inte tas upp här. Inga torp förutom soldattorpet finns med i torpinventeringen gjord i ödeshögs socken 1972-76.

1. Väratorpet eller Lindgrenatorpet eller Björkbacken.

I det nordöstra hörnet på Gumby, på andra sidan "Värakärren", nära gränsen mot Sunneby låg detta torp på en sandig kulle. Det finns både på kartan från 1787 och den från 1879. Dock låg dessa hus på olika ställen. Stugan som fanns här var så låg, att man utan problem kunde lägga händerna på taket. Stigen hit gick från både Torp, Sunneby och via spång från Gumby. Torpet var en s.k. lägenhet, där man bara ägde stugan. Arrendet av marken var 10 kr/år.

Här bodde en man som kallades för "Väringen" eller "August på Väret" under 1800-talet. Han gjorde dagsverken på gårdarna runtomkring. Han kallades också för "Kanin". Sålts 1913 för 150 kronor till Axel och Hanna Lindgren från Röks socken. Han var ursprungligen från Klämmestorp. De hade får och höns och odlade potatis. Mest tillverkade familjen i stor skala riskvastar (ladugårdskvastar och köskvastar) och vispar. En vanlig syn här i bygden vid denna tiden var fru Hanna bärande björkris på ryggen. Fru Hanna stickade också strumpor och sålde. Hon bakade stora pepparkakor och bjöd barnen på. Hon bjöd även på sursaft. Familjen Lindgren levde ganska bra på sina kvastar. De hade två döttrar Mia och Gerd. Föräldrarna blev kvar här till Axels död 1937. Deras kvarlåtenskap såldes på auktion 1938. Torpet revs 1940 och togs till eftertraktad torr ved av "skräddarn" i granngården i Gumby.

Nu är torpet igenplanterat med gran men minst två husgrunder, jordkällare, grindstolpar till trädgården och trädgårdsväxter syns tydligt. Eventuellt har det legat ett hus närmre kärret också vid den s.k. värabacken där barnen åkte skidor ner mot kärret. Nuvarande markägare vårdar lämningarna. De ligger på fastigheten (Gumby-) Sand. (Skyltat -97)

2. Torp norr om Gumby-Sand.

Detta torp finns med på 1787-års karta. Det låg något norr om nuvarande läge på Sand, men på den västra sidan av vägen. Det finns ej på laga skifteskartan från 1879 då den nuvarande bebyggelsen finns i stället.

3. Kvarn

Vid bäcken som kommer från Bultsbols mosse, låg på 1700-talet en kvarn "som kördes endast lite höst och vår". Den låg ca 50 m norr om det ställe där bäcken rinner under vägen mot Tyrsabola, ungefär där de nygrävda fiskdammarna börjar. Det syns idag inga rester efter den. Berget i Bäckfåran har sprängts och här ligger mycket sprängd sten.

4. Willis-torpet "Willisalycka"

Ca 300m öster om Gumby by mot Tyrsabola i den s.k. Skogshagen, låg under 1800-talet detta torp. Det var två byggnader enligt karta. Rester efter husgrund och jordkällare syns fortfarande tydligt. På åkerbitarna växer ca 40-årig granskog. En smal gång eller körväg syns där den ringlar fram söderut från torpet, över ett hygge i en mycket blockig terräng.

Här bodde torpare Peter Willis Håkansson och hustru Sofia Dalberg med många barn, som några emigrerade till Amerika. Han var klädd i s.k. barpäls, ingenting under, sommar som vinter. Föräldrarna bodde kvar ensamma till 1899 då Willis togs in på fattighuset. Hustrun benämndes vid samma tid blind och fattig. (Skyltat -97)

5. Torp.

På gränsen mot Hålan ca 40m norr om vägen låg detta torp från 1800-talet. Tydliga rester efter grund och jordkällare eller brunn finns kvar. Här bodde eventuellt enligt folkminnet en som hette "Kärn". (Skyltat -97)

6. Torp

Från vägskälet i Gumby, där vägen mot Hålan börjar, i den s.k. Hålängen, ligger ca 150m åt nordväst i en svacka ytterligare ett torp. Detta finns med först på kartan från 1879. Tydliga rester finns också här efter husgrund och trädgård. Enligt skiftet bodde här då Johannes Johansson.

Här bodde eventuellt "Staka-Tilda" enligt hörsägen. (Skyltat -97)

HALAN, KÄRRET. (Hålan 1:1)

Nuvarande bostadshuset i Hålan började byggas 1883. Bygget slutfördes inte förrän ca 1910. Huset har sedan renoverats i olika omgångar från 50-talet och senare. Det fanns också en stor ladugård med vedbod, stall, loge och fähus och dessutom två bodar och en jordkällare.

Ca 100m söder om nuvarande bostadshus fanns under förra seklet ytterligare ett hus kallat Kärret. Det var kanske en drängstuga eller liknande. Eftersom gården inte genomgått något skifte så finns tyvärr inga gamla kartor över Hålan.

Vid sekelskiftet bodde i Hålan Anders Magnus Pettersson, född 1831, och hans hustru Inga Maria Andersdotter, född 1837. Hon var bördig från Uppsala utanför Boet. 1905 flyttade de från Hålan, via Asgårda tillbaka till Uppsala.

Amanda, född i Gumby 1868 och syster till Kalle "Dabb", emigrerade till Amerika 1897. Samtidigt emigrerade också Otto Farman Fransson från Bultsbol. I Amerika arbetade hon som hembiträde och gifte sig med Androv (Petter Andreas) Karlsson född 1860 i Jämjö i Blekinge. 1908 återvände de till Sverige och köpte Hålan. De hade allt sitt bohag med sig vid hemkomsten, bl.a. amerikanska möbler och den fina järnspisen som på framsidan hade texten Präriens Drottning. Mycket var packat i stora vackra koffertar som fortfarande finns kvar i hemmet. Mycket såldes på auktion på 50-talet.

Androv som var en lite tystlåten natur, hade varit snickare i Amerika och hans hemtagna verktyg väckte stor beundran ibland yrkesbröder här i trakten. Hemma i Sverige blev han mest bonde. Han dog 1933. Amanda var av en mera bestämd natur. Hon drev lantbruket själv och lejde folk och hästar då det behövdes. Det fanns endast en liten vattenkälla på gården. När den sinade fick man hämta vatten ända borta i Gumby i "vangslen"-källan som aldrig sinade. Det fanns ca 5 mjölkor, häst, höns, och gris. Amanda dog 1956.

Härifrån Hålan gick till Angseryd en gångväg som nu knappast syns i terrängen. Den sydligaste långa åkern vid Siggerydsgränsen kallades för översta gårdet. Mellan denna och gårdshusen låg Holmagärdet.

ALLMANT OM JUSSERYD

På en karta från storskiftet 26 februari 1791 finns i Jusseryd endast en gård i samma område där bebyggelsen ligger idag. Bebyggelsen beskrivs sålunda: "Byggningstomterne av stenig och ganska trång plan med äldre och nyare hus bebyggd". Markerna blir nu (troligtvis vid detta tillfälle) skiftade till två gårdar. Ägare till gård A är Sven Andersson, och till gård B är Lars Jonsson. Den södra av dessa gårdar genomgår ett laga skifte 1875 då de södra fastighetsbildningarna tillkommer. Till den norra gården hör ett skifte på Norra Bråten 2:6 som beskrivs under Jusseryd. Gårdarna kallas här för Norra, Mellersta respektive Södra Gården. Dessutom finns Nordhem och några försvunna torp.

NORRA GÅRDEN. "Farmans gård" (Jusseryd 1:3)

Denna gården är troligtvis den äldsta i Jusseryd. En gård ligger här på storskifteskartan från 1791.

Bostadshuset var fram till 1933 en enklare stuga, men byggdes då om till i stort sett det utseende det har idag. Nuvarande ladugård byggdes 1930.

Minst fyra generationer av samma släkt har bott och brukat här. Förste kända brukare hette Karl Otto Johansson på 1800-talet. Han hade 11 barn. En av sönerna, Farman Karlsson, var två gånger i Amerika, men återvände sedan för gott för att ta hand om sina föräldrar och bruka denna gården. Första gången han var där arbetade han inom jordbruket. Andra gången arbetade han på en dynamitfabrik i Pennsylvania.

På denna gården låg 5 gamla torp, varav 3 på den delen, kallad Drabbo, som låg på Norra Bråtens marker svdväst om men gränsande till gården. Denna del köptes till Jusseryd 1855.

En av åkrarna på gården kallas för Långa Linna. Den ligger väster om gamla vägen ett hundratal meter norr om gården och är fortfarande öppen. Den är ca 30m lång och 3-4 meter bred och omnämnd i ett radioprogram. Straxt norr härom på andra sidan vägen ligger Asavallen.

Något norr om Jusseryd på Grimshults marker låg den förr så beryttade backen "Dungalien". Här har många vådliga vurpor slagits både sommartid och vintertid. På kvällarna ville inte folk åka ensamma här för att det spökade. Nedanför backen vid Dungen samlades ungdomarna på 20 och 30-talet och pratade och slogs.

Här stod också bygdens alla brevlådor i rad.

I Dungalien i en gammal stuga bodde sillförsäljare Emil Säv. Han åkte runt i trakten och sålde färsk sill. Han hävdade att han uppfunnit den "färske silla" och tyckte att han borde haft ensamrätt på försäljningen. Det spekulerades i huruvida Emil hade dödat sin mor tidigt på seklet.

På denna gården finns både en såg och ett snickeri. Bl.a. tillverkades ramar till fåtöljer som sedan färdigställdes på annat ställe. Snickeriet hade förr upp till tre anställda och drevs av ägaren Olle Andersson. Olle dog tyvärr i april 1992.

Nu bor Olle och Elnas son Tommy Andersson här med familj. Han är minst den femte generationen här men troligtvis har familjen bott här ännu längre.

MELLANGÅRDEN I JUSSERYD. (Jusseryd 1:4)

Denna gården tillkom troligtvis vid storskiftet på slutet av 1700-talet. Den genomgick ett laga skifte 1875 då de övriga södra gårdarna tillkom. På skiftet Jusseryd 1:6. "Bankadelen", låg då intill vägen en stor lada som nu är borta. Det nuvarande huset är byggt ca 1917.

Här bodde Oskar Wigh kring sekelskiftet. Han var både bonde och skräddare. Han sydde kläder till Asylen i Vadstena och hade en anställd. Han hette Josef och åkte till Amerika.

Även sonen Georg Wigh blev skräddare här om än i mindre skala. Georg var istället duktig storbi odlare med ett 40-tal bisamhällen. Som väl var hade han snälla bin. Han odlade också potatis och syltlök som han åkte till Tranås för att sälja. Då fick han starta med sin hästkärna klockan 3 på morgonen.

Härifrån gick förr bästa vägen till Angseryd och hit till Jusseryd togs mjölken ut per cykelkärna. Men då var vägen farbar med bil.

Nu bor Georgs dotter Mary med make Birger Karlsson här. Birger är son till granngårdens Farman Karlsson. Gården ägs nu av deras dotter och måg Kristina och Sven Ax. De bor också här.

SÖDRA GÅRDEN I JUSSERYD. (Jusseryd 1:5).

Den minsta gården i "byn" var denna.

Förste kände brukare hette Fredriksson. Han flyttade mycket. Efter att ha bott här flyttade han till Sjöbo 1926 och därefter till Gammelsby.

Här bodde sedan Hilda Bäck, en riktig kraftkvinna, som tidvis skötte gården ensam med egen häst. Hennes far lär ha bott här också. "Han var en liten svart gubbe med en svart häst". De kom hitflyttande utifrån tillsammans med Hildas bror, A. L. Bäck, som sedan flyttade till ödeshög och startade ödeshögs Snickerifabrik. Hilda flyttade till Skrädebergs "Kaffestuga" när hon sålde gården.

Ivar Karlsson hette köparen (kallad Kalle-Marie). Han kom hit från Dags Mosse ca 1927. Han kunde berätta mycket om ångaren Per Brahes bärgning. Han var utbildad slaktare på slakteriet i Norrköping, innan han bosatte sig här. Ett yrke som han sedan utövade hela livet härkring vid sidan av gårdens skötsel. Under slaktarbetet höll han medhjälparna i tukt och sträng förmaning. Han var lite nervös att allt inte skulle fungera bra. Allt skulle vara förberett i tid. Något som många bönder hade svårt för. Ungdomarna var nästan rädda för att hjälpa till vid slakten. Många minns en 3 meter lång gaffel som han hade. Han var mycket ekonomisk. Samma snus använde han hela dagen.

En gång vågade dock ungdomarna lura Ivar till en falsk slakt i Amundeby. Där fick han dessutom ta skydd i vedboden efter att ha jagats av en ilsken hund.

Han var gift med Anna, från Gotland. Hon hade en kappa som kom från ångaren Per Brahe. De hade väldigt fina djur. En fin häst hette Tello. De fick också pris för sin fina mjölk. Kalle skötte också snöröjningen mellan Jusseryd och ödeshög. Så småningom flyttade han till Erikslund närmre byn utefter denna vägsträcka.

1974 revs bostadshuset på denna gård. Det var byggt ca 1885. På i stort sett samma plats byggdes den södra av de moderna villorna som ligger här idag. Ladugården byggdes 1936.

NORDHEM. "LISA-NORRS" (Jusseryd 1:7)

Vid vägen och på gränsen mot Gumby ligger Nordhems-stugan med en trädgård. Detta hus har tidigare stått i Siggeryd, kallat Samuelssons, enligt uppgift där lärarbostaden nu ligger. Huset flyttades hit 1895, av en man som hette Norr. Han kom från Bankaby.

Norrs dotter, Lisa Norr, bosatte sig här i början på seklet. Hennes bror emigrerade till Amerika 1901. Lisa hade också en faster inneboende.

Till huset fanns en liten ladugård som låg en bit bakom huset. Lisa hade höns och får här. Midsommaraftonen 1933 brändes Lisas höns hus upp för att ej byggas upp igen. Branden var anlagd av en psykiskt sjuk pojke på tillfälligt besök. Han lär ha varit den siste arrestanten i ödeshögs tingshus. Istället byggdes ett mindre höns hus upp som finns kvar som vedbod idag.

Lisa Norr bodde kvar till 50-talet i sin lilla stuga, under mycket knappa förhållanden och fick hjälp av dåtidens fattigvård med bl.a. ved och mjöl. Helmer Staaf i Sunneby var ledamot i fattigvårdsnämnden och han hade i uppdrag att ordna och köra ved, kapad och klar, till vinterbehovet. Dessutom skulle Lisa ha en summa pengar, Troligtvis 75 kr i månaden. "Pengatransporten" skötte barnen om på vägen till skolan.

Lisa hade väldigt många katter som sällskap.

I trädgården hade hon ett rejält potatisland som gav god avkastning.

Under sin sista tid på Ålderdomshemmet i ödeshög fick Lisa Norr arva en större summa pengar av den ogifta brodern i Amerika. Pengar som hon aldrig fick någon nytta av. Dessa pengar och huset testamenterades till församlingen i Bultsbo.

Nu är huset sedan många år sommarstuga.

TORP I JUSSERYD

1. "Aurell-torpet"

Ett torp som låg i det sydostligaste hörnet av den norra gården. Torpet fanns redan 1790.

En professor Aurell ifrån Göteborg har släktforskat fram sitt ursprung till denna torpstuga. (Skyltat -97)

2. "Strömma-torpet".

Ca. 200m nordväst om Nordhem låg detta torp. Det fanns ej 1790. Harry Ström från ödeshög hade sin farmor född här. Hon dog i Sunneby 1944.

1834 finns ett torp, troligtvis detta, i Jusseryd som för 60 riksdaler "försäljes eller bortförpantas". Arlig skatt skall vara 24 skilling. Gårdsägare på norra gården Carl Gabrielsson skriver livstidskontrakt med torparen Jonas Hansson och hans hustru Majastina Johnsdotter. Torpet var beläget i Kobetet söder om gården. (Skyltat -97)

3. Ett torp kallat Olla-lycka låg på vägen mot Angseryd. (Skyltat -97)

4. Tre torp på Drabbo.

På ett skifte från Norra Bråten som tillhör den norra gården, låg tre torp på rad. Dessa var s.k. förpantningstorp med 50-års kontrakt. Torpen fanns kvar till 1920-talet. I ett av torpen känner vi några brukare: från 1867 August Natanaelsson, från 1874 Johan Leonard Ehn (troligtvis från en familj i Jusseryd) och siste brukare från 1877 Carl Gustav Frisk. Ett av torpen kallas också "Friskatorpet". Detta torp har skyltats i samband med utmärkningen av gamla torp. Tyvärr står det att Natanaelsson var siste brukare på skylten.

En piga i Jusseryd Maja Lena Ängel bodde troligtvis i ett annat av torpen på Drabbo 1877.

En av åkrarna här kallades för Kyrgårn (kyrkogården). Nu är allt igenplanterat med gran sen 20 år.

En åker kallades "Matalycka" som ska ha legat vid första torpet.

Charta
öfver

N:o 1. År 1791. d. 26. Sept. i Ljungs församls ägor emittet till
Odelshög, de gamla Charta och Kofollett och de församlingens ägor
samt de gamla Kofollettens och emittet i ägor. De gamla ägor
gilla vid församling. Uttryck för församlingens ägor. Måttet

FRANZ HALLER & SÖNER

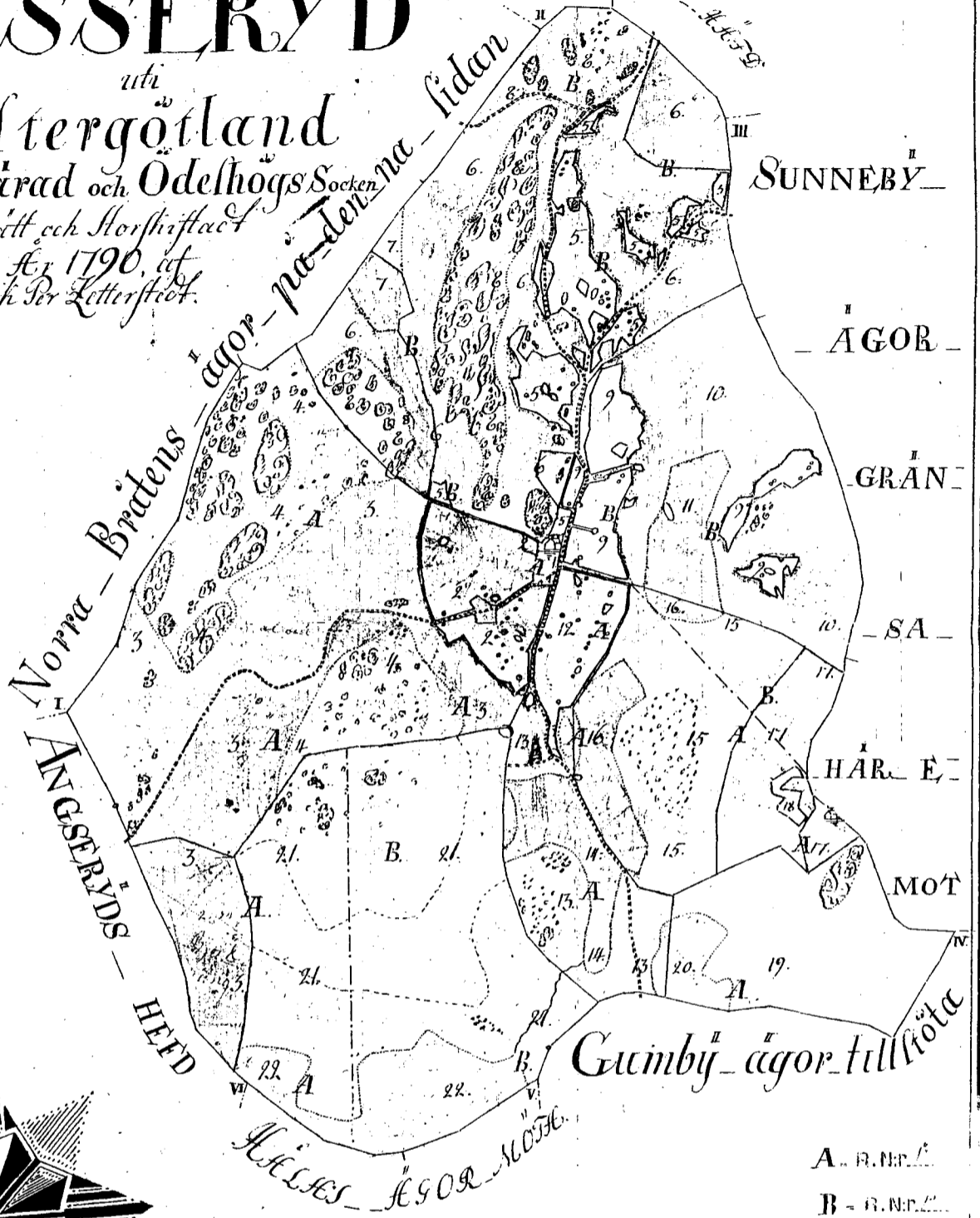
IUSSERYD

uti
Östergötland

Ljungs Härad och Odelshögs Socken

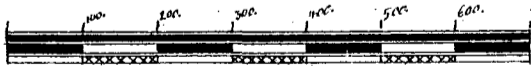
afmätt och storshiffladt

År 1790, af
Erich Per Letterstedt.

A - R. N. F. L.
B - R. N. F. L.

ALNEMÅTT

50:5

ALLMANT OM SUNNEBY

Sågen berättar att 2 bröder ägde hela Sunneby. När de flyttade isär lär den ene ha byggt vid Rödjerna.

Gårdarna omfattade tillsammans ett mantal. Laga skiftet gjordes 1862 och då bildades 7 gårdar varav en var Kvarna. De flesta gårdarna blev på 1/8 mantal. Dessutom fanns ett Grenadiertorp. Vid skiftet fanns fyra familjer Johansson, en Pettersson, två Jonsson (varav en var förpantningstorp) och en Daun.

Många torp fanns i Sunneby.

Ett tag var man som kvinna nästan tvungen att heta Hulda för att bo i Sunneby. Här fanns ca 1940 fem Huldor.

STAAFS och HUGOS (Sunneby 1:2 resp. 1:3)

11/40 respektive 1/8 mantal. Ägare var då Anders Jonsson respektive Petrus Johansson. Största gården var Sunneby 1:2. Här bodde och ägde Anders Jonsson. 1874 övertogs gården av Karl Jonsson. Han flyttade till Strömmastugan (Strömslund egen liten fastighet idag). Hans son spelade dragspel och hade träben. Gården arrenderades i 5 år av Gustav Kaxe.

1914 kom släkten Staaf hit från Tingstad. Oskar Emil köpte 1915 för 9 000 kr. De hade bott 18 år i Tingstad, men kom dessförinnan från Stava. Oskar Emil Staaf ägde till 1936 då sonen Helmer tog över. Hans barn Ingrid, Gösta och Margit äger nu. Helmer var även anställd som dammvakt åt Kraftbolaget, och skulle sköta dämning, hålla väg, jord och beten i skick. Helmer dog 1986.

Nuvarande ladugård byggdes 1958.

Utefter kvarnavägen låg ett gammalt långt hus. Utefter den vägen bodde också Pelle Drummel.

På den här gården fanns 4-5 torp.

1952 köptes en av granngårdarna, Sunneby 1:3, som kallas Hugos. Summan var 9 450 kr.

Här ägde Petrus Johansson 1862. Vid sekelskiftet ägs den av fam. Blom som senare flyttade till Prästtorp. 1912 såldes den till Erik Hugo som i sin tur sålde 1944 till Fritjof A:son Ahren i Eneboda. Erik Hugo Gustafsson var 8 år i Amerika. Arrendator under Ahrens äga var en Isaksson. Huset beboddes på 40-talet av Kalle "Åkare" Andersson (bror till Werner i Kaxbol) och hans hustru Ella Greta. Kalle Åkare hade åkeri i ödeshög och körde sopor. På laga skifteskartan består bebyggelsen av ett bostadshus, 2 uthus och en 30 m åt sydväst en ladugård. Huset var raspat på utsidan när det brändes ner som övningsobjekt 1968. Byggnadsnämnden hotade med vite om inte huset hölls i skick.

JOHANSSONS "ARTURS" (Sunneby 1:4)

1/8 mantal. Ägare vid laga skiftet var Anders Johansson.

Förste kände brukare var Eda Falks föräldrar. De kom hitflyttandes till Sunneby 16/3 1892. Maken hade varit sjuk och dog morgonen därpå kl. 6. vid köksbordet i det nya hemmet. Här stod nu änkan Carolina Albertina, 46 år, ensam med ett tiotal barn. Några emigrerade till Amerika medan sex av dem bodde hos mamman i Sunneby.

1918 kom Axel Nilsson hit från Sunnesjö. Hans hushållerska ärvde gården och hennes son, Artur Johansson, bor här med hustru Greta. Deras son Anders äger gården nu.

Ladugården byggdes 1936 och kostade 1375 kr exklusive virke.

En åker kallas Ankebacken efter Anke-Marie, som vi inte vet något mera om.

WALDEMARSSONS eller HARGET (Sunneby 1:5)

1/8 dels mantal ägdes vid skiftet av Nils Johansson. Den här gården har mest marker ned mot ån. Här bodde i slutet på 1800-talet Nils Johanssons son Axel Nilsson och hans hustru Emilia. Emilias far korpral Brant bodde här också. Deras dotter Elin gifte sig med Valdemar Pettersson. Deras son Bernt Waldemarsson bor här än idag.

Huset byggdes 1936 och ladugård 1928. Innan fanns ett litet bostadshus. 1938 bodde i detta gamla hus Mia Håkansson med sin far, mor Hulda och en liten dotter. Mia satt vackra sommarkvällar och spelade på sitt dragspel. Det lät fint över hela Sunneby.

På markerna låg soldattorpet i Sunneby. Fortfarande är det en egen fastighet Sunneby 1:9. Här låg också Rödjerna eller Orsa-stället eller Hunnakullen. På det sista bodde en man som hette Björk. Se under Torp i Sunneby.

OSKARSSONS (Sunneby 1:6)

1/8 mantal. Ägare vid skiftet Gustav Johansson. Den nordvästligaste av gårdarna. Här ägde förr Gustaf Anders Kruus. Han bodde dock inte här. Han behövde gården för bete och foder. Han bodde i granngården Äryd och byggde där upp Äryds Kvarn och såg och ett bostadshus. En gång 1910 då Kruus åkte från Sunneby skenade hästen för honom och han slog ihjäl sig mot en sten. Frun blev ensam med många barn.

Huset hyrde Oskar i Bråten. Han skötte gården åt Kruus och var hans hantlangare vid byggena i Äryd.

Ca 1910-1915 bodde här en västgöte som hette Karl Alfred Karlsson. 1918 kom Herman och Emeli Andersson hit. De sålde 1950 till Gunnar och Britta Johansson. Han dog 1955 och gården såldes till Gösta och Inga-Lisa Oskarsson som fortfarande bor här.

KVARNA (Sunneby 1:7)

1/10 mantal. Vid skiftet ägdes den av Johan Pettersson.

Vid utloppet från Visjön låg en Kvarn. Den är troligtvis mycket gammal. Den nämns 1698 i kvarnkommissionens protokoll. Den lär ha varit bygdens största kvarn. Det lär ha funnits ytterligare en mindre kvarn i norra Sunneby.

1729 fick kvarnen tillstånd att mala åt sina närmaste grannar. Av nedströms liggande näringsidkare har kvarnens laglighet ifrågasatts. 1767 döms Per Andersson att riva kvarndammen. Han försvarades dock av sina grannar. 1768 fick han rätt att mala för tull, mot att kvarnen skattlades till viss årlig ränta. Senare på 1800-talet bråkar nedströms boende om en hålldamm. Ansökningar finns om en sänkingskanal från sjön till en hålldamm. Senare vill man höja vattenståndet med 1.5 m. Fastigheten förvärfvas ca 1919 av Elektriska AB, ödeshög för elkraftutvinning vid utloppet i Orrnäs.

De första arrendatorer (ev ägare) vi minns var Klas och Hulda Järn på slutet av 1800-talet. Deras son Karl Järn föddes här 1891. Klas Järn verkar ha ägt kvarnen ihop med Carl Johan Emil Johansson som också bodde här med sin familj.

1902 var Oskar Albert Johansson från Gränna.

Därefter kom "halte Pettersson" ca 1910-15. Han var gift med Selma som var dotter till änkan på Sunneby 1:4. Sen kom snickare August Daun hit i några år. Han hade en ångmaskin i kvarnen. Den maskinen slukade all skog som fanns på fastigheten. Han lär ha sålt dämningrättigheten till kraftbolaget. Kontraktet skrevs 1919 och löpte i 50 år. August Daun flyttade till Täppan i Bultsbo där han skaffade sig en fotogermotor i stället.

Sen kom Karl Holmberg mellan åren 1917-34. Därefter Conrad Gustafsson 35-62. Conrad blev den siste mjölnaren. Han slutade mala 1937.

Sedan hyrdes kvarnen ut som sommarställe för Tranåsbor. Först fam. Jonebring och sedan fam. Lago.

När Morala Ström sålde blev förste ägare Bror Lidberg. Han sålde år 1970 till Elis Borg, Stockholm. Han var arkitekt. Han ville öppna ett större kontor och planerade att bygga en atelje. Han ritade hus åt Konsum under deras expansiva period. Senare tog beställningarna slut och det mesta av planerna rann ut i sanden. Elis dog 1996 men kvarnen ägs fortfarande av änkan och dottern.

Vid "Kvarnakammarn" fanns 3 par kvarnstenar, en kross, ett siktverk och en hiss som var säcklyft. Utrustningen "plundrades" bort på 40-talet.

En ålkista med galler fanns naturligtvis.

På vägen norrut mot kvarna, låg på högra sidan backstugusittare Pelle Drummels hus. Han skulle emigrera till Amerika, men blev avlurad alla pengarna i Göteborg och fick återvända hem.

ROSENGVISTS "VALTERS" (Sunneby 1:8)

På laga skifteskartan 1856 består gården av två skiften (G och H). Dessa slås troligtvis vid detta tillfälle ihop till en fastighet, 1/8 mantal. Ena delen ägs då av Johan Daun och den andra delen är Carl Jonssons förpantning.

Efter Daun(konj) bodde här skomakare Borg. Därefter bodde ca 1911 Ernst Bengtsson i Sutarp. Albin Karlsson ägde mellan 1914 och 1922 och Teodor Andersson ägde mellan 1922 och 1924.

Den 14 mars 1924 köptes gården av Oskar och Hilma Rosenqvist. Deras son Valter var då 5 år. Han ärvde 1963. Han bor fortfarande här. Ella hans fru avled 1997. Gården ägs numera av sonen Leif.

Hus och vedbod är gamla. Troligtvis från laga skiftet. Ladugården är från 1935. Djurhållning upphörde 1972. I en liten stuga på gården bodde förr Hulda Hadd och hennes dotter Signe. En tid bodde också tvålgubben här. De sista som bodde i stugan var just Hilma och Oskar mellan 1943 och 1963.

Markerna i söder mot Gumby, de s.k. Värakärren, slogs fram till 1940-talet.

TORP och andra byggnader I SUNNEBY

1. Anke-Maris. Åkern heter Ankebacken. Den gamla vägen gick över denna åkern. Efter åkern mötte en gammal väg som gick till "Hugos" I detta väggors låg huset. Huset flyttades troligtvis dit Artur Johanssons hus ligger nu. Den nuvarande vägen byggdes 1918. Torpet skyltat april -97.
2. Liten kvarn i norra delen. Enligt kartan låg den i Visjöns utlopp. Enligt folkminnet låg en skvaltkvarn i det tillflöde som kommer söderifrån. Det senare stället skyltat april-97.
3. Pelle Drummels. Han skulle emigrera till Amerika men blev avlurad alla pengar i Göteborg och fick återvända hem. Skyltat april-97.
4. Sventagärdet: Här bodde Sventa-Johanna. Hennes hela namn var troligtvis Johanna Charlotta Svensdotter född 1825 död 1897. Hon var kassör i svföreningen i Missionsförsamlingen på ca 1870-talet innan missionshuset byggdes i Bultsbo. Torpet skyltat april-97.
5. Strömnastället eller Strömslund. Nu kallad Holken. (Sunneby 1:10). Idag egen liten fastighet. Här bodde Hulda Ström. Hon var född 1866 och gift 1889 med Gustaf Adolf Ström som var född 1839. De bodde i Strömmatorpet nära Sestorp. Efter att hon blivit änka ca 1903 flyttade Hulda hit till Oskar Jonsson och blev hans hushållerska. De bodde i köket. I rummet bodde änkan Kristina Maria Persdotter med sina höns in på 20-talet. Hon gick långsamt på äldre dar. 300m tog 20 min. Så småningom blev Hulda ensam kvar i huset. Då hade hon också hönsen inne i rummet. Hon hade en svster som kallades för "Lull-Ida". Namnet Holken fick huset av verkmästare Johansson som köpte stället till sommarstuga på 50-talet.
7. Angalycka. Liten åker odlad med bl.a. koror så sent som på 50-talet. Skyltat i april-97.
8. Plattalycka. Här bodde "Platten" vid 9 små åkrar på gränsen mot Torp. Förr en mycket vacker plats där man tog hö till slutet av 40-talet. Nuvarande ägare Ingrid Staaf, ville som liten bosätta sig här. Odlar olika grönsaker på alla åkrarna och åka till ödeshög och sälja på torget på tisdagarna. Skyltat i april-97.
9. Hus i vägskälet mot Walters. På laga skifteskartan ligger ett okänt hus här.
10. Soldattorpet låg i norr nära ån. En knekt hette Björk. När han gick förbi hos Gunnar Kruus kom Gunnar en gång ut med pistol. "Upp med händerna" sa Kruus. "Inte för dej din pojke" sa Björk. Men då smällde det och kulan gick genom örat på Björk. Björk hade en dotter Elin som gifte sig i granngården med Osker Emil Staaf, som då var änkeman med 8 barn. de flesta vuxna. Soldattorpet är skyltat vid tidigare tillfälle.
11. Rödjerna. Agdes ett tag av samme knekt Björk. Skyltat april-97.
12. Orsa-stället eller Hunnakullen. Här bodde också samme Björk. Han hade en liten snickeriverkstad här. Björks fru Klara låg länge lam till sängs. Hon var en sorgsen kvinna som aldrig log. Björk "sälde" till Albin och Hulda Andersson. De fick dock ingen lagfart och kunde därför i sin tur inte sälja. Deras dotter Orsa-Maja var ung flicka när hon

förlovade sig med den mycket äldre Kalle Ross i Gumby. Till förlovningsring var de till Kalle tvungna att köpa en gardinring på järnaffären som de böjde ihop till lämplig storlek. Maja var piga åt skollärare Werner Falk i Siggeryd. Hon bodde på detta torp till ca 1944. Marken delades sedan mellan Sunneby 1:6 och 1:5. Torpet skyltat april-97.

En av stugorna här flyttades, av en man som hette Holm, till ett ställe närmre ödeshög. Huset finns kvar än idag. Nu kallas det Halls eller Holms och ligger nära Stridsborg och Gustavslund strax utanför ödeshög. Medan Holm byggde upp sin stuga bodde han i en jordkula på tomten.

13. Skillinga-Heddes låg på Oskarssons gård i nordöstligaste hörnet på Sunneby. Tillsammans med nedanstående torp bildades lite av en egen by med torp här söder om Visjön. Skyltat i april-97.

14. Strömmatorpet. Hulda Ström bodde först här innan hon flyttade till ovanstående Strömmastället. Torpet flyttades till Åryd.

Intill dessa båda sista torp låg på Sestorps marker ytterligare två torp: Svans och Spanskens, (ev. Spankens). Här lär en kvinna kallad Spanske-Mari ha bott. Dessa tre torp skyltade april-97.

Längre söderut mot Gammelsbv låg Karolins. På Karolins bodde bl.a. Artur Johanssons hustru Gretas farmor. Fler personer bodde också efter Karolin på detta stället. (Ej skyltat)

En knekt, Gert Wilhelm Root, född 1827, från Gumby flyttar ca 1883 till Sunneby. Han var knekt i Gumby 1853-1883. Hans hustru hette Britta Lena. Deras son Oskar Emil var Ingrid Staafs farfar. Troligtvis bodde Gert Wilhelm på Sunneby 1:2. En annan son var gift med en av dåvarande ägarens döttrar, Gert Wilhelm Dog 1891 och Britta Lena 1894.

Samtidigt bodde också avskedade lifgrenadier Johannes Sund född 1797 i Sunneby.

1. Annes gifte af Eleonora Althe
Køleget i København på Riget ad for en
pantid fra den med den 1 April 1918
haja lodgata andsigtan i an, som det
altops på Vigon, utis en pantid, or
ligger her og en halv 1/15 meter og
nuværende dæmningen ved Sæmmedy
kvarn, samt ad samme vandet efter
Køleget, eget godjæmmede og Kjøp
gør udbytte afgravnungen a mark a
sine tilhørende 11/40 tuff. Sæmmedy
i København søren af Lyngs Kær
med en ass excellent afrensning
eridningssumma en gang for alle af
nuværende 900 f. Kær, som betalt
for mig den 1 April 1918 og det med
i afrikt på grund vilkør og ulfater
i eridningssumma iiga eladum
for og det skade, som gælder udfør-
dæmningen eller sæmningen kan
saaendes sin egenbrø.

2. For påbeholden mig på Riget a
for Tegorogora mig og den skov,
som den uppeste a det afrensning
gode muralel.
3. Eleonora Althe Køleget og den
ad som sævirket på de betænne
den medgifte på Riget, betænne på
egen bekvæmhed tage udførelse,
sin afrensning egenbrø.

4. Skulle gældende, og i medgifte
sæmme updfænder ad 49 kr. sa

af 11/40 rml. Summen vor dessa tidpunkt
og vaa villig at medgifva Balaget
eller dess särsimeliga yderligere
pålægning af kontraktbestämmelser
so skal dedne agave betala til
Balaget en summe stor Hvergesen
paa 25.000 f. Kroner.

Denne afveersommelse at utse
den i tvenden lisa lydende eency
af hvissa vi tagit livar vaer.

København den 9 Februar 1911

O. E. Skov

Lovetænder kontrakt godkænnes
for Elektriske Møbelbalaget A/S.

Carl J. Hansen
Ordförande

Bevidnes:

Malmøe Kachsaer
Grænne.

Indtægter
Ederdyg.

1/8 Hugo
 Hgt. Wapona's Case 2115-100, 1899 1/2 Op. 21/11/90, 1899
 Wm. Conde Auguste Hinderer, 1897 5/10 Op.

1/8 Hugo
 Son Carl Robert 1875 7/10 Op.
 Hgt. Alfred Peter Adam, 1874 2/10 Op. 1874 1/11 Op. 1874 1/11 Op.

1/8 Arturo
 Son Carl Maria, 1879 1/2 St. 1879, Amster 1879 1/2
 " Johan August 1880 2/10 " Weida 19/11/99
 Carsten dog van de Hylke de Lut

1/8 Arturo
 Hgt. Maria Augusta Hinderer, 1876 2/10 Op. 1876 2/10 Op. 1876 2/10 Op.
 Son Carl August 1876 2/10 Op. 1876 2/10 Op. 1876 2/10 Op.
 " Valther Leonard 1878 2/10 " Gron 1878 2/10 " 1878 2/10 "

1/8 Arturo
 Son Sigurd Tove 1888 2/10 "

1/8 Arturo
 Hgt. Maria Augusta Hinderer, 1885 2/10 Op. 1885 2/10 Op. 1885 2/10 Op.
 " Maria Augusta Hinderer, 1885 2/10 Op. 1885 2/10 Op. 1885 2/10 Op.
 " Maria Augusta Hinderer, 1885 2/10 Op. 1885 2/10 Op. 1885 2/10 Op.

Kalle Berg bodde på Arturo 1911.

insett i
Gumbry

Sunnely 1866 - 70

Tele. Sandens 1/4 1795 Ög tillf. från Sunnely.

Johannes Sund 25/6 1797 Ög Arsk. lifg.

1886 - 90

Vallers:

1/8 Ag. Carl Ulrik Damm f. 1826 24/6 St. Nyg, g 29/10 56 Swansh.

hustru Mathilda Carolina Jansdotter f. 1826 17/1 Ög " "

Dr. Clara Josefina f. 1868 15/7 Ög

" Anna Mathilda f. 1871 14/3 Ög Wfl. Deda 90 22/10

" Emil Amanda f. 1873 10/2 Ög " Ösberga 27/10 87

Emilia Maria Pettersdotter f. 74 1/2 Ög " N. Amerika 22/10 90

Son Gustaf Albert f. 1876 20/3 Ög

Dr. Hulda Serna 1877 2/9 Ög

Stomma Stallet:

Anka 1903

Dot. Gustaf Adolf Ström f. 1858 2/2 Hedeby enk. 83 4/12

hustru Hulda Josefina Gustafsson f. 1866 29/1 Ög gyll 87 14/6 Hedeby

son Carl Johan Fredrik f. 1889 5/2 Harry Ströms far.

Hulda lyste i Metala vistar af Jär

Kedighetsloos från Hof 2/5 89

Son Erik till Amerika i hop med en bror till

Son Henning Lisa Dour.

Hulda Ström
Lullida syster
till Hulda Ström

Summeby

11/90

Ägbr. Carl Johan Jansson f. 1833 20/11 Rök

Ägbr. Emma Sofia Stoll f. 1836 20/6 Rök

Son Frans Oskar, krympning f. 1863 26/1 Svanskals
klände sig i en oxvandra

Yorafina

Pigan Elin Maria Andersson f. 1880 3/2 S:t Rök, tillf. S:t Rök 96

öä. dr. Lisen Maria f. 1897 3/1 Ödeshög Tige

Präng Sven Christoffer Elf f. 1867 4/2 Källstod gift 90 2

Ägbr. Elin Amanda Carlsson f. 1871 1/6 Ödeshög

Son Carl Martin f. 1890 29/1 Ödeshög

Dr. Gerda Elisabeth f. 1891 14/10 "

" Ester Maria f. 1893 20/11 "

Son Nils Hjalmar f. 1896 21/2 "

Dr. Anna Maria f. 1898 21/7 "

Ägbr. Sven Peter Jansson f. 1827 19/5 Ög ~~gift~~

* Ägbr. Christina Maria Fredén f. 1832 19/1 Ög

Ägbr. Gerdt Wilhelm Rof f. 1827 13/3 Ög gift 57 21/8 Ög

Ägbr. Brita Lena Svanén f. 1823 15/2 Ög, död 23/12 98

Son i ägna hus

Hulda & Oskar Ström
boade i köket

in på 20-talet.

* Kristina boade i rummet
med 6 köns. 20 min.
till Ingrid.

Ström † 1943)

Hulda först i Strömmatorpet (flyttat till
John i Ryd)

Sunnaleq

Kvorn (8/10)
 Egge
 Hsammang
 Kvorn (1/10)

Hj. Claes August Jern f. 1862 4/1 Værre gift 96
 Husk. Hilda Rosina Johansen f. 1854 12/10 St. Høy Boro
 Dr. Anne Maria f. 1887 24/6 Oq
 ' Hilda Merer f. 1889 29/4 "
 Son Carl Werner 1891 16/11 " Elhabetas pappa
 Hj. Carl Johan Emil Johansen f. 1888 10/9 Oq gift
 Husk. Auguste Albertina Carl. Høffl. Heds 7/12 97
 f. 1863 24/3 Herberga
 dr. Wilma Christina f. 1891 26/9 V. Tøllsted
 Son Karl Jacob f. 1897 20/6 Oq

Quornen Ag Claes Jern, Carl Joh. Emil Johansen
 Husk. Sven Christoffer Elf. Høffl. 12/4 97

2
 Drang Carl August Gustafson Elf. f. 1861 10/7 Lemstø
 Bor Johanna Charlotta Høffl. f. 1821 25/3 Gledstø
 Bor Carl August Johansen Elf. f. 1834 4/9 St. Høy Boro
 Høffl. 4/11 92 bor hos sønnen Sven Christoffer Elf.
 Husk. Anne Marie Hansson f. 1830 4/8 Kider
 Bor Johanne Selmonsdr. f. 1919 23/ Oq anka 3/5 85
 Dr. Anne Maria Petersdr. (Julia) f. 1896 27/12 Oq

Nyghare Trustad
 Eskar Albert Johansson fødd 79 fra Grønna
 mit til kvorn 6/602
 Drang Gustav Herman Petersen

1887-1893-Ödeshög Sjö 2
Sven Erik Larsson 1887 18/3 Ödeshög Sjö 2
Lennart Maria Petersen 1888 10/11 "

Bergar befordrad 99 Karin regne Nuno

1887 12/3 Ödeshög Sjö 2 21/9
Red 1/2 11

Anders Kona Svendsen 1883 15/3 Ödeshög Sjö 2 21/9 94

1886-90
Sven Erik Adolf Ström 1834 20/9 Högskolan 21/9 93 27
Anders Josefina Swartzman 1846 9/11 Ödeshög Sjö 2 16/6
Carl Johan Fredrik 1889 5/2 Ödeshög -

Martin uplyst från Hof 16/6 89
Karl Johan Fredrik från Hof 2/3-89

Reda Klubbens 1814 17/1 Ödeshög Sjö 2 10 1850

1891-95

1891 3/10 1854 St. Nya Sjö 2 21/9 81
Anders Numa 28/11 84 Kott. 2/11 85

Anders Bengtson 17/8 1855 Nya Numa Sjö 2
Maria Mathemma 26/5 1881 Numa

1895
Johanna Selamander 23/11 1819 Ödeshög Sjö 2
Anna Maria Thorsen 23/12 1846 Numa Sjö 2

1899 28/9 1854 Ödeshög Sjö 2 23/9
Carl Johan Emanuel Gustafsson 28/9 1854 Ödeshög Sjö 2 23/9
Anders Numa 28/9 1855 Ödeshög Sjö 2

Valdemarsson
1/8

Summery 1891 - 1900

Eggar. Nils Johanssono Sterbhus
Emban Anne Sofia Andersdotter f. 1823 $\frac{21}{7}$ St. Åby
Hvika 1/11 86

Äggar. Son Axel Nilsson f. 1850 $\frac{9}{10}$ Ödesthög
Dukt. Emelia Augusta Brant f. 1854 $\frac{31}{7}$ St. Åby Brantatorpet;
Hängde sig 1918-1919
Sunnegår.

Barnen son Carl Edwin Sköld f. 1897 $\frac{17}{12}$ Ödesthög

Dr. Elin Amanda f. 1893 $\frac{5}{1}$ Ödesthög Berts mor

Hägnad Erik Brant f. 1879 $\frac{10}{5}$ Sälby tillflyttad 98 $\frac{18}{11}$

Regier befrielse 99, gratialist

Herr Johan Otto Magnusson f. 1848 $\frac{20}{6}$ Gränna gift 68
tillflyttad från Sälby 95 $\frac{4}{11}$

Dukt. Johanna Sofia Johansdotter f. 1836 $\frac{29}{8}$ Ådelöf

48 Br. Sven Petter Jansson f. 1857 $\frac{18}{5}$ Ödesthög

Dukt. Christina Maria Johansdotter f. 1832 $\frac{19}{1}$ Ödesthög

Hägn. äg. Carl Johan Jansson f. 1817 $\frac{24}{7}$ St. Åby änk. 28/5-79

Prang Anders Viktor Svan f. 1872 $\frac{24}{2}$ Ödesthög

1890-1900

Sunnelag

Kapten Erik Perant född 10/5 1802 Säby
Inflyttad 18/11 98 ~~Reg.~~ Ång
Köper försämrelse 99 grätkalisk

Hvgr Johan Petter Magnusson 1841 2/6 Grerna
Inflyttad Åsby 95 4/11
Hustr. Johanna Josefina Johansdr. 1836²
Adelöf

Lifgr. Frans Edvard Björk 1856 2/2 St Åby Löd 23/1 1900
Ust. ¹⁸⁷²⁻¹⁸⁷⁶⁻¹⁸⁷⁷⁻¹⁸⁷⁸⁻¹⁸⁷⁹⁻¹⁸⁸⁰⁻¹⁸⁸¹⁻¹⁸⁸²⁻¹⁸⁸³⁻¹⁸⁸⁴⁻¹⁸⁸⁵⁻¹⁸⁸⁶⁻¹⁸⁸⁷⁻¹⁸⁸⁸⁻¹⁸⁸⁹⁻¹⁸⁹⁰⁻¹⁸⁹¹⁻¹⁸⁹²⁻¹⁸⁹³⁻¹⁸⁹⁴⁻¹⁸⁹⁵⁻¹⁸⁹⁶⁻¹⁸⁹⁷⁻¹⁸⁹⁸⁻¹⁸⁹⁹⁻¹⁹⁰⁰ Clara Sofia Petersdr. 1845 14/6 Keda Gift 77 19/2

Dr Maria Elisabeth 1879 9/6 Ödeshög Amerika 18/1 98
" Elin Blida 1882 6/4 " gift med Ingvids farfar.
Son Pehr Edvard 1885 13/11 "
" Oskar Verner 1888 30/11 "

Svenka Johanna
Wentagärde Johanna Charlotta Socusdr. 1825 17/3 Ödeshög
Död 97 12/7

Dräng Ev. i Kvarna: värmplikt 1890
Hrb. Sven Christoffer Elf 1869 9/2 Källbod gift 2/5 90
Hustr. Elin Amanda Carlstr. 1871 17/6 Ödeshög
Son Carl Martin 1890 29/1 ♀
Dr. Gerda Elisabeth 1891 14/10
" Ester Maria 1893 20/11
Son Nils Eljalmar 1896 25/2 bonde i Naunaryp
Dr Anna Maria 1898 22/1

sun susko Svanesson med 2/2 53 från Orlanda 7.
 Safie Josefina Johansdr 27/11 50 Ög
 S. Oskar Emil Gurburser 7/2 88 St Åby 9/11 04
 Gustaf Adolf 19/8 90
 Knut Wilhelms 6/9 92
 P. Karolina Vilhelmina 21/9 85

Svanastället:

1/10 agbr. Gustaf Adolf Sund, Åby 6/11 40 Gretelidist gift 27/12 95
 Auguste Josefina Pettersdr. 10/2 52 Ög
 Mamma son Karl Johan 29/3 83
 deras fosterbror Indit Saxe Svendsr. 5/2 92
 Inghys Gustafa Andersdr. 29/4 37 - ånka 83

Bullstöd:

Axel Gustaf Holger Lundgren 29/6 74 inf. fr. Störninge Malmskänd
 förvarare vid Bullstöds kalkfabrik. utfl. 21/10 1900 till Ekreby

RUSTHÄLLET NR. 23 SUNNEBY.

SOLDATTORP.

ÄM

 -1774

Corpral. Stephan Kaxe f.1722 Ödesh
 Kersti Andersdotter f.1720 död-73 A.1:3
 Han finns som soldat i Sunneby redan i 1
 hf1.1766-72. Utfl. efter hustr.död

1802-08 / ??/

Grenadj. Nils Sunn f.1877 i Kinna 2:2
 Stina Jonsdotter f.1779 i Trehörna

1808-16

Grenadj. Joh. Sunn 2:2
~~Stina~~ Lisa Nilsdotter f.1771 i Linderås.
 barn: Eva Lotta-05, Maja Stina-11

1816-44

Livgren. Johannes Sunn f.1797 i Ö-g 3:5
 Anna Andersdotter f.1784 i V.T 10:4
 Barn: Charlotta-17, Joh:a Carolina-19,
 Carl Johan-22, Anna Sofia-25,
 August Herman-28.
 Fam. utfl. till Åeryd.

1845.

Livgren. Carl Johan Ulf f.1822 i Linderås.

1849-54

Livgren. Anders Petter Sund f.1827 i Linderås 10:4
 Charlotta Sund f.1817 i Ödeshög.
 barn: Herman Albin-51, Lovisa Florentina-54
 Anders P.Sund är mäg hos Johannes Sunn. Han
 får avsk. som soldat p.g.a "mindre pålitlig".

1854-57

Livgren. Gustaf Axel Sjö född 1833 i Asby 11:5
 Andrina Birgitta Charl.Svan f.1835 i Ö-g
 barn: Andrina Lovisa-57

1857-76

Livgren. Fredrik August Trenk f.1836 i Ö-g 11:5
 Christina Natanaelsdotter f.1828 i Ö-g 15:2
 barn: Clara Augusta-60, Hulda Serena-63
 Tecla Amanda-65, Johan Albin-63
 Frans Wilhelm-72.
 Familjen flytter till V.Tollstad-76.

1876-

Livgren. Frans Edvard /Djerf.Tränk/Björk f.1856 i S.Å. 15:
 Clara Sofia Persdotter f. 1845 i Heda. 18:
 Barn: Emilia Otilia-77, Maria Elisabetg-79
 Elin Alida-82, Per Edvard-85,
 Oskar Werner-88.

HARTSBOL

TORP 2

trol. här.? Inga Årtal

Hans Johansson född 1742 i Ö-g
Lisa Hensdøtter född 1734 i Gränna

A.2:84

1820-1823 ?

trol. här som Jaen Månsson bor efter det att han slutat
som brukare av den fjärde gården i Hartsbol -XXXX 1819

1823 ?-1827.

Torpere Peter Nilsson född 1802 i Ö-g
Anna Greta Andersdotter f.1801 i Ö-g

A.4:162

Barn:

Johannes Christoffer-26

1829-1848

Torpere. Avsk.livgren. Gratialisten
Johan Sunn född 1787 i Adelöv död 1856
II. Katarina Jönsdtr. f. 1794 i Ö-g
~~XXXX~~: I. Sara Lena Jönsdotter- 98 i Ö-g död 1849

A.4:158

barn:

Christina-28, Carl Johan August-36, Carl Petter-40

Sunn slutar som torpare 1848 men bor kvar till sin död-56
Efter hans död bor hustr. kvar i Hartsbol. Antingen det är
på torpet eller någon annanstans.

1848-1875

Torpere Johan Svensson född 1820 i Gränna
Sara Lena Natanaelsdtr. f.-18 i Ö-g

A.11:73
13:102

barn:

Josefina Wilhelmina-50, Carl August-54, Gustaf Adolph-57
(På P. Jerns gård)

TORP & 3 ?

1849-1850

Till hus Johan Henrik Nätt f. 1826 i Ö-g
Inga Stina Israelsdtr. f.1821 i Gränna

1850-1852

Inhyes Carl Jonsson född 1802 i Askeryd
Martha Stina Olofsdtr. 1799 i V.Harg
+ 2 barn.

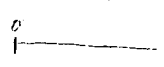
Troligen endast en stuga på en av gårdarna
uthyrd 3-4 år. Efter 1852 ingen anteckning.

I Hartsbol bor 1884-1886

arbetaren Carl Johan Svensson f. 1861
Josefina Johansdotter f.-62
sonen Carl Wilhelm-85

De kan ha bott på något av torpen men lika gärna i hus
på gården.

SUNNEBY
ÅRSREKONSTRUKTION
ÅR 53
SÄRSKILFTE
1892
SKALA 1:4000

ANGSERYD

Angseryd ligger på höjderna norr om Siggeryd, mellan Kushult och Jusseryd. "Vägar" hit kom från Siggeryd, Jusseryd, och sämre stigar från Hålan och Kushult. Från början bestod gården av 2 gårdar. Den södra skiftades 1899 i två delar. Ägarna av de olika gårdarna vid detta skifte var August Jonsson Stava, E.J. Andersson Kushult och Otto Jonsson Rossholmen. På gården som skiftades (1:5) fanns då två byggnader och ladugård utefter den väg som gick mot Siggeryd men alldeles intill husen på den norra gården. Bostadshuset på norra gården finns fortfarande rester av. I norra gården bodde Karl och Josefina Karlsson på 1800-talets slut. De flyttade senare till Gammelsby. Ägare här efter blev Anton Andersson. Han är ihågkommen för att han var en så duktig talare. Hans son ärvde också denna förmåga och blev missionär i Brasilien. Anton var farbror till Harrys Pharmanssons mor. Anton köpte så småningom även "gammalgården" i Kushult, och flyttade ner dit och huset i Angseryd fick förfalla. Norra gården brukades av Harry och hans föräldrar och syskon på 30- och 40-talet. I ladugården, som byggdes av Anton, hade de mjölkkor. Ingen ström drogs någonsin till Angseryd utan korna handmjölkades och mjölken forslades ut till Jusseryd, på den bästa vägen, där till och med bilar kunde åka.

Den nuvarande vägen mot Kushult byggdes på 30-talet.

Angserydsjön som ligger nerför backen mot Kushult ansågs som bottenlös av befolkningen här i kring. Diket från sjön grävdes 1934-35. 34 var en tropisk varm sommar. En ekstock hittades vid detta arbete som tog 2 år och 7 månader. Sutare finns i sjön. I skogen i närheten finns stora flyttblock som bl.a skolbarnen i Siggeryds skola fick gå och titta på.

SANDKULLA, "Wissastället" (Kulhult 1:2, 1:3).

Torp på ca 18 tunnland i norra spetsen av Kulhults gård, utefter vägen. Avstyckat från huvudgården vid troligtvis 2 tillfällen på 1800-talet (enl. lantmäterihandlingar).

Ladugård och en del uthus rivna, endast bostadshus och undantag kvar idag.

Knekten Pang från Bankaby soldattorp bodde här i början på detta sekel.

Taxirörelse bedrevs av Harry Wiss sen 30-talet. Harry var fosterbarn här hos Eda Wiss, dotter till "Wissagubben", eventuellt ovanstående knekt. Eda Wiss omkom 1963 i en hemsk olycka när det tog eld i hennes hår.

Här togs mycket av traktens grus. Wissagubben sålde grus till böndernas vägstycken, och var mycket noga med att alla stora stenar som kom fram, skulle forslas bort på köparens ansvar.

KULHULTS BY

I Kulhult låg tidigare 2 bostadsbyggnader intill varandra, dels det hus som finns kvar idag som är tillbyggt, och dels ett nu rivet hus som låg lite norrut som hade gaveln mot vägen. Det första huset beboddes av Harry Pharmanssons föräldrar på 20-talet. Huset revs på 40-talet.

Här i byn fanns ett snickeri. Snickarn "Oskar i Liljeberga" startade senare Möbelkompaniet i ödeshög.

ROSSHOLMEN ÖSTRA (Rossholmen 1:4)

Här låg ett mycket gammalt hus förr i tiden. På karta från laga skiftet 1857-58 låg bostadshus och ett uthus som nu. Ett rivet uthus låg mot ladugården och bakom detta låg ladugården i u-form. Delar kan vara gemensamma med nuvarande. Ny bostad byggdes 1966-67.

Hjalmar Andersson ägde och bodde på denna gården. På sin ålders höst när sonen Seved tog över driften, flyttade han till granngården i Siggeryd. Hjalmar arrenderade först en gård i Maltmossen. Seved gifte sig med sin kusin Svea från Gräsberg.

GAMMELGARDEN I KUSHULT (Kushult 1:2)

En av traktens äldsta bostadshus brann ner en nyårsnatt i början på 1980-talet. Några studentungdomar hade firat nyår i det i det obebodda huset och naturligtvis eldat rejält för att få ut den råa vinterluften. Murstocken hade sprickor och på natten när alla lagt sig tog det eld på vinden och en flicka brann inne.

Äldste ägare vi känner hette Karl Hansson, "Karl Hansa i Kushult". Han var kommunens allt i allo i mitten på 1800-talet. Han kunde hjälpa till med allt även dåtidens "fattighjälp".

Gården köptes så småningom av Anton Andersson som ägde gården i Angseryd. Anton flyttade till Kushult och renoverade (satte in centralvärme m.m.) det gamla huset. En del av de allra äldsta detaljerna försvann då men mycket fanns kvar ändå. Huset var fullt av allmogemålningar på väggar och dörrar och eventuellt såldes några dörrar till Nordiska Museet vid renoveringen. Typ kurbitsmålningar i mycket blå och röda färger, mycket blommor, blad, slingor och ornament, lär det ha varit.

Ladugården som finns kvar är gammal och med ovanligt brutet tak.

TYRSABOLA

NORRA GARDEN "SKOLAGÅRDEN"

Tidigare kronogård hörande till Visingsö. En s.k. Per Brahe-gård. Skolan på Visingsö försörjdes av dessa gårdar. Gården var känd för sin mäktiga skog med väldiga granar.

David's pappa arrenderade denna gård av kronan. David köpte loss denna gård på 1952 medan han bodde här. Det var då den sista i socknen som blev friköpt från Visingsöskolan.

Husen till denna gård är några av de äldsta i trakten. Gården lär ha brukats av samma släkt i minst 10 generationer. Tyvärr förfaller de nu snabbt. Glädjande nog påbörjades dock en viss renovering ca 1996.

TYRSABOLA

SÖDRA GARDEN

Ägd av lantbruksnämnden tidigare. Nu ägd av Werner Andersson i Kaxbol. Igenplanterad av Lantbruksnämnden på 60-talet. Här bodde Oskar Johansson, Karl Höög och en som hette Ekbäck.

SOLDATTORP.

Tätheten mellan soldattorpen är slående. Här redovisas av oss kända i vår trakt.

Gumby
Bankaby
Rossholmen
Sunneryd
Kushult
Ang
Sunneby
Tingstad
Klämmestorp
Amundeby
Skälaby
Stava
ca 12 st. inom en radie på ca 7 km.

TALESATT OCH CITAT FRÅN BYGDENS HORISONT.

David Strid från Bankaby. dikesgravare den heta sommaren 1934:

"Pojka dricker flaskedricka men ja ja dricker kulingadricka"

(Flaskedricka var pilsner. Kulingadricka var svagdricka ifrån stora kuttingar.)

Allmänt:

"Var och en har sitt men Lina Jönsson har brocket."

"Dra åt Skänninge!" (Nästan svordom när man blev osams eller "okontanta" som det heter här.)

David Strid i Bankaby: (efter att ha blivit beskuten av grannen Gilbert Danielsson i Harsbol.)

"Kula ho sitter här. Lever ja i möron så ses vi på Hjässen och lever ja inte så är ja dö." (Hjässen=Hjässan på Omberg)

Albertin i Gumby: (Arg på pojkarna som var efter dottern)

"Söen anaskade sloka" . "Söen anaggat"

Kalle Dabb:

"Blir det inte vackert i möra så blir det regn"

"Gud bevara hus och hem för in i helvite"

"Känn så det drar" (I tratten på gramofonen)

"Denn fattige Sännarn" (Syftande på Henning på Sand i granngården).

"Hör han inte Eriksson han ska lv!" när inte Eriksson ville följa med på slätterkaffe. Eriksson hade inte hjälpt till men han var av lite finare sort så därför ville Kalle ha honom med.

Kalle Dabb apropå sina fina gummistövlar som han alltid bar:
"På vintern ä di som en kakelugn och på sommarn som en isdös.

När Kalle hade blivit nekad slakttillstånd i ödeshög sa han till kommunpampen: Du gör håket du vill, men i möra dör grisen.

Allmänt:

"Hej vad det visslar sa Kalle Ross när han körde omkull med Lisa Norr i Aryds li"

"Eda Wiss - ho biss. Eda Ross - ho slåss och Kalle Dabb han slår knorr uppå svansen." Detta sjöng barnen när de gick förbi Kalle till och från skolan. Han var alltid ilsken på ungarna.

Alternativ version: "Eda Wiss - ho biss. Eda Ross - ho släss och Lisa Norr ho slår svansen i knorr.

Holger i öjan var en snäll gubbe som ibland gjorde dåliga affärer:

"Såna här affärer tjusar mig inget vidare"

"Det får en ta som en prövning"

"Ja ibland ä de så konstit i affärsvärdlen att en inte förstår sig påt, förstår du".

"Ser Du" sa Anton Fese i Gammalsby. (i slutet av alla meningar lade han till detta: Ser Du)

"Te Visingsö de ska ja, om ja sen ska cykla"

Tvålgubben som varit sjöman: (presenterade sig som: Johansson. Sverige)

"När inte lotsen vågade köra vidare, kallade de tvålgubben till rodet."

"Vem har tatt hem båten? -Det har Johansson, Sverige." (skryt från hans sjömansliv)

(Vid slättern:) Tvålgubbens liar hette Rakkniven, Djävulsryttarn, Vildfräsarn och Döddansarn.

Någon frågade: Har Vättern lagt sig? "Ja ja kan inte se att han står upp" sa Tvålgubben.

"Jag har kommit i e låda och kommer inte ut." (i de värsta stenhargen vid slättern.)

Kalle Ross hade alltid problem med sina kvinnoaffärer.

En gång flydde en av de uppvaktade per cykel.

"Gonatt, tänkte jag. Där gick den". sa Kalle.

"Där gick andakten för mej" sa Kalle Ross när byxera sprack på damen framför på bönemötet

Knekten Fritz Hadd i Gumby:

"Dog han före mej eller ?"

"På ena log ho smått och smacka på de ara (andra) va ho stenablind." (om Lödar-Annas ögon)

Urmakare Pettersson i Aryd. "Lödarn": (när han fick frågan om han kan laga den här klockan).

"Kan !! De beror på om jag har sinne, håg och lust."

Oskar i Norra Bråten: (Han gälade gärsgård och plockade fimpar på torget i ÖSJÖ. Fimparna rökte han sen i sin pipa.)

"De ä inget som stupar å" (när han inte hade bråttom)

"Har du hört å nåt?"

"Förakta inte de gamla kakorna, de är fjolårsgamla" sa prosten Magnusson.

En elev frågade fröken i Siggeryds skola om första värtecknet? "Det är när Lull-Ida tar på sig gymnastikskorna" var svaret.

"Säg inget ont om Ida. Hon är en ädel kvinna" sa Gyllenhammar.

"Som ja sär" sa alltid Fredrik på svängen.

Torgförsäljare i ödeshög:

Om fläsk-korven: "Den har jag gjort egenhändigt, gjort själv".

Om kött:

"Ska Du ha bit, eller av de malna."

"Va i heckorte sa Petter Järn i Harsbol"

"Burtiven" sa Olson i Bultsbol som en svordom efter att ha varit i Amerika och hälsat på sina barn. Kommer troligtvis från de engelska orden: but even.

Okända citat:

"Antingen ä de ja eller grinna som å sne."

"Fråga inte mej jag kom igår hit."

"Vi tjänte bra me penga men wiskeyn var dyr"

Värt att prova: Om Du lägger en höna på sidan i sand och från spetsen på näbben drar några streck utåt i sanden som solstrålar. Då ligger hönan kvar och tittar på dessa streck hur länge som helst. Tills någon reser henne upp.

LUFFARE MAN MINNS

LILLA-HUVET: Hade alltid med sig egen förning. Man fick inte bjuda. Han frågade om han fick koka kaffe och kokte på hälften vatten och hälften kaffe. Gräsligt starkt blev det. Sen drack han kaffet ihop med en egen korvabit på eget bröd. Han blötte upp sitt snus med kaffet.

ALBIN LUNDQVIST: Gårdfarihandlare snarare. Sålde bl.a kvinno-
underkläder.

LJUNGVALL: från Adelöv.

BLINNE-HERMAN: från Bodebol

MOTALA-LASSE:

En från Kumla: Honom fick man heller aldrig bjuda. Han lämnade alltid ifrån sig tändstickor när han skulle sova på logen.

SANDELINARNA: kallades tattare.

TOFFLA-ALBIN: Albin Andersson från Boxholm. Bodde både hos Hulda Ström i Sunneby och Lisa Norr i Gumby. Han ville vara hos Hulda Ström. Men ibland tröttnade hon. Då gick han till Lisa Norr. Sen sa Hulda " Ska Lisa ha han på nätterna så får hon ha han på dagarna osså."

OLIKA HANTVERK OCH SERVICE I BULTSBOLSBYGDEN

Vid sekelskiftet och några årtionden därefter.

AFFÄR (Inklusive post och tele): Bultsbo.

SKOLA: Siggeryd.

MISSIONSHUS: Bultsbo.

SÄGAR: Jusseryd, Torp, Åryd, Gammalsby och Sestorp.

KVARN: Sunneby.

SNICKERI OCH MÖBELTILLVERKNING: Jusseryd, Harsbo, Sestorp, Åryd och Torp.

SMEDJA: Harsbo och Kaxbo.

SKOMAKARE: Siggeryd, Bultsbo (inklusive "tandläkare").

MALARE: Harsbo.

BORSTBINDARE: Gumby.

SKRÄDDERI: Gumby, Jusseryd.

SLAKTARE: Jusseryd.

FESTKOKERSKA OCH LIKSVEPNING: Gumby.

TAXI: (från 1930) Eskil Nilsson i Bultsbo. övertogs 1934 av Harry Wiss i Sandkulla

SÄGAR I BYGDEN

Här rör vi oss på ett större område än vad som är vanligt i den här studiecirkeln:

För att hugga, transportera och såga virket arbetade man i Huggarlag, Körarlag och Sågarlag. Arbetet pågick vid olika tider och samma människor kunde arbeta med dessa olika sysslor.

Här fanns det sågar:

- Skrädeberg.
- Torp. Ambulerande med ångmaskin. Var bl.a. i Siggeryd.
- Tällekullen. Ramsåg. En av de större. Flyttades hit från Sibirien nära Bäck men på Bodebols marker. Sågade på vårarna från mars, och hade på mitten av 50-talet 7-8 anställda
- Stava. Här fanns också en kvarn.
- Åryd. Även kvarn och snickeri.
- öjan. Ambulerande. Var också och sågade i Siggeryd.
- Lövstad. Något större såg. Vattenkraft och ångmaskin.
- Holkaberg.
- Gammalsby. Enbladig ramsåg
- Kaxbol. Sågade mest björk och al.
- Skälaby. Vid kärret låg (något osäkert) en såg och en kvarn.
- Amundeby. Såg och kvarn.
- Jusseryd. Från ca 1948. Motorn kom från Nisshult.

SNICKERIER

Även här rör vi oss i ett lite vidare geografiskt område.

- Sestorp. Här hade Henning Gustafsson snickeri. Han hade serieproduktion på kökssoffor. Dessa kallades Henninga-soffor. Han tillverkade 6/vecka. Stolar kostade 35 kr. styck. Även dörrar och svarvade ljusstakar tillverkades. Varorna såldes i Ösjö av Oskar Karlsson, Oskar Ceder och Ernst Karlsson.
- Aryd. Snickeriet sköttes av Alvar och Gustav Kruus. Här gjordes möbler av allehanda slag. Firman flyttade till byn och blev Ödeshögs Möbelkompani, som fortfarande existerar idag.
- Svinneby. På Arturs gård gjorde Axel Nilsson laggkärl.
- Torp. Detta snickeri brann ner 1927 eller 28. Här tillverkades soffstommar, fåtöljstommar, kökssoffor och stolar. Även skidor s.k. Törpaballa gjordes. Alltefter kvistighet såldes de i A, B eller C-kvalite.
- Kaxbol. "Gubba-snideri" som tillverkade trægubbar. Kända personer snidades i karikatyr.
- Jusseryd. Här har många personer jobbat ihop med Olle Andersson som startade sågen ca 1945. Bl.a Birger Karlsson i Jusseryd, Karl-Erik Gustavsson i Harsbol och Arnold Franssön i Tingstad. Här byggdes fåtöljstommar, radiobord m.m. Virket köptes först från bl.a sågen i Öjan. Senare ordnade Olle virket från egen såg.
- Harsbol. Oskar Pettersson hade ett litet möbelsnickeri i ett uthus på 10- och 20-talet.

JOSEF KARLSSON.

Minnesanteckningar från samtal med JOSEF KARLSSON från Gammelsby. Han var 92 år då i april 1996. Han bor nu på Solgården i ödeshög. Harry Pharmansson, från Harsbol, var också med.

Josefs släkt har ägt gården i Gammelsby i 5-6 generationer. (Gården Gammelsby 1:6). Hela Gammelsby omfattar 1/2 mantal. Josefs farfar kom från Klämmestorp. Josefs far dog 1920. Han var bonde och slaktare men byggde också Bultsbol missionshus på 1880-talet. Han hade 8 barn. Josef gifte sig 1927 med Karin från St. Renemo.

Torp under Gammelsby:

- Antons
- Bergs. Fredriksson. Här bodde också Hugo Stavlid.
- Sköldastället. Magnusson. Fredrik Andersson bodde här till 1948.
- Ytterligare ett torp med körsbärsträd. Antons far bodde där.

Gammelsbyåna som rinner genom byn och sen ut i Visjö.:
Sågar fanns vid Lövsta. Bodebol (flyttades till Tällekullen) och i Gammelsby. Kallad Gammelsbysågen som låg vid Sågarevallen. Där fanns också en kvarn.
I åna fanns väldigt mycket fisk. Josef snarade gäddor på vårarna.

Sunneby (granngården): Josef berättade om Karolinegården. Där bodde Karolin vid såga. Ett annat ställe var Ströms (kallat Strömmatorpet) Här bodde Hulda Ström (även hennes make) Hon flyttade till Holken och blev hushållerska till Oskar Johansson. "Spankens" kallade Josef ett ställe i Sunneby. Där hade han som liten blivit skrämmd av Spanken som kröp ut ur sin stuga.

Sunneshö (granngården) "Gripagården". Leifes gård: hade följande torp:

- "Fångtatorpet. Här bodde Oskar Johansson "Fångte". Han hörde till de fattigaste i östergötland. Hans mor var tiggerska i bygden.
- Brantatorpet vid sjön.
- Klings på gränsen mot Skälaby. Här bodde Frits Hadd.
- Urastället.

Grytemon: Ligger på Gammelsby marker nära Sunneby. Två söner, en från vardera gården i Gammelsby rymde till skogs under 30 åriga kriget. I ett stenhög vid ett stort berg hade se en gryta med vars hjälp de överlevde flykten.

Gårdarna i Torp och Gammelsby bytte socken 1928 eller 1929 från St.Aby till ödeshög.

Efter laga skiftet hade nybyggda hus med ca 20 tunnland mark ett taxeringsvärde på 700 kr.

Under nödåren på 1860-talet räddades man här i bygden av att man fick köpa rysk råg i Klämmestorp, för 85 kr/tunna. Värsta torkåret gick korna ut i sjöarna och fastnade.

Under första världskriget var det ransonering. Alla fick äta blandsäd. Man plockade mängder med grankottar, hektolitervis, för att elda tågen i ödeshög med.

Priserna var efter första världskriget mycket bra. Dock föll de kraftigt 1921/22 och 1929. 1921 fick man på vintern 85 kr för en famn ved. Vid midsommar var samma mängd värd 21 kr. (Även en slaktad gris kunde vara värd upp emot 1000 kr. ej Josefs uppgift.)

På 1930-talet kostade 10 tjog ägg 5 kr. En ko kostade 30 kr.

1934 blev priserna bättre. .

1878 tjänade Josefs mor 60 kr/år som hushållerska.

Hur "Lampåkern" fick sitt namn: En farbroder högg sig i foten. Han sprang hem och hämtade nockaväv (spindelväv) och säck och band om. Det läkte bra men han fick gå 3 veckor och "lampa". (lata sig).

En kvinna i Basliden som hette Sanna sydde kläder åt folk i bygden.

Ca 1910 hade Josefs far 4-5 kor, 1 häst och 1 par oxar. Josef hade själv ca 10 , 2 hästar. få grisar. enstaka får och höns.

En ny ladugård byggdes 1926/27 för 3300 kr. Byggare var Eskil Karlsson i Tingstad som hade 30-35 öre i timmen.

I Gammelsby bodde på Bergs en skinnberedare. Han var hemskt snål och rädd om sina skinn. Han fick åka med Josefs far till stan. Han drack alltid kaffe där påtåren kostade pengar. "Vill du ha påtår Kalle? Jag vill inget ha!"

Josefs far sa alltid: " Fattigdomen är inte tung att bära om många bär den". "Utan gardiner och trån (krukväxter) - inget hem."

Man odlade rovor på mossarna till djuren och humle till dricka.

Man plockade mycket blåbär och lingon men ingen svamp.

"Kårda ull". Dialekt för kårda ull. Även verktyget hette "kårda".

IDÉER OCH UPPSLAG

1. ROSS HÖNUNGSSLUNGNING.
2. KALLE DABBS SLAGSMÅL MED SMÅÄNNINGAR GENOM ATT SKJUTA SKARPT I LUFTEN.
3. ANKAN PÅ SAREKALVGÅRN
4. KLEIST EN STÅCKARS MORDBRÄNNARE Klart!
5. KALLE DABB: 17 000 TON tungt var halmlasset han köpt.
Löspressad halm var det.
BASTA STRÖMMEN
HALVA GRISEN
MJÖLKEN I EVIGHET
KOMMUNISTERNA OCH HÖGERN BORDE SLAS IHOP.
KALLES TRATTGRAMOFON.
KALLES STARKSKJUTANDE BÖSSA
ORRJAKT
6. Att soldattorpen låg så här tätt:
Gumby
Bankaby
Rossholmen
Sunneryd
Kushult
Äng
Sunneby
Tingstad
Klämmestorp
Amundeby 10 st inom en cirkel
 på ca 5 km.
7. Den begravda tysken vid tyskmossen mellan Torp och Sestorp.
8. Den grymme stränge slaktaren Kalle-Marie i Jusseryd.
9. Kvarnarna i Aryd.
10. Falk i skolan:
 - skamvrån
 - "radien x radien x 3 hela 14 hundra delar"
 - gymnastiken "armar uppåt sträck" och spikhuvud i det grova golvet när man skulle göra svikthopp.
 - militärisk drill vid bänkflyttning innan gympa och slöjd.
 - en psalmvers om dagen 3 dagar i veckan.
 - "sitt ner och skäms"
 - italiensk geografi. Staden Genua. Hela klassen kvarsittning.
 - Dåligt hyvlade bräddaorpar slås i huvudet på eleven.
 - Artur i Bultsbol snidar ett nattduksbord av gammalt granstaket.
 - Oskar i Bultsbol lev. virke med tjocka lager av hönskitt.
 - Herbert Gustavssons grabb Kurt Gustavsson är journalist i Sthlm och gjorde en brödspade i slöjden hos Falk.
 - _____
 - _____
 - _____
- Kalle Ross gick inte bra ihop med Falken. Kalle var klen i räkning men klarade sig genom att låna Valter Rosenqvists räknehäften. Valter gick en klass före.
- Alla barn som haft påskägg med sig till läraren fick komma in till läraren och fika. De andra barnen fick inget. Äggen sålde Falk sedan till affären i Bultsbol.

-Hämndaktioner på Falk:

Ett halvt kilo strösocker i bensintanken på Falks Opel, under fruktodlarföreningsmötet hos Oskar i Sunneby.

Snöbollskrig med smutsiga snöbollar vid Bultsbols missionshus.

11. Kalle Blom som sålde sill hos Holstenssons affär för 8 öre styck i speciellt rum. Dessa kallades sillastrypare. Kalle var dessutom kyrkvaktmästare.

12. Husförhör. prästen Snällman förhörde bara dom som inget kunde. S. ligger begravd i ösjö. öninge by håller husförhörstraditionen vid liv.?

13. Stackars fattigt folk som fick ställa till med begravning.

1:a dagen: Frukost för begravningsgästerna. Liket var hemma. Sedan själva begravningen. Sedan middag för alla gästerna. Vägen skulle vara pyntad med granris. Ev med hela granar med bruten topp i färdriktningen. Ju mera granar desto finare folk.

2:a dagen: Middag för de gamla och orkeslösa som inte orkat komma på begravningen.

3:e dagen: Middag för "dödgravare", vaktmästare, organist och orgeltrampare.

14. Karl Bank 1796-1860 som började som soldat i Bankaby och senare i Harsbol blev en välborgen nämndeman på Andregårn och hade råd att ge nästan alla sina barn varsin gård efter sin död.

15. I Börstabil söder om gårdarna Harsbol och Bankaby körde Värmlänningar med häst i skogen på 1890-talet. De söp och härjade en hel del.

16. Gilbert Danielsson i Harsbol var gift med "Rika-Fina". "Lusa-Fina" bodde i Stava vid Vida Vättern.

17. Hjalmar och Ellen i Pettersburg fick inte behålla sina barn. I Adelöv fick hon tvillingar. Barna skrek när allt fint folk var på besök. Prästfrun sa att hon skulle ge tvillingarna bröstet. Då sa någon: "Släng ungen i väggen och ta hit den andra så får vi se om den paltar".

18. Starrslätter i bygden gjorde man till ca 1930. man förvarade i ängslador. Kalle Bäck säger att detta hö var ko fodret. Ängshöet gick i första hand till hästen.

19. Ett dikesgrävarlag 1932:

Oskar Johansson i Glasfall lagbas.

Robert Fredriksson Fagerhult

Oskar och Emil Strid Pettersburg, Bankaby.

Arbetsredskap var en svängbar kran. I övrigt var det handgrävning och sprängning som gällde. Det gick åt mycket pilsner.

20. Vem är livgrenadier Ax som bor i Siggeryd 1891. Enl. målarns dagbok.

21. Suggan Stina i Äryd på 1940-talet var den största bygden sett. Benavkok hade varit hennes mat. Benkrosset gick till hönsa. 5 slaktare tog sig an henne. Hon lär ha vägt minst 240 kg.

22. "Vind-ägg" var ägg som lades utan skal.

1895. Utflyttade till U.S.A.	Nordamerika.	under tiden 1895-	M	K
Hemmadr. Clara A. Johansson Stavreberg.	1	dtr. Eda Lovisa Carlsson, Åby Söderg.	1	
Gossen Axel Herman --	1	dräng Evert Aug. Andersson, Ö.Riddarg.	1	
Skrm. Carl O. Rettersson Ö-g	1	" Hugo Ferd Ohlsson, Råby	1	
Skom. Johan Lindberg "	1	pigan, Eva Eklöv, Ö. Haddåsen	1	
Yngl. Hjalmar Carlsson Maltmossen	1	dtr, Anna Josefina Göte, Tellkullen	1	
Hyresg. Frans V. Johnsson, Gåsabol	1	Anna Elisa Westerberg, Ö.Riddarg.	1	
h. Johanna W, -- --	1	dtr, Frida Gustafsson, Ö. Pilgård	1	
Carl Viktor -- --	1	dräng, Carl Viktor Rettersson, Ö. Haddåsen		
Oskar Algot -- --	1	dtr, Hilma Gustafsson, Ö.Haddåsen	1	
Sigurd Waldemar -- --	1	pigan Anna M. Sandahl, Ugglehult	1	
Astrid Signe Maria " --	1	dtr. Hilda "aria Carlsson Åryd	1	
Ruth Elin Cecilia " --	1	s. Axel Herman Carlsson, "	1	
Mabel Batseba Teodor " --	1	pigan, Anna Em, Carlsdtr. Öninge	1	
Dräng Frans XXXX Gustafsson, Kushult	1	Johanna Sofia Björk, Ö. Haddåsen	1	
-- Aug. Reinhold -- "	1	Adolf Fredrik Carlsson, Åby Södergård	1	
Frans L. Natanaelsson. Visjö	1	hyresg, Carl Alfr. Nilsson, Ö.Riddarg.	1	
h. Laura Christina " "	1	h. Josefina Alf, --	1	
s. Artur Leonard " "	1	dtr. Rosina Mathilda --	1	
Dräng, Oskar Fredrik Ross Rossholmen	1	pigan, Eda Rosina Fransdtr, Ö. Gatugård	1	
Helena Maria Carlsson, Kushult	1	" Dina Maria Jonsdtr. Wisjö	1	
Elin Theresia Sjöstrand Kulltorp	1	dtr. Jenny M. Gustafsson, Sestorp	1	
H. Hedda Johansdtr, Åby Gästgg.	1	pigan, Anna Lovisa Nordström. Lakarp	1	
dtr. Jenny Maria --	1	dtr. Clara Amanda Johansson, Stavreberg	1	
hemdr. Clara Jos. Daun, Sunneby	1	pigan, Jenny Axelina Johansson, Munkeryd	1	
Dräng. Joh. Emil Andersson. Öninge	1	pigan Amanda Flor, Carlsson, --	1	
-- Gustaf Emil Carlsson, Munkeryd	1	Carl Adolf Fredriksson, Åby Jutegd.	1	
Hulda Johansdtr. Ö.Gatugård	1	Dtr. Emilia Maria Ters. Andersson, Bodebol	1	
Anders Jansson, Ö-g Riddarg.	1	Johan David Johansson, Ång	1	
Knut Oskar Karlsson Ö-Skatteg.	1	Dräng Karl Hjalmar Strid, Stockeryd	1	
Hemson, Teodor Isi Andersson, Fagerhult	1	s. Ernst Leonard Fors, Kulltorp	1	
Ä. Selma Amalia Persson, Ö Skatteg.	1	1897.		
dtr. Elsa Vikt. Maria Lättström "	1	Johan Theodor Hvass. La Krokek	1	
Elin Amalia Gustafsson, Ö.Riddarg.	1	Eda Math. Gustafsson, Hartsbol	1	
Gustaf Albin Friberg Sunneryd	1	dtr. Hulda Josefina Gode, Ödeshög	1	
Hulda Teresia Samuelsson Ö.Klockarg.	1	pigan Hulda Math. Karlsson, Ödeshög	1	
Yngl. Johan Fred Nordlander Ö Riddarg!	1	Dräng, Frans Rikard Hult, Åby Jutegård	1	
s. Viktor Renh Gustafsson, Jusseryd	1	s. Karl Johan Karlsson, Åeryd	1	
s. Anders Vilhelm Andersson, Kaxbol	1	dtr, Maria Elisabet Björk, Sunneby	1	
s. Per David Johansson, Ö Skatteg.	1	s. Gustaf Albin Daun, Sunneby	1	
s. Carl Teodor Carlsson, Hartsbol	1	Emilia Amanda Math. Andersson, Gumby	1	
s. Carl Aug Samuelsson, Gåsabol	1	Otto Farman Fransson, Bultsbol	1	
s. Aug Viktor Carlsson, Ugglehult	1	dräng, Anders Teodor Nöjd, Rossholmen	1	

1898.

Selma Augusta Fredriksson, Öninge	1	Ä. Clara Eriksson Test. Ö.Skatteg.	1
Ernst Henning Th, Karlsson, Bultsbo		Oskar Vilh. Johansson, Äny Fyrb.gd.	1
Oskar Emil Pettersson, Börstabil	1	Klara Krist. Andersson, Klämmestorp	1
s. Per Pingal Pihl, Ö.Riddarg.	1	Hilma Josefina --" --" piga	1
Anna Lovisa Augustdtr, Erikstorp	1	Ernst Mattias Johansson, Glasfall	1
Walther Lennart Falk, Sunneby	1	Carl Rick. Samuelsson, Kenikenäs	1
Hanna Krist, J.Andersson, Bultsbo	1	pigan Alma Rosina Karlsson, Bankaby	1
1899.		" Albertina Karlsson, Öninge	1
Hilma Andrsson, Råby	1	s. Axel Th. Strid, Bankaby	1
Anna Math.Gustafsson, Ö.Riddarg,	1	dr. Clas Henning Svärm, Råby. Tillstånd!	1
Jenny Amanda Karlsson, Ö.Riddarg.	1	piga, Elin Charlotta Strid, Fagerhult	1
Hanna Amanda Johansson, Daglösen	1	s. Simon Efr. Lejon, Kushult	1
s. Carl Otto Pettersson, Sestorp	1	1901.	
Axel Rikard Isaksson, Visjö	1	Ernst Rick. Johansson, Sestorp --son	1
Anders Aug, Johansson Gumby	1	Johan Aug, Blom, Sunneby. Nåd. tillstånd!	1
h. Clara Olivia f.Stolt "	1	arb. Oskar Emil Karlsson, Kopparp	1
s. Carl Georg Andersson "	1	s. Hjalmar Efr. Karlsson. Ugglehult	1
D. Edit Alvida --" --"	1	arb. Gust. Farman Karlsson, Gåsabol	1
s, Oskar Edvin --" --"	1	s. Otto Hjalmar Karlsson, St Krokek	1
d. Frida Ottilia --" --"		snick, Johann Th. Johansson, Kulltorp	1
Ä. Gustava Gustafsson, Siggeryd	1	arb. Gustaf Johansson, Kushult	1
Thure Vikt. Andersson, Öninge	1	h. Maja Stina Nilsdtr. "	1
Knut Th. Gröndahl, Ö-g By	1	d. Alma Jos. Lundqvist, "	1
d.Edit Amanda Karlsson, Bultsbo	1	arb. Karl Elis Hallén. Stavreberg.	1
d. Amanda Fr, Andersson, Ö-g Riddarg.	1	d. Alma Math. --" --"	1
dräng. Patrik Leo. Sund. Öninge	1	fröken-Hildur Nyberg. Ö-g Riddarg.	1
pigan Julia Th. Nerman, Orrnäs	1	1901.	
Anders Aug Andersson, L. Krokek	1	Ernst Rikard Johansson, Sestorp	1
Fredr, Josef. Jonsdtr. Wisjö	1	Johan Aug. Blom. Sunneby	1
Nils Fredrik Röst, från Socknen!	1	Oskar Emil Karlsson, Kopparp	1
s. Carl Patrik Blom, Sunneby	1	Hjalmar Efr. Karlsson, Ugglehult	1
1900.		Gustaf Farman Karlsson. Gåsabol	1
David Valfr. Johansson, Visjö	1	Otto Hj. Karlsson, St Krokek	1
Axel Edv. Ross, Bodebol	1	Johan Thure Johansson, Kulltorp	1
d. Hulda Josef. Gustafsson, Smedstorp	1	Gustaf Johansson, Kushult	1
s. Oskar Albert Karlsson, Åeryd	1	h. Maja Stina " "	1
Ä. Emilia Persdtr. Klämmestorp	1	Alma Josefina Lundqvist, Kushult	1
s. Carl Aug. Jaensson, --"	1	Karolina Karlsson, Öninge	1
Emil Konr. Reinh. Carlsson, Kushult	1	Ä. Maria Charl, Andersson, Lyckan	1
d. Ellen Olivia Ekström. Skrädeberg	1	Anna Serena Fransdtr, Gåsabol	1
Johan Oskar Farmansson, Mark	1	Emma Gustafsson Hellgren, Ö-g Skatteg.	1
XXXXXXXXXXXX		Clara Alfrida Johansson, Kulltorp	1

22-17-39

23-17-40

1901.		1903.	
Alma Edit O. Karlsson. Åby Jutegård	1	Frans Oskar Johansson, Glasfall	1
Helga Teresia Svärm. Öninge	1	Gerda Maria Engvall, Sjöberga. piga	1
Eda Maria -"- -"	1	Karl Farman Karlsson. Ö-g Riddarg.	1
Oskar Rikard Samuelsson, Gåsabol	1	Fritz Em. Hagelin, Råsholmen	1
Ernst Oskar Gustafsson, Fogeryd	1	Axel Fredrik Börjesson, Ö-g Riddarg.	1
Berndt Henning Falk. Sunneby	1	Anna Kosina Ehn, dtr. Sunnesjö	1
1902.		Ester Sara Regina Pettersson, Sestorp	1
Karl Anders Andersson, Fagerhult	1	Gurli Vilh. Karlsson, Ö-g Gatugård	1
Herman Johansson, St Smedstorp	1	Anton Lindberg. Ö-g Skattegård	1
Gustaf Teodor Karlsson, Gåsabol	1	Joh Gust, Hellgren, -"-	1
Farman Reinhold -"- Äng	1	Ernst Teodor Ehn. Öninge	1
Frans Otto Johansson, Frebol	1	Henning Robert Karlsson, Ugglehult Skr.	1
Karl Robert Svensson, Ö-g Riddarg.	1	Elin Matilda Johansson, Kushult	1
Axel Berot Karlsson, St Krokek	1	Emilia Math. Joh. Gren, Svemb Skr,gd.	1
Vendla Maria Johansson, piga, Råsölm	1	Fam. Aug Th. Rydh. Frebol,	3 3
Henning Josef Strid, Maltmossen	1	Dr. Gustaf Anton Gustafsson, Öninge	1
Axel Vilhelm Johansson, Kråkeryd	1	Johan Helge Johansson, Sunneryd	1
Anna Elisabet Karlsson, Ö-g Riddarg.	1	1904-- Valfrid Henning Lilja, Kråketorp 1904.f	1
Maria Sofia Bremer, Ö-g Skatteg.	1	Algot David Karlsson, Äng	1
Carl Arvid Bremer. -"-	1	Per Otto Augustsson, Råby	1
Erik Teodor Norr, Jusseryd	1	Hulda Josefina Karlsson, Råsholmen	1
Erik Henning Karlsson, Haddåsen V	1	Anna Teresia -"- Gumby	1
Oskar Vilh. Grönqvist, Ö-g Gatugd.	1	Ester Elin Kr. Gustafsson, Angseryd	1
Karl Oskar Andersson, Ö-g Riddarg.	1	Ester Matilda Karlsson, Äng	1
David Rikard Karlsson, Kopparp	1	Per Albin Danielsson, Svemgs Österg.	1
Axel Ferd Lindström. Tellekullen	1	Hilda Elisabet Johansson, Bultsbol	1
Julia Ester Gustafsson, Fogeryd	1	Klas Edvin Ryd, Ö-g Riddarg. skraddare	4 5
Carl Magnus Sandberg. Kushult	1	Elin Kristina Johansson, Ö-g Gatugård	1
Anna Elisabet Karlsson, Kopparp	1	Lovisa Nyberg, Änka " Riddarg.	1
Gustaf Rikard Johansson, Kaxbol	1	Karl Emil Karlsson -"-	1
Ida Josefina Gustafsson, Hårdstorp	1	Kerstin Persson, Orrnäs	1
Edla Josefina Samuelsson, Gåsabol	1	Konrad Fabian Samuelsson, Holkäberg.	1
Selma Helena Karlsdtr. St Krokek	1	Sonja Paulina Karlsson La. Krokek	1
Karl Johan Hagelin, Ö-g Riddarg.	1	1905.	
Karl David Kylén. V. Haddåsen	1	Henning Erik Valdemar Pihl, Ö.Riddarg.	1
Robert Henrik Ferb. Svemb	1	Andersson Herman Andersson, Råby	1
David Hill, Bankaby	1	Augusta Am. Math. Gustafsson, Ö-g Riddarg.	1
Helena Karolina Johansson, Kopparp	1	Algot Sigfr. Johansson, Holkäberg.	1
Elis Valter Lindén. L, Krokek	1	Johan Aug. Ahlqvist, Ö-g Riddarg.	1
Karl Aug. Valfr. Tallberg. Stava	1	Edla Josefina Ross, Wisjö	1

27-11-38

27-11-38
= 52

1903.

.....
 Karl Emil Johansson, Kulltorp 1
 Earl Sigfrid Johansson, Ö-g Riddarg. 1
 Karl Erik Svanborg, ---"--- 1
 Karl Johan Svärm, Ö-g Gästgg. 1
 Teodor Verner Andersson, St Smedstorp 1
 Carl Alb. Blomqvist, Ö.Pilgård 1
 Ossian Melker Andersson, Sunneryd 1
 Gustaf Edvin Herr, Åby Jutegd. 1
 David Simon Andersson, Åby Södergd. 1
 Bror Algot Gode, Ö-g Riddarg. 1
 Helga Maria Lundqvist, Skrädeberg 1
 Elin Josefina Adolfsson, Klockgård 1
 Anna Matilda Forss, Fridensborg 1
 Alma Alb. Johansson, Glasfall 1
 Bror Algot H, Scheutz, Ö.Kapell 1
 Hanna Kr, Elisabet Andersson, ---"--- 1
 Oskar Valdemar Hallén, Stafreberg 1
 Carl Johan Karlsson, Jusseryd 1
 Klara Math. Hallén, Stafreberg 1
 Henning Martin Säf, Fattighuset 1
 Anna Charlotta Johansson, Gatug. 1
 Eva Kristina Andersson, Å. Evemb. 1
 Patrik Bernhard Johansson, Örnäs 1
 Oskar Teodor Andersson, Tollehullen 1

1906.

Farman Nikard Andersson, Gumby 1
 Moritz Bertil Tollstam, Erikstorp 1
 Axel Emil Sten, Fogeryd 1
 Johan Teodor Augustsson, Bankaby 1
 Karl Nikard Johansson, L, Krokek 1
 Karl Aug. Lundberg, Åby Jutegård 1
 Simon Gustaf Pettersson, Sestorp 1
 Karl Erik Ohn, Sunnesjö 1
 Hilmer Alexius Malmqvist, Ö.Riddarg 1
 Gustaf Aug. Johansson, Park 1
 Johanna Sofia Lindberg, Ö-g Skatteg. 1
 Sigfrid Konrad Pettersson, Riddarg 1
 Ester Adina Johansson, ---"--- 1
 Hjalmar Severin Bjällqvist, Skatteg 1
 Agnes Elisabet Engdehl, Siggeryd 1

Emma Josefina Hill, Kushult 1
 Janne Teodor Jansson, Äng 1
~~1888~~ Karl Edvin Sköld, Sunneby 1
1907.
 Oskar Felix Axelsson, Ö.Riddarg. 1
 Karolina Karlsdtr. Änka, Sunneryd 1
 Oskar Edvard Fransson, Bultsbo, 1
 Elin Betty Berg, H, Bråten 1
 Axel Teodor Andersson, Ö.Riddarg. 1
 Gustaf Georg Ross, Gumby 1
 Anders Emil Svärm, Ö.Prestgård 1
 Johan Aug. Fallström, Örnäs 1
 Georg Vilhe, m Lilja, Kråketorp 1
 Ellen Henr. Gustafa, Clausson, Bultsbo 1
 Gerda Josefina Karlsson, Ö.Riddarg. 1
1908. Alma Vikt. Blomqvist, Ö-g Pilgård 1
 Otilia Elisabet Svärm, Öminge 1
 Sigrid Maria Johansson, Kulltorp 1
 Karl August Augustsson Greger, Öminge 1
 Ester Maria Forss, Fridensborg 1
 Anna Cecilia Svensson, Lunda 1
 Farman Th. Rob. Karlsson, Jeryd 1
 Sigfrid Tino Falk, Sunneby 1
 Frans Oskar Andersson, Ö.Riddarg. 1
 Sara Lovisa Örneström, ---"--- 1
 dtr. Daly Maria Huhild " 1

1909.

Amanda Otilia Karlsson, Erikstorp 1
 Ernst David Gerhard Sten, Gräsberg. 1
 Ellen Natalia Fransson, Gåsabol 1
 Robert Fredrik Gustafsson, Gumby 1
 Karl Martin Elf. Sunneby 1
 Anna Matilda Andersson, Forsarp 1
 David Leonard Engvall, Wisjö 1
 August Edv. Gustafsson, Ö-g Riddarg. 1
 Sestorp
 Edvin Oskar Fabian Karlsson, Flason 1
 Sigrid Elisabet Karlsson, Bodebol 1
 Karl Georg Gustafsson, Klämmestorp 1
 Beda Olivia Andersson, Gatug. 1
 Edit Elisabet, Andersson, Ö-g Riddarg. 1
 Sven Johan Johansson, Åby Jutegård 1
 David Lemart Augustsson, Öminge 1
 Oskar Simon Johansson, Kulltorp 1

28-11-39

23-18-

41

1909.

Emilia Andersson, Ö-g Riddargård 1
 Per Magnus Svensson, Lunden 1
 Maria Amalia -"- -"- 1
 Axel Sigfrid Karlsson, Erikstorp 1
 Hilda Josefina Karlsson, Orsnäs 1

1910.

Nenning Abel Johansson, L. Krkook 1
 Karl Birger Pantzar, Äng 1
 Karl Theodor Falström, Orsnäs 1
 Axel Georg Andersson, Orsnäs 1
 Per Aug. Björkqvist, Ö-g Skatteg. 4 3
 Ivar Gottfrid Löf, Ö-g Elockerg. 1
 Hinni Sigrid Math, Holmgren, Sunneryd 1

911. Fritz Adler Gustafsson, Sestorp 1

Erik Reinhold Ström, Maltmossen 1
 Bernhard Axel H. Daan, Sunneby 1

\$/ Frits Ivar Svensson, Ö-g Riddarg. 1

Moritz Bertil Tollstam, Erikstorp 1

Anton Leonard Flink, Lyckan 1

Karl Josef Gustafsson, Junneryd 1

Ernst Oskar Karlsson, -"- 1

Oskar Valfrid Karlsson Bankaby 1

Anna Serena Olausson, Bultsbol 1

Gusten Th. Valfrid Engblom, Ö.Ridda 1

Judith Sofia Svensson, Marsbol 1

Eda Maria Kladsdr. Sjögetorp 1

Ester Elisabet Nilsson, Ö. Riddarg, 1

Alma Josefina Johansson, Maltmossen 1

Simon Vilh. Johansson, Glasfall 1

Karl Edvin Karlsson, Staverberg, 1

Hulda Syrene Andersson, Mark 1

1912.

David Verner Johansson, Ö.Skatteg. 1

Karl Emil Johansson, Orsnäs 1

Ruth Elin Karlsson, Ö-g Riddarg, 1

Klas Arvid Andersson, Kulltorp 1

Adolf Th. Svensson, Kanikenäs 1

Nils Oskar Karlsson, Öninge 1

Albert Leonard Karlsson, Stafverberg 1

Axel Gideon Johansson, Ö.Pilgård 1

1913.

1913.

John Edvin Gustafsson, Sestorp 1

Johan Gustaf Hellgren, Ö.Skatteg. 1

Ernst Valfrid Andersson, Ö.Riddarg. 1

Oskar Hilbert Lindberg, Nerbäck 1

Erik Vilhelm Karlsson, Svemb.Österg. 1

Erik Leonard Vig, Ö.Skatteg. 1

Ellen Vidolfa Karlsson, Sjöstorp. 1

Emil Sigfrid Johansson, Öninge Jonsg. 1

Einar Vald. Erik Pantzar, Äng 1

Karl Verner Olsson, Ö. Skatteg. 1

\$/Josef Mattias Blomgren, Ö-g Riddarg. 1

Carl Verner Augustsson, Jeanneberg, 1

Hilma Ruth. Karlsson, Fogeryd 1

Karl Arne Rolf, Sjöstorp 1

Anna Teresia Lindberg, Nerbäck 1

1914.

Gustaf Bremer Gustafsson, Åeryd 1

Oskar Emil Andersson, Ö.Riddarg. 1

John Edvin Gustafsson, Sestorp 1

Erik Gustaf Vilh. Nilzen, Ö-g. Riddarg. 1

Hulda Elisabet Karlsson, -"- 1

1915.

Johan Aug Johansson, Blännestorp 1

Gustaf Robert Karlsson, Ö-g Riddarg. 1

Carl Artur Johansson, Råby 1

1916. Karl Johan Johansson, Ö.Pilgård 1

Amanda Jos. Pettersson, Öninge 1

Johan Einar Karlsson, Orsnäs 1

Josef Valdemar Johansson, Ö.Pilgård 1

1917. Inga-----

1918. Anne Carolina Karlsson, Öninge - 3

1919.

1920. Olov Bertil Carlsson, Lyckan 1

Gunnar Janfred Krus, Åeryd 1

Albertina Kämpe, Sunneby 1

Alice Linnea Andersson " 1

Carl Ivar Ode, Ö.Pilgård 1

1921, Karl Oskar Alb. Karlsson, Öninge 1

Edit Adina Andersson, Sunneby 1 1

Johan Einar Tyko Johansson, Stockseryd 1

80-14-44

28-107

38,

År	Namn	Ort	Antal	År	Namn	Ort	Antal
1922.					Eskil Herman Strid,	Ö.Riddarg	1
	Johan Alfred Carlsson,	Öninge	1		Carl Erik Göran Falk,	Ö.Riddarg	1
	Svea Math. Karlsson,	Ö-g Riddarg.	1		Anders Andersson,	"	1
	Augusta Vilhelmina Blomgren.	"	1		Ellen Ingeborg "	"	1
	Algot Ivar Johansson,	Erikstorp	1		Eune Anders Torsten "	"	1
	Karl Albert Karlsson,	Stavreberg.	1		Augusta Karolina Olsson,	Högalund	1
	Ernst Oskar Hellgren.	Ö-g Riddarg.	1		Anna Lorinda Andersson	Bödberg.	1
1923.	Johan David Johansson.	Orrnä	1		Sten Arne Lennart "	"	1
					Gustaf Adolf Karlsson,	Öninge	1
	Erik Samuel Krantz.	Ö-g Riddarg.	1		Axel Vilhelm Karlsson	Gräsberg	1
	Elis Isidor Sabel.	"	1	1929.	Nils Tage Johansson,	Ö.Riddarg.	1
	Karl Henning V. Öberg.	Lyckhem	1		Oskar Edvard Hellgren,	Skatteg.	1
	Georg Teodor Stjernsten		1		Karl Albert Karlsson,	Stavreberg/död 74/	1
	Signe Clivia Karlsson,	Orrnä	1		Ivar Fritöf Johansson	"	1
	Ebba Elisabet Nöjd	"	1	1930.	Betty Prenanda Lord.	Sunnaby	42-13 ¹
	Jakob Torsten Nöjd.	Öninge	1				-----
	Nils Gunnar S. Johansson,	Stavreberg				Trp.	41-41
	Gerda Sigrid A. Wissman,	Gåsabol	1				45-34
	Henrik Karl B. Fransson,	Havrekullen	1				54-36
	Ivar Gideon Samuelsson,	Kräketorp	1				51-29
	Edvard Bengtsson,	Sjöstorp	1				58-24
1924.	Oskar Edvard Hellgren,	Gatg.	1				---291-177---
							177- ---
	Sixten Tage V. Claussen,	Bultsbol	1		Utfly. under åren	Summa.	468-
	Axel Otto H. Johansson,	Ö.Haddåsen	1		1895-1930.		=====
1925.	Oskar Hj. Johansson,	Råby	1				
	Olof F. Johansson,	Ö.Gatug.	1				
	Erik Valdemar Lejon,	Kräketorp	1				
	Gustaf Erik Johansson,	Riddarg.	1				
	Ola Eune Andersson,	"	1				
	Karin Olivia Ode,	Ö.Pilgård	1				
	Karl Johan P. Andersson,	Bödergl.	1				
	Mauritz Valentin Isaksson,	Pilg.	1				
	Elsa Elisiv Frid.	Svemb	1				
	Carl Oskar Håkansson,	Sjöstorp	1				
	Carl Johan Gustafsson,	Riddarg.	1				
	Elsa Linnea Bengtsson,	Erikstorp	1				
	Carl Anton Karlsson,	Öninge	1				
	Tage Fabian Strid,	Riddarg.	1				
	Sigrid Elisabet Strid,	"	1				
1926.	Nils Halvar Karlsson,	Erstp,	1				
1927.	Gustaf Erik Bremer.	Riddarg	1				
	Per Johan	"	1				

*ca 50 st från Ögåsöden
 samt Bultsbol*

1886 Petrus J. Johansson
h. Maja Stina Hansdotter
1881 G. o Anne Melm
1885 Alfred Atelsson
h. Anna Maria Andersdotter
1893 F. E. Carlsson
1900 Oskar o Emma Pettersson
1942 Sylvia o Wolger Carlsson
1946 Herman o Gerda Karlsson

ÄGARE AV HARSBOL 1-8
"PHARMAUSSONS GÅRD"

8 GÄRDAR (BY 2) I ÖDESÖGS SÖDRA SJÖGSPYGD

	1700-tal (senare hälft)	1890-tal	1990-tal
SUNNEBY	1 By = 2 gårdar 1 Soldattorp 1 mindre skvaltkvarn	6 gårdar 1 Soldattorp 6 Torp 1 Kvarn	5 gårdar 2 Hus — Ett av torpen (sommarbostäder) — Kvarnen
JUSSERYD + 1 skifte i N. Bräten	1 By = 2 gårdar 1 Torp	3 gårdar 5 torp	3 gårdar 1 Hus (sommarbostad) 2 nya villor
HÅLAN	1 Gård	1 gård 1 torp	1 gård 1 ny villa
GUMBY	1 By = 2 gårdar 2 Torp + 1 Kvarn 1 soldattorp	4 gårdar 1 Soldattorp 2 Torp	2 gårdar 1 soldattorp (sommarbostad) 1 Hus
BULTSBOL	1 By = 2 gårdar	2 gårdar (Affär, 1 Hus + 2 Torp, 1 Backstuga Missions- hus)	1 gård 4 Hus (1 sommarbostad) Missionshus
HARSBOL	1 By = 2 gårdar 1 Torp + 1 Kvarn	4 gårdar 3 Hus 3 Torp (1 med ^{varav} 1 Häleri)	3 gårdar 3 Hus (3 sommarbostäder) 1 ny villa, 1 ny sommarstuga
SIGGERYD	1 By = 2 gårdar	3 gårdar 2 Torp + skola	3 gårdar 2 Hus (1 fd skola, 1 fd lärarbostad) 2 nya villor
BANKABY	1 By = 2 gårdar 2 Torp 1 soldattorp	4 gårdar 5 helt andra torp 1 soldattorp	3 gårdar 2 Hus (1 sommarbosta 1 Torp (sommarbostad) 3 nya villor 1 soldattorp (sommarbostad) (1 sommarbos)

SUMMA :

15 gårdar	} 24 st	27 gårdar	} 63 st	21 gårdar	} 48 st
3 soldattorp		3 soldattorp		2 soldattorp	
6 Torp		26 Torp + 1 Backstuga		15 Hus	
3 kvarnar		4 Hus (hantverksare)		9 nya villor	} 27 varav ca 12 sommarbostäder
		Skola		1 ny sommarstuga	
		Affär		Missionshus	
		Missionshus			

Gård = "jordbruks-
fastighet"
Hus = gammal bebodd
bygghed
Villa = ny bygghed

Gunnby

Gerdt Wilhelm Rot

1827 13/3

Flyttad 1/11 83

Lifv. Johan Albin Rodd, Fritz 1867 16/9 gift 18/3 99
Hilff. 17/4 88

Augusta Serena Wig 74 14/12

Bullskäl 49

Nybr. Johan Alfred Andersson Bankalag

Nybr. Handl. Johan Alfred Christoffer Andersson 1844 11/12

Hilff. 5/11 92 g. 23/8 67, Dalströmman

1/4 Bruk. Lifv. Johan Fredrick Rossf. 15/10 1850 Mjölby
Hilf 12/11 97

Hustr. Maria Sofia Johansson 25/6 1852 Öp

Dr. Edla Josefina 12/10 84

Son Gustav Georg 23/4 87

" Karl Wilhelm 28/9 90

Dr. Edla Maria 17/3 93

Son Johan Emil 11/5 78 Hilf från Bida 7/12 97

" Axel Edward 5/3 81

flyttad 3/11 98 till Linköping

En handelslägenhet innehas Oskar Malm från Mantorp
Handelsbiträde Ida Gustafa Lindqvist f. 24/1 63 N. Sandrja

En handelslägenhet innehas Viktor Dalström i Ödeskög
Handelsbitr. Emma Elisabetta Strömwall f. 1/12 74 i Skeda

Förste
handlare

Handl. Helfvar Larsson f. 1/3 1834 i Melung, Hilff. 25/11 1884 från Klochrute

Hustru Karin Andersdotter f. 20/10 1843 "

Lantbrevbäring

Ödeshög-Tellekullen

Inrättades den 16 december 1915 och fick då sträckningen Ödeshög-Åryd-Grimshult-Gumby-Harsbol-Kulhult-Tellekullen. Förste innehavaren av tjänsten var Henning Valfrid Johansson från Stora Morlejan. I samband med en utsträckning 1918 namnändrades linjen till Ödeshög-Västra Haddåsen.

Ödeshög-Västra Haddåsen

Inrättades den 1 januari 1918 (jämför Ödeshög-Tellekullen). Linjen drogs in den 1 oktober 1958 och hushållen överfördes till linjerna Ödeshög-Lilla Krokek och Ödeshög-Stora Aleryd.

Ödeshög-Bultsbo

Inrättades den 1 januari 1890 med två turer i veckan. Förste innehavare av tjänsten var Patrik Karlsson i Siggeryd vilken fick en ersättning med 1 krona per tur. Linjen utsträcktes 1898 till Stava gård och namnändrades samtidigt till Ödeshög-Stava.

Ödeshög-Stava

Inrättades den 1 oktober 1898 (jämför Ödeshög-Bultsbo). Förste innehavare av tjänsten var förre distinktionskorpralen Johan August Wass. 1907 utökades antalet turer till tre i veckan. Linjen utsträcktes 1915 och namnändrades samtidigt till Ödeshög-Lilla Krokek.

Hortskol

Carl Gustav Svansson smed 2/2 53 från Arlanda 77

Safia Josefina Johansdotter 24/11 50 Ög

S. Oskar Emil Gustavsson 7/2 88 St Åby 9/11 04

Gustaf Adolf 19/8 90

Knut Wilhelm 6/9 92

21/9 85

P. Karolina Ylläknina

1/10 ägbr. Gustaf Adolf Sund, Åby 6/11 40 gretilist gift 27/12 95

Augusta Josefina Pettersdotter 18/2 62 Ög

Mamma son Karl Johan 29/3 83

deras fastbror. Indit Sofia Svensdotter. 5/2 92

Juhanes Gustafa Andersdotter. 25/4 37 - ånka 83

Ådel Gustaf Halger Lundgren 29/6 74 Inf. fr. Stämninge Melnäs-k.d.
färvare vid Bultsboda koltfabrik. utfl. 24/10 1900 till Ekaby

BESKRIVNING AV BYGGET AV ETT JORDBO ELLER JORDKULA:

Under sådana förhållanden gick vintern, och våren nalkades. Med tillhjälp av brodern, byggde min mor en boning i skogen, ett litet stycke från soldattorpet. En sådan boning eller jordbo, som den vanligen kallas, är icke svår att åstadkomma även för den fattigaste. I slutningen av en backe gräver man en grop, så stor som man finner för gott, och har sålunda genast väggar på tre sidor, varefter man staplar upp en stenmur på den fjärde, som utgör själva gaveln. Man lägger sedan smärre furuträd från backen ut till muren, vilka betäckas med näver, ris och jord. På södra sidan av taket lämnas en liten öppning till fönster, ifall man har råd att bestå sig ett dylikt, annars nyttjas en liten brädlapp, som lyftes upp då man vill ha ljus i kulan. Inredningen är lika enkel och anspråkslös. I det ena hörnet lägger man ett par flata stenar, gör sedan ett litet hål i taket för röken, och därmed är spiseln färdig. Något annat golv än själva jorden kommer icke i fråga. Mesta kostnaden förorsakar dörren, som måste vara av bräder och även hava gångjärn och klinka, om den skall vara någorlunda ändamålsenlig. Denna omständighet blev dock härvidlag ganska billig; ty morbror var i nödfall både snickare och smed.

Många sådana boningar givas i Sverige, och många människor anse det för stor lycka att äga en sådan.

Vårt jordbo var snart färdigt och till på köpet ganska rymligt, ty det var invändigt minst åtta alnar i kvadrat. Flyttningen var också snart verkställd. Hela bohaget bestod i en kista, en säng samt tvenne små grytor och några lerkärl. Den förnämsta och besvärligaste möbeln var jag, som blev sist, på moderliga armar, transporterad till stället.

Utdrag ur:
Thomasson Pehr, 1859. En arbetares levnadsöden
eller
slaveriet i Sverige